

CIVILLSAMHÄLLES- RAPPORTEN

mucf

UPPFÖLJNING AV IDEELLA
FÖRENINGARS VILLKOR 2025

© Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor
(MUCF) 2026

Uppdragsansvarig: Sara Kjellsson

Webb: www.mucf.se

Bilder: Maskot, Mostphotos, Pexels

Förord

Ideella föreningar är viktig del av det civila samhället. I föreningslivet går människor samman för att möta behov, skapa verksamheter och lösa gemensamma utmaningar i vardagen. Där kan människor i Sverige utöva och utveckla intressen, engagera sig i viktiga frågor och skapa gemenskap både lokalt, nationellt och internationellt. Civilsamhället är samtidigt en grundpelare i vår demokrati och fyller en viktig roll som opinionsbildare och röstbärare. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har regeringens uppdrag att följa utvecklingen av det civila samhällets villkor. Den här rapporten är en del av det uppdraget och bygger på en enkätundersökning bland ideella föreningar om deras villkor under 2025.

Trots ett fortsatt osäkert omvärldsläge och ekonomiska utmaningar upplever något färre föreningar än föregående år att det ekonomiska läget i Sverige har påverkat deras ekonomi eller möjligheter att bedriva verksamhet. Samtidigt uppger hälften av föreningarna att osäkra inkomster försvårar långsiktig planering och flera beskriver hur offentliga bidrag urholkas när ersättningsnivåerna inte följer kostnadsutvecklingen.

Det ideella engagemanget är fortsatt starkt. En majoritet av föreningarna upplever att det är tillräckligt många som är intresserade av att engagera sig. Bland föreningar som riktar sig till barn och unga rapporterar många att antalet medlemmar ökat. Samtidigt ser fyra av tio föreningar utmaningar i form av bristande tid och intresse hos medlemmar att engagera sig i föreningen – särskilt bland föreningar som riktar sig till barn och unga. Detta är särskilt oroande eftersom ungas engagemang är en central demokratisk resurs för framtiden.

Rapportens mest oroande resultat handlar om hot och hat riktat mot det civila samhället. En fjärdedel av föreningarna eller deras medlemmar har under senaste året utsatts för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier kopplat till verksamheten. Särskilt utsatta är föreningar som arbetar med opinionsbildning och då framförallt föreningar som är verksamma inom rättighetsfrågor som feminism, antirasism, kriminalitet och hbtqi-frågor. Men också föreningar för barn och unga är särskilt utsatta. För vissa föreningar har utsattheten fått direkta konsekvenser: en av tio föreningar har antingen avstått från eller förändrat sitt sätt att engagera sig eller driva verksamhet på grund av hot och hat. När organisationer tystnar eller begränsar sitt engagemang påverkas inte bara den enskilda föreningen – det påverkar demokratin som helhet.

Sammantaget visar rapporten att det svenska civilsamhället står starkt men att dess förutsättningar inte kan tas för givna. Att se till att föreningslivet har stabila och goda möjligheter att agera som aktiva och engagerade demokratibärare är ett långsiktigt och ständigt pågående arbete.

Rapporten har tagits fram på avdelningen för analys och utredning av Sara Kjellsson (uppdragsansvarig) och Klara Johansson. Vi vill rikta ett särskilt tack till de föreningar som gett viktiga inspel till rapporten via Nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället (NOD).

Magnus Jägerskog

Generaldirektör

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Innehåll

Sammanfattning	6
Konsekvenser av det ekonomiska läget i Sverige	6
Aktuella samhällsutmaningar som påverkat föreningarna	7
Utsatthet för hot, skadegörelse och våld	8
Föreningarnas ekonomi och långsiktiga förutsättningar	8
Kontakt och dialog med offentliga aktörer.....	9
Samverkan med offentlig sektor	10
Självständighet och demokrati	10
1 Inledning.....	11
1.1 Undersökningens syfte.....	13
1.2 Undersökningens genomförande och redovisning	13
1.3 Läsanvisningar	17
2 Konsekvenser av det ekonomiska läget och andra utmaningar.....	18
2.1 Det ekonomiska lägets påverkan på föreningarna	19
3 Utsatthet för hot och andra typer av brott	27
3.1 En fjärdedel av föreningarna har blivit utsatta för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier	29
3.2 Nästan var tionde förening har ändrat eller avstått från verksamhet på grund av hot och hat.....	32
3.3 Ingen skillnad i utsatthet utifrån ordförandes könsidentitet.....	32
3.4 Utsatthet bland föreningar som bedrivit opinionsarbete	33
3.5 Föreningars rutiner för att hantera och förebygga våld, skadegörelse, stöld, hot och trakasserier.....	36
4 Föreningars ekonomi och långsiktiga förutsättningar	38
4.1 Fortsatt goda ekonomiska förutsättningar för föreningar att bedriva kärnverksamhet.....	40
4.2 Stor andel föreningar tror sig ha goda möjligheter även de närmaste åren	41
4.3 Föreningars inkomstkällor	41
4.4 Föreningars intäkter från offentlig sektor	45
4.5 Föreningars möjlighet att söka bidrag.....	48
4.6 Föreningars långsiktiga förutsättningar	52

5	Kontakt och dialog med offentliga aktörer	56
5.1	Kontakter på kommunal nivå	57
5.2	Kontakter på regional nivå.....	58
5.3	Kontakter på statlig nivå	59
5.4	Föreningars syn på kontakter med offentliga aktörer	59
6	Samverkan med offentlig sektor.....	62
6.1	Föreningars inställning till samverkan och upplevelsen av offentliga aktörers förståelse	63
6.2	Öppenhet och insyn.....	65
6.3	Föreningar som bedriver verksamhet på uppdrag av offentlig sektor.....	67
7	Självständighet och demokrati.....	69
7.1	9 av 10 föreningar kan bedriva verksamhet utan obefogad kontroll	71
7.2	Föreningars upplevelser av påverkan från offentlig sektor.....	71
8	Uppföljning av principerna för det civila samhället	74
8.1	Principen om långsiktighet	75
8.2	Principen om självständighet och oberoende	78
8.3	Principen om dialog	79
8.4	Principen om öppenhet och insyn.....	81
8.5	Principen om mångfald.....	82
8.6	Principen om kvalitet	84
	Referenser.....	85
	Metodbilaga.....	87
	Bilaga: Enkätundersökning	91

Sammanfattning

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) har i uppdrag av regeringen att följa upp hur villkoren för det civila samhället utvecklas över tid. Uppföljningen sker utifrån de sex principer som anges i "En politik för det civila samhället" (Prop. 2009/10:55). Denna rapport utgör en del av myndighetens uppföljningsuppdrag.

Rapporten bygger på en enkätundersökning som riktar sig till ideella föreningar i Sverige och undersöker i första hand föreningars villkor under 2025. I årets rapport undersöker vi fortsatt hur de ideella föreningarna påverkats av det ekonomiska läget, som under det senaste året visat tecken på upphämtning, samt i vilken grad andra faktorer har påverkat föreningarna. I årets rapport fortsätter vi även att undersöka föreningarnas utsatthet för hot och hat. Resultaten från uppföljningen av 2025 redovisas nedan.

Konsekvenser av det ekonomiska läget i Sverige

Det ekonomiska lägets påverkan på föreningarnas verksamhet och ekonomi visar på små skillnader jämfört med 2024.

- ➔ **21 procent** av föreningarna upplever att det ekonomiska läget i Sverige har **påverkat deras möjlighet att bedriva verksamhet** i ganska eller mycket stor utsträckning under 2025, vilket är 4 procentenheter lägre än under 2024.
- ➔ **24 procent** av föreningarna upplever att det ekonomiska läget **påverkat den egna organisationens ekonomiska situation** i ganska eller mycket stor utsträckning. Även detta har minskat med 4 procentenheter jämfört med 2024.
- ➔ **12 procent** av föreningarna har upplevt att det ekonomiska läget har **påverkat deras möjligheter att bedriva påverkansarbete** i ganska eller mycket stor utsträckning. Denna andel har inte förändrats jämfört med 2024.

Aktuella samhällsutmaningar som påverkat föreningarna

- ➔ Den främsta utmaningen är **bristande tid och intresse** bland medlemmarna att engagera sig i verksamheten. Det är **39 procent** av föreningarna som anger detta som en utmaning under 2025, vilket är samma nivå som 2024.
- ➔ Bland andra utmaningar som uppges påverka föreningarna under 2025 har **andelen som upplevt det ekonomiska läget som en utmanande faktor minskat med 5 procentenheter** jämfört med 2024. **Minskade bidrag** från offentlig sektor har varit **utmanande för 20 procent** av föreningarna, vilket är på samma nivå som föregående år. Andelen som uppger att **brist på lokaler och höga elpriser** varit en utmaning är på samma nivå som 2024, **16 respektive 15 procent**.
- ➔ Andelen som svarat att **covid-19-pandemin** varit utmanande är fortfarande hög, men har minskat till **22 procent** jämfört med 29 procent 2024.
- ➔ Trots att bristande medlemsengagemang ses som en utmaning är det samtidigt **74 procent** av föreningarna som upplever att det är **tillräckligt många som är intresserade av att engagera sig** och delta för att de ska kunna bedriva verksamhet de kommande åren. **64 procent** upplever också att **tillräckligt många är intresserade av att ha förtroendeuppdrag** i föreningen.

Utsatthet för hot, skadegörelse och våld

- ➔ Under 2025 har var fjärde förening, **23 procent**, varit utsatt för **våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier** kopplat till föreningens verksamhet. Andelen har inte förändrats sedan 2024. Utsatthet för våld, skadegörelse eller stöld är högst bland idrottsföreningar och utsatthet för hot eller trakasserier är högst bland föreningar vars syfte är att vara röstbärare och opinionsbildare. Att blivit utsatt för någon av företeelserna våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier är vanligare bland föreningar som anger att de bedrivit opinionsarbete under året jämfört med föreningar som inte bedrivit sådant arbete. Högst utsatthet finns i föreningar som under 2025 bedrivit opinionsarbete som handlat om feminism, kriminalitet, antirasism eller hbtqi-frågor.
- ➔ **Nästan en tiondel** av föreningarna har på något sätt **avstått från eller ändrat på antingen sin verksamhet eller sitt engagemang** i specifika frågor på grund av utsatthet eller oro för att utsättas. Att ha gjort förändringar eller avstått från verksamhet eller engagemang är vanligare bland föreningar som bedrivit opinionsarbete under året. En majoritet av föreningarna anger att de inte har tillräckliga rutiner för att hantera eller att förebygga att organisationen eller dess medlemmar utsätts, och två femtedelar anger att de inte har några sådana rutiner.

Föreningarnas ekonomi och långsiktiga förutsättningar

- ➔ De flesta föreningar, **84 procent**, instämmer i att de haft **goda ekonomiska förutsättningar** att bedriva kärnverksamhet under året. Andelen minskade något efter höga nivåer under perioden 2018–2021 och ligger på en stabil något lägre nivå sedan 2022.
- ➔ Av föreningarna är det **83 procent** som instämmer i att de har **fortsatt goda möjligheter** att bedriva verksamhet **även de närmast kommande åren**. Medlemsavgifter, bidrag för ordinarie verksamhet och intäkter från egen försäljning är fortsatt de inkomstkällor som flest föreningar uppger som mycket viktiga.

- ➔ **En tredjedel** av föreningarna har **ingen inkomst från varken stat, region eller kommun.**
- ➔ **43 procent** av föreningarna bedömer att deras **medlemsantal varit oförändrat** under det senaste året, **26 procent** att det har **minskat** och **32 procent** att det har **ökat**. Andelarna ligger på samma nivå som 2024. Det är vanligare att föreningar som riktar sig till en äldre målgrupp anger minskade medlemstal, jämfört med de som riktar sig till yngre. Föreningar som riktar sig till barn och unga anger i högre grad att de ökat sitt antal medlemmar.
- ➔ **12 procent** av föreningarna har under året **funderat på att lägga ner** verksamheten, vilket inte förändrats jämfört med året innan.

Kontakt och dialog med offentliga aktörer

- ➔ Andelen föreningar som uppger att de har haft kontakt med offentliga aktörer minskade kraftigt mellan 2018 och 2021, från 69 till 49 procent. Andelen som uppger **kontakt med offentliga aktörer på kommunal nivå** ökade sedan något fram till 2023 men har där efter minskat till **48 procent** 2025. Både andelen som haft **kontakt med offentliga aktörer på regional nivå** och andelen som haft kontakt med offentliga aktörer på **statlig nivå** har legat **runt 20 procent sedan 2021**.
- ➔ Bland de föreningar som uppger att de har haft kontakt med offentliga företrädare är majoriteten nöjda med hur kontakten och dialogen fungerar. **90 procent** av föreningarna instämmer i att **offentliga företrädare** de har kontakt med bidrar till ett **bra samarbetsklimat** och **84 procent** uppger att de **blir lyssnade på** i kontakten med offentliga företrädare.

Samverkan med offentlig sektor

- ➔ Andelen föreningar som bedriver **verksamhet på uppdrag av kommun** var **17 procent**, **9 procent** bedrev verksamhet **på uppdrag av staten** och **7 procent på uppdrag av region**.
- ➔ **Hälften** av föreningarna anser att relationen med offentlig sektor präglas av **ömsesidigt förtroende**. En femtedel anser att relationen inte präglas av det. Resultaten visar också att **närmare hälften** av föreningarna **vill samverka mer** med offentlig sektor än vad de gör idag.
- ➔ **56 procent** av föreningarna instämmer i att det finns **goda kunskaper om olika metoder för samverkan** med offentlig sektor **inom den egna organisationen**.
- ➔ Det är däremot en lägre andel av föreningarna, **35 procent**, som upplever att **offentliga företrädare har goda kunskaper om olika metoder för hur de kan samverka** med organisationer likt deras.

Självständighet och demokrati

- ➔ En majoritet av föreningarna, **89 procent**, instämmer i att de har haft möjlighet att bedriva verksamhet **utan obefogad kontroll eller inblandning från offentlig sektor**. De flesta föreningar upplever inte heller att företrädare från offentlig sektor har försökt påverka inriktningen på verksamheten eller vilka åsikter som föreningen uttrycker offentligt på ett obefogat sätt.
- ➔ Resultaten visar samtidigt att det förekommer viss påverkan från offentlig sektor, men i begränsad utsträckning. Vanligast är att föreningar **anpassat sin verksamhet för att inte gå miste om offentliga bidrag**, vilket en dryg femtedel, **22 procent**, av föreningarna gjort.

1

Inledning

Målet med politiken för det civila samhället är att villkoren ska förbättras för det civila samhällets organisationer. MUCF har i uppdrag att verka för att villkoren förbättras och att följa villkorens utveckling över tid. Det gör myndigheten bland annat genom att fördela bidrag till civilsamhällesorganisationer. Myndigheten samverkar även med andra myndigheter och är ett kunskapsstöd för dem och det civila samhället.

MUCF tar årligen fram en rapport som följer upp ideella föreningars villkor. Rapporten utgår från de sex principer som slogs fast i propositionen 2009/10:55 och ligger till grund för uppföljningen (SFS 2025:900). De sex principerna är:

- långsiktighet
- självständighet och oberoende
- dialog
- öppenhet och insyn
- mångfald
- kvalitet

Sedan 2012 har myndighetens uppföljning framför allt baserats på en enkät som skickats ut till ideella föreningar. Det gör att myndigheten har möjlighet att följa utvecklingen av villkoren över tid.

1.1 Undersökningens syfte

Syftet med rapporten är att följa upp villkoren för det civila samhället med utgångspunkt i ideella föreningar och hur villkoren utvecklas över tid. I rapporten undersöks även hur aktuella samhällsutmaningar har påverkat föreningarnas verksamhet. Enligt uppdraget ska rapporten utarbetas i samråd med det civila samhället. Det har gjorts genom samverkan med Nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället (NOD) där MUCF har deltagit i ett möte i det partsgemensamma forum som sammankallas av NOD. På mötet fick representanter från civilsamhället¹ ta del av och diskutera resultat från enkätundersökningen. MUCF hade möjlighet att ställa frågor till deltagarna för att fördjupa bilden och förståelsen av de resultat som undersökningen visat på.

1.2 Undersökningens genomförande och redovisning

Den organisationsform som MUCF följer över tid är ideella föreningar, vilket är den vanligaste formen i det civila samhället (SCB 2025). Begreppet det civila samhället inkluderar, förutom ideella föreningar, även andra typer av formella organisationer som till exempel stiftelser, trossamfund och samfälligheter, men även andra mer informella typer av sammanslutningar som till exempel tillfälliga upprop eller nätverk (Prop. 2009/10:55). I rapporten undersöks inte villkoren för trossamfund, stiftelser och informella typer av sammanslutningar. Dock är många lokala församlingar inom frikyrkliga trossamfund registrerade som ideella föreningar och kan därmed ingå i urvalet.

Årets rapport bygger på enkätdata från enkäter om föreningars villkor år 2018, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, och 2025 samt en enkät specifikt om hat och hot mot det civila samhället år 2021.² Årets enkät besvarades under december 2025 till februari 2026. Den undersöker villkoren för föreningarna under 2025 genom att fråga om föreningarnas verksamhet de senaste tolv månaderna.³ Enkäten skickades ut till 3 000 ideella föreningar som valdes ut slumpmässigt utifrån Statistiska centralbyråns (SCB) företagsregister. Urvalsbasen var alla ideella föreningar som är registrerade i företagsregistret och som klassas som ekonomiskt aktiva.⁴ När det gäller nationella föreningar omfattar registret både deras nationella nivå, deras regionala avdelningar och deras lokala kretsar som möjliga mottagare för enkäten. Dessutom inkluderas föreningar som enbart består av en enda krets eller nivå.

¹ Mötet hölls den 15:e april i NOD:s lokaler i Stockholm. Deltagare var representanter från Bygdegårdarnas riksförbund, Bris, Djurens Rätt, Equmeniakyrkan, Hej Främling, Hela människan, LSU, PRO, Riksorganisationen Hela Sverige ska leva, Röda Korsets Ungdomsförbund, Skoopi, Skärgårdarnas Riksförbund, Schizofreniförbundet, Sköldkörtelförbundet, Svenska Kyrkan.

² Enkäten om hat och hot år 2021 används för att komplettera tidsserien i avsnittet om hot, trakasserier, våld, skadegörelse och stöld, eftersom de frågorna inte ställdes i den ordinarie enkäten år 2021. Den enkäten inkluderade även trossamfund, till skillnad från de ordinarie enkäterna, men dessa har exkluderats från analysen i denna rapport för att göra tidsserien jämförbar. Se MUCF 2021 för ytterligare detaljer.

³ Den här rapporten har inte analyserat om det skett några förändringar när det gäller föreningar som har avslutat eller pausat sin verksamhet, utan analyserar bara situationen bland de föreningar som är aktiva.

⁴ I företagsregistret klassas en förening som ekonomiskt aktiv om den uppfyller minst ett av följande kriterier: att vara registrerad för moms, att vara registrerad för F-skatt eller att vara registrerad som arbetsgivare.

Av föreningarna som fick enkäten var det 1 280 föreningar som svarade på enkäten, varav 1 224 av dessa svarade att de bedrivit verksamhet under 2025. I årets rapport redovisas framför allt hur svaren på olika frågor har utvecklats jämfört med 2024 och i vissa fall över längre tid tillbaka till 2018. När det är relevant jämförs även olika typer av föreningar. Skillnader mellan olika grupper och år beskrivs i löptext enbart om de är statistiskt säkerställda på 95-procents signifikansnivå. I figurer redovisas ibland skillnader som inte är statistiskt säkerställda utan att det kommenteras. Siffrorna i rapporten är avrundade till närmaste heltal. Avrundningen kan medföra att summeringar av olika svarsalternativ i diagrammen inte summerar till exakt den andel som redovisas i löptexten.

1.2.1 Indelningar av föreningar utifrån bakgrundsfaktorer

Rapportens resultat jämförs utifrån olika bakgrundsfaktorer. Dessa jämförelser nämns i text när det är relevant och de är statistiskt säkerställda, men andelar redovisas i detalj i en tabellbilaga som finns att ladda ned på MUCF:s hemsida⁵. De olika bakgrundsfaktorerna som använts för indelningen förklaras nedan.

1.2.2 Föreningars professionaliseringsgrad

Föreningarna har delats in utifrån om de har anställda eller inte. Uppgifterna kommer från SCB:s företagsregister. Bland föreningarna som besvarat årets enkät är fördelningen följande:

- Föreningar med anställda (42 procent)
- Föreningar utan anställda (58 procent)

Det har även gjorts analyser som jämför föreningar med 1–4 anställda med föreningar som har fem eller fler anställda.

1.2.3 Antalet medlemmar i föreningen

Föreningarna har delats in i tre olika kategorier utifrån hur många medlemmar de angett att de har⁶:

- Små föreningar, 1–100 medlemmar (38 procent)
- Mellanstora föreningar, 101–500 medlemmar (40 procent)
- Stora föreningar, fler än 500 medlemmar (22 procent)

Föreningar kan även ha andra organisationer (och inte personer) som medlemmar. Dessa föreningar har exkluderats när vi gjort jämförelser baserat på medlemsantal.

1.2.4 Föreningens inriktning

Vi har delat in föreningarna utifrån verksamhetens inriktning. Inriktningarna utgår från en indelning av icke-vinstdrivande organisationer, International Classification of Non-Profit Organisations (ICNPO) som FN tagit fram. Vi har använt den uppgift om bransch som SCB har information om i företagsregistret för alla ideella föreningar och matchat den mot FN:s indelning (SCB 2025, FN 2003).

⁵ Notera även att andelar inte redovisas när någon av grupperingarna består av färre än 20 föreningar.

⁶ Indelningen är gjord efter svaret på enkätfrågan ”Hur många medlemmar har er organisation” där svaret kan anges i intervallen Inga, 1–25, 26–60, 51–100, 101–200, 201–500 och 501+.

En utförligare beskrivning av denna process återfinns i metodbilagan. Indelningen resulterar i följande kategorisering av föreningarna där andelen av alla föreningar som ingår i kategorin anges inom parentes:

- Intresseföreningar (33 procent)
- Idrottsföreningar (27 procent)
- Kulturföreningar (10 procent)
- Föreningar med religiös verksamhet (9 procent)
- Annan inriktning (22 procent)

I gruppen ”annan inriktning” ingår bland annat fackföreningar och branschorganisationer samt föreningar verksamma inom utbildning och forskning. Föreningar med religiös verksamhet är föreningar som har den juridiska formen ideell förening och som har branschcoden ”Verksamhet i religiösa samfund”. De är huvudsakligen lokala föreningar (70 procent av föreningarna som klassats som religiös verksamhet finns på lokal nivå som sin högsta nivå).

1.2.5 Föreningens målgrupp (utifrån ålder)

Föreningarna fick svara på vilken åldersgrupp som föreningens medlemmar till största delen består av. Utifrån svaren på den frågan har vi delat in föreningar i tre olika kategorier. Föreningar vars medlemmar till största delen består av:

- Barn och unga, 0–25 år (18 procent)
- Vuxna, 26–64 år (58 procent)
- Äldre, 65 år eller äldre (24 procent)

Föreningar med barn och unga som huvudsaklig målgrupp är till 72 procent idrottsföreningar (och bland idrottsföreningar är 49 procent föreningar för barn och unga). Det är 42 föreningar som inte har angett någon huvudsaklig åldersgrupp och därför inte är medräknade i jämförelser.

1.2.6 Föreningens verksamhetsnivå

Föreningarna har uppgett på vilken nivå de är verksamma. Dessa nivåer är:

- Internationell nivå (10 procent)
- Nationell nivå (16 procent)
- Regional eller länsnivå (16 procent)
- Lokal eller kommunal nivå (57 procent)
- Annan nivå (1 procent)

En del föreningar har uppgett att de är aktiva på flera olika nivåer. I dessa fall har vi kategoriserat föreningen efter den högsta nivå som föreningen angivit. Det vill säga om föreningen angivit både nationell nivå och lokal eller kommunal nivå har föreningen räknats som aktiv på nationell nivå. Det är 1 procent av föreningarna som är aktiva på ”annan nivå”. Dessa föreningar har exkluderats när jämförelser gjorts utifrån verksamhetsnivå på grund av att de varit för få.

1.2.7 Föreningens syfte

Föreningar kan ha flera olika syften med sin verksamhet och det kan vara intressant att göra jämförelser utifrån föreningars syften. Utifrån svaren på frågan ”Vilket av följande syften är det främsta syftet för din organisations verksamhet?” grupperades föreningarna efter följande syften:

- Vara en röstbärare och opinionsbildare (11 procent)
- Ge service/erbjuda verksamhet till medlemmar eller människor i allmänhet (52 procent)
- Vara en utförare och leverantör av tjänster finansierade av offentliga medel (5 procent)
- Förvalta egendom som medlemmarna äger gemensamt (5 procent)
- Annat syfte (27 procent)

Om föreningen arbetade med flera syften uppmanades de att välja det främsta.

Eftersom det är ett relativt litet antal föreningar vars syfte är att ”vara utförare och leverantör av tjänster finansierade av offentliga medel” samt ”förvalta egendom som medlemmarna äger gemensamt” så exkluderas dessa i redovisningen av de flesta resultat.

1.2.8 Landsbygdskommuner, blandade kommuner och storstadskommuner

Föreningarna är även indelade utifrån vilken typ av kommun som föreningen har sin adress i. År 2025 hade föreningarna en adress i följande kommuntyp:

- Landsbygdskommun (25 procent)
- Blandad kommun (48 procent)
- Storstadskommun (26 procent)

Kommunerna är indelade utifrån Tillväxtverkets kommunindelning i landsbygdskommuner (kommuner där mer än hälften av kommunbefolkningen bor utanför tätbefolkade områden), blandade kommuner (kommuner där mer än hälften av kommunbefolkningen bor i tätbefolkade områden) och storstadskommuner (kommuner där mer än 80 procent bor i tätbefolkade områden och kommunen ingår i ett sammanhängande storstadsområde).

1.3 Läsanvisningar

Rapporten är indelad i åtta kapitel:

1. Kapitel 1 är en inledning.
2. Kapitel 2 redovisar resultat över konsekvenserna av det ekonomiska läget och andra aktuella utmaningar som påverkat föreningarnas verksamhet.
3. Kapitel 3 handlar om föreningarnas utsatthet för hot, trakasserier, våld, skadegörelse eller stöld.
4. Kapitel 4 redovisar resultat som handlar om föreningarnas ekonomiska förutsättningar.
5. Kapitel 5 redovisar hur ofta föreningar har kontakter med offentliga aktörer och hur föreningarna upplever dessa kontakter.
6. Kapitel 6 redovisar resultat gällande föreningarnas samverkan med offentlig sektor.
7. Kapitel 7 innehåller resultat från olika frågor som handlar om föreningars självständighet och oberoende.
8. Kapitel 8 diskuterar rapportens resultat utifrån de sex principerna för det civila samhället.

I slutet på rapporten finns det en bilaga som beskriver metod, samt den enkät som skickades ut för att undersöka ideella föreningars villkor under 2025.

2

Konsekvenser av det ekonomiska läget och andra utmaningar

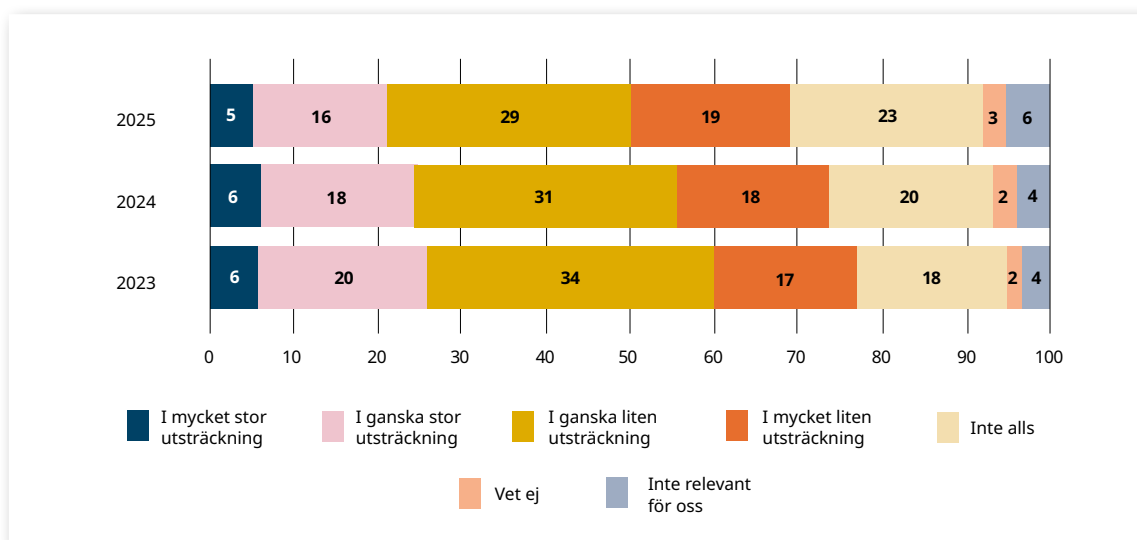
I detta kapitel beskrivs hur de ideella föreningarna har påverkats av aktuella utmaningar, framför allt i förhållande till att det ekonomiska läget i Sverige visar tecken på återhämtning under 2025. Kapitlet belyser även i vilken grad olika faktorer har varit en utmaning för föreningarna det senaste året, exempelvis höga elpriser och bristande intresse eller tid bland medlemmar att engagera sig i organisationen.

2.1 Det ekonomiska lägets påverkan på föreningarna

För tredje året i rad ställer MUCF en fråga till ideella föreningar om hur det ekonomiska läget i Sverige har påverkat organisationerna på olika sätt under det senaste året.

2.1.1 Det ekonomiska lägets påverkan på verksamheten

Resultaten visar att 21 procent av föreningarna upplever att det ekonomiska läget har påverkat deras möjlighet att bedriva verksamhet i ganska eller mycket stor utsträckning. Det är en minskning med 4 procentenheter jämfört med år 2023 och år 2024, då det var 25 procent av föreningarna som angav att det ekonomiska läget påverkade deras möjligheter.⁷ Andelen föreningar som tycker att det ekonomiska läget inte alls påverkat deras möjlighet att bedriva verksamhet är också högre år 2025 (23 procent) än den var år 2023 (18 procent)⁸.

Figur 2.1 Föreningars upplevelse av hur det ekonomiska läget i Sverige har påverkat organisationens möjlighet att bedriva verksamhet, 2023–2025. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2023, 2024, 2025.

⁷ Notera att på grund av avrundningar stämmer siffrorna inte exakt med summan av kategorierna i figuren.

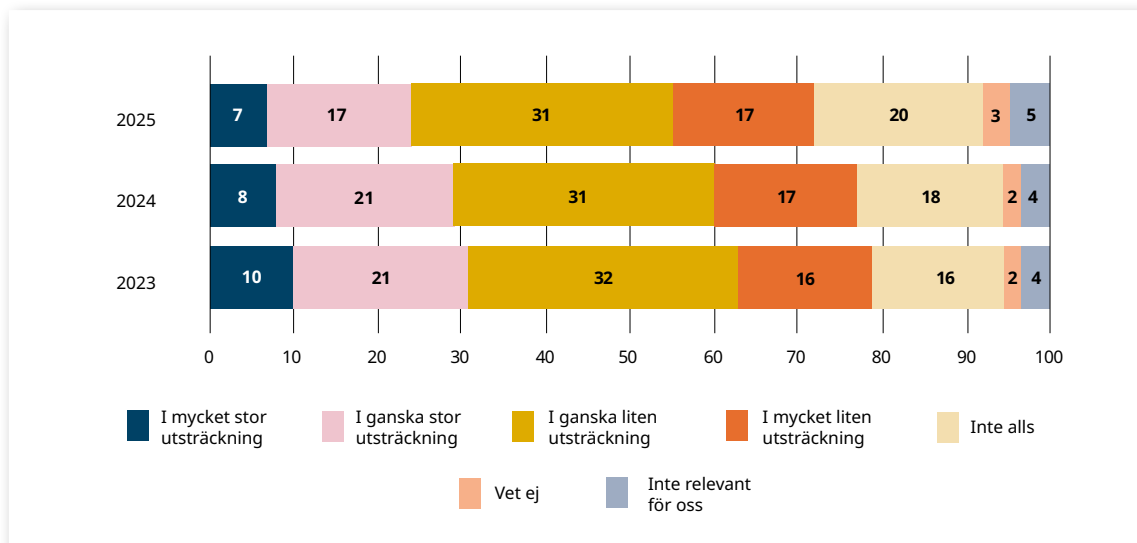
⁸ År 2024 var den uppmätta andelen 20 procent, vilket inte med statistisk säkerhet kan skiljas från de uppmätta andelarna vare sig 2023 eller 2025.

Föreningar med anställda upplever i högre utsträckning än föreningar utan anställda att det ekonomiska läget har påverkat möjligheterna att bedriva verksamhet (27 procent jämfört med 17 procent). Bland föreningar som har anställda är det vanligare att rapportera detta bland föreningar med fem eller fler anställda jämfört med föreningar med färre anställda.

Mellanstora föreningar upplever i lägre utsträckning att deras möjlighet att bedriva verksamhet har påverkats av det ekonomiska läget, jämfört med både stora och små föreningar. Det är inga skillnader baserat på om föreningar primärt riktar sig till barn och unga, vuxna eller äldre. Föreningar med verksamhet på lokal eller kommunal nivå upplever i lägre utsträckning (17 procent) än föreningar med verksamhet på nationell (30 procent) eller internationell nivå (28 procent) att deras verksamhet påverkats. Föreningar med religiös verksamhet anger detta i lägre grad än andra föreningar. Föreningar vars huvudsakliga syfte är att vara utförare av tjänster finansierade av offentliga medel anger detta i högre grad än andra föreningar (48 procent).

2.1.2 Det ekonomiska lägets påverkan på föreningarnas egen ekonomi

Även andelen föreningar som upplever att det ekonomiska läget i Sverige 2025 i ganska eller mycket stor utsträckning har påverkat den egna organisationens ekonomiska situation har minskat jämfört med de två senaste åren. År 2025 var det 24 procent av föreningarna som uppgav detta, jämfört med 28 procent år 2024 och 30 procent år 2023 (skillnaden mellan 2023 och 2024 är inte statistiskt säkerställd)⁹. Andelen föreningar som upplevt att det ekonomiska läget under 2025 inte alls påverkat den egna ekonomiska situationen är också större år 2025 (20 procent) än den var år 2023 (16 procent).

Figur 2.2 Föreningars upplevelse av hur det ekonomiska läget i Sveriges har påverkat organisationens ekonomiska situation, 2023–2025. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2023, 2024, 2025.

Föreningar med anställda upplever att deras egen ekonomi påverkats i högre utsträckning (31 procent) än föreningar utan anställda (20 procent). Bland föreningar med anställda är det vanligare att ange att föreningens ekonomi har påverkats bland föreningar som har fem eller fler anställda jämfört

⁹ Notera att på grund av avrundningar stämmer siffran inte exakt med summan av kategorierna i figuren.

med föreningar med 1–4 anställda. Mellanstora föreningar anger i lägre grad än både stora och små föreningar att föreningens ekonomiska situation har påverkats. Bland föreningar med religiös verksamhet är det än lägre andel som angett detta jämfört med andra föreningstyper.

Det är lika vanligt bland föreningar att uppleva att deras ekonomi påverkats oavsett om de riktar sig till barn, vuxna eller äldre. Detta är en förändring jämfört med 2024 då detta var mindre vanligt bland föreningar för äldre. Föreningar med verksamhet på lokal eller kommunal nivå upplever i lägre grad än föreningar med verksamhet på nationell eller internationella nivåer att deras ekonomiska situation påverkats. Föreningar i storstadskommuner uppger i högre grad att deras ekonomiska situation påverkats, jämfört med föreningar på landsbygden eller i blandade kommuner. Det är vanligare bland föreningar vars huvudsakliga syfte är att utföra tjänster finansierade av offentliga medel (49 procent), jämfört med andra föreningar.

2.1.3 Det ekonomiska lägets påverkan på möjligheter att bedriva påverkansarbete

MUCF har också ställt en fråga om det ekonomiska läget påverkat föreningarnas möjligheter att bedriva påverkansarbete. Det är 12 procent som upplever att deras möjligheter att bedriva påverkansarbete har påverkats i ganska eller mycket stor utsträckning. Det är ingen skillnad jämfört med varken 2023 eller 2024.

Det är viktigt att vara medveten om att nästan en tredjedel (30 procent) av de föreningar som besvarat enkäten anger att påverkansarbete inte är något som är relevant för dem. Det är troligen föreningar som inte bedriver påverkansarbete. En tiondel svarar på denna fråga att de inte vet.

Att ange att den ekonomiska situationen haft konsekvenser för föreningens möjlighet att bedriva påverkansarbete är vanligare bland föreningar med anställda jämfört med föreningar utan anställda. Högst andel (24 procent) finns bland föreningar med 5 eller fler anställda, därefter föreningar med 1–4 anställda (13 procent) och lägst andel (9 procent) finns bland föreningar utan anställda.

Mellanstora föreningar, med mellan 101 och 500 medlemmar, anger detta i lägre utsträckning än både större och mindre föreningar. Det är vanligare bland föreningar i storstadskommuner att ange att den ekonomiska situationen haft konsekvenser för påverkansarbete, 18 procent uppger detta, vilket kan jämföras med 11 procent i blandade kommuner och 7 procent i landsbygdskommuner.

Föreningar för barn och unga samt föreningar för vuxna respektive för äldre svarade i lika stor utsträckning att deras möjlighet att bedriva påverkansarbete hade utmanats av det ekonomiska läget.

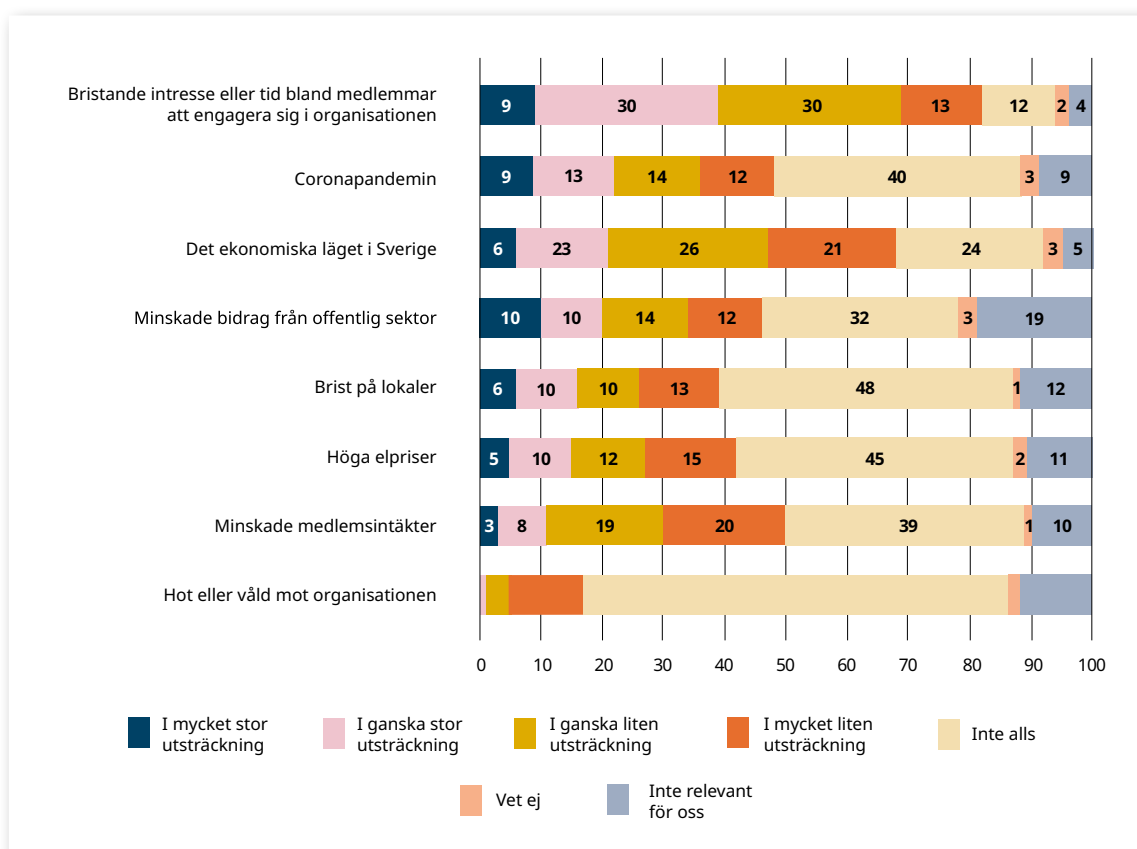
Att det ekonomiska läget har haft konsekvenser för föreningens möjligheter att bedriva påverkansarbete är vanligare bland föreningar som kategoriserats som "Annan inriktning"¹⁰ jämfört med idrottsföreningar, kulturföreningar och föreningar med religiös verksamhet. Andelen bland intresseföreningar har inte säkerställt skillnad gentemot föreningar med annan verksamhet, men är högre jämfört med föreningar med religiös verksamhet. Bland föreningar vars syfte är att vara röstbärare och opinionsbildare anger 23 procent att deras möjlighet att bedriva påverkansarbete har påverkats, jämfört med 11 procent bland föreningar vars syfte är att ge service eller erbjuda verksamhet. Den stora skillnaden beror delvis på att föreningar som erbjuder service eller verksamhet i högre grad har

¹⁰ Detta är föreningar vars verksamhet inte faller inom ramen för de övriga kategorierna Religiös verksamhet, Intresseföreningar, Idrottsföreningar eller Kulturföreningar. I gruppen ingår bland annat fackföreningar och branschorganisationer samt föreningar verksamma inom utbildning och forskning

svarat att frågan inte är relevant för dem. Det finns dock en skillnad mellan dessa två föreningstyper även om man exkluderar de föreningar som angett frågan som inte relevant.

2.2 Aktuella utmaningar för föreningarna

I enkäten ställs också en fråga om i vilken grad olika faktorer varit en utmaning för organisationen under det senaste året. Föreningarnas svar redovisas i figur 2.2.

Figur 2.3 Föreningar som upplevt olika utmaningar under de senaste tolv månaderna, 2025. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2025.

Not: På frågan om hot eller våld rapporteras inte exakta andelar på grund av att det är ett lågt antal föreningar som svarat att det är en utmaning i ganska eller mycket stor utsträckning.

Resultatet visar att det är 39 procent av föreningarna som anger att bristande intresse eller tid bland medlemmar att engagera sig i organisationen varit en ganska eller mycket stor utmaning under 2025. Det är därmed den utmaning som flest föreningar angett. Covid-19-pandemin, det ekonomiska läget i Sverige och minskade bidrag utgör, i fallande ordning, de tre som kommer därefter i rangordningen av de utmaningar flest föreningar uppgett för 2025. Denna rangordning såg likadan ut även år 2024. Hur upplevelser av dessa utmaningar ser ut för olika föreningstyper redovisas i de nedan följande avsnitten.

En av frågorna var om hot eller våld mot organisationen hade varit en utmaning under 2025. Men gruppen som svarade att det var en utmaning i ganska eller mycket stor utsträckning var för liten för att redovisa exakta andelar. Andelen som svarade att det var en utmaning i någon utsträckning

alls¹¹ var 17 procent. Detta är en liknande andel som anger att de varit utsatta för hot eller andra typer av brott under året, vilket redovisas i kapitel 3. I årets enkät ställdes även ett antal fördjupande frågor om föreningarnas upplevelse av hot, trakasserier, våld, skadegörelse och stöd. Dessa frågor redovisas i kapitel 3.

2.2.1 Bristande engagemang vanligaste utmaningen för föreningar 2025

Resultatet visar att 39 procent av föreningarna upplever att bristande intresse eller tid bland medlemmar att engagera sig i organisationen varit en ganska eller mycket stor utmaning under 2025. Det är ingen skillnad i andel jämfört med 2024. Det utgör därmed den vanligaste utmaningen av de faktorer MUCF ställt frågor kring. Idrottsföreningar och föreningar med annan inriktning upplever detta i högst grad och kulturföreningar och föreningar med religiös verksamhet i lägst grad. Drygt hälften (51 procent) av föreningar för barn och unga upplever detta som en utmaning vilket är en högre grad än både föreningar för vuxna (40 procent) och föreningar för äldre (32 procent).

Under 2025 har bristande engagemang hos medlemmar i större utsträckning upplevts som en utmaning bland mellanstora föreningar jämfört med bland små föreningar. Däremot finns ingen statistiskt säkerställd skillnad mellan mellanstora och stora föreningar. År 2025 skiljde sig inte upplevelsen av bristande engagemang mellan föreningar som är baserade i storstad, landsbygd eller i blandade kommuner, eller mellan föreningar som verkar på lokal, regional, nationell eller internationell nivå.

I fritextsvar nämns framför allt svårigheter att rekrytera förtroendevalda, ledare, tränare eller musiker med specifik kompetens. En förening nämner att de är beroende av volontärer, och att volontärernas möjlighet att bidra beror på hur deras egen arbetssituation för närvarande ser ut. Några föreningar nämner att i små föreningar där man inte vet hur många som dyker upp på träffar är det svårt att ha en smidig verksamhet. Flera föreningar nämner också som en utmaning att medlemmar och förtroendevalda har hög ålder, vilket dels kan medföra att medlemmar har bristande ork, dels att föreningen oroar sig för återväxten vad gäller till exempel förtroendevalda. Föreningar som representerar medlemmar med funktionsnedsättningar eller sjukdomar som är kraftigt begränsande i vardagen har också särskilda utmaningar. En förening kommenterar att dess medlemmar är väldigt sjuka och föreningen behöver därmed anställda för att utföra arbete, och att det saknas full finansiering till att ha tillräcklig bemanning. En förening nämner att det är en utmaning när medlemmar är utspridda över landet. Något som nämns specifikt av kulturföreningar är ojämnt eller minskande antal publik eller prenumerationer. En förening nämner att det är svårt att hålla ihop en verksamhet på medlemmarnas fritid, och att det vore bra med någon form av ersättning till de som engagerar sig.

2.2.2 Covid-19-pandemins påverkan fortsätter att avta

I enkäterna år 2023, 2024 och 2025 enkät ställdes en fråga om covid-19-pandemin upplevts vara en källa till utmaning för ideella föreningar under det senaste året. Det var 22 procent av föreningarna som upplevde covid-19-pandemin som en utmaning under 2025. Det fortsätter en avtagande trend, från 29 procent år 2024 och 35 procent år 2023, men visar att pandemin fortfarande sätter spår i föreningarnas verksamhet. Kulturföreningar och idrottsföreningar uppger detta som en fortsatt utmaning i större utsträckning än andra föreningar, 31 respektive 29 procent.

¹¹ Det vill säga kombinationen av svarsalternativen ”I mycket stor utsträckning”, ”I ganska stor utsträckning”, ”I ganska liten utsträckning” och ”I mycket liten utsträckning”.

2.2.3 Andelen föreningar som tycker det ekonomiska läget är en utmaning har minskat

21 procent av föreningarna upplever att det ekonomiska läget i Sverige varit en ganska eller mycket stor utmaning under det senaste året. Det är en minskning med 5 procentenheter jämfört med andelen som tyckte detta under 2024. Föreningar med anställda rapporterar i högre utsträckning än föreningar utan anställda att det ekonomiska läget varit en utmaning (28 jämfört med 17 procent). Det är också en högre andel bland föreningar med fem eller fler anställda jämfört med föreningar med 1–4 anställda. Bland föreningar med anställda har andelen minskat sedan 2024, då den var 38 procent, medan andelen bland föreningar utan anställda varit oförändrad.

Stora föreningar upplever i högre grad än mellanstora och små föreningar att det ekonomiska läget varit en utmaning under året. Det är också vanligast att föreningar i storstadskommuner angett detta, därefter föreningar i blandade kommuner och minst vanligt bland föreningar i landsbygdskommuner. Föreningar med religiös verksamhet anger detta som en utmaning i lägre grad än andra föreningar.

I fritextsvar nämner flera föreningar att det är ett problem att deras offentliga bidrag är oförändrade trots att kostnaderna ökar, vilket urholkar bidragens reella värde. Föreningar nämner ökade kostnader för lokaler, förbrukningsmaterial, utrustning, porto eller föreningsspecifika utgifter. Föreningar nämner även att det ekonomiska läget kan drabba dem via försämrad ekonomi hos deras medlemsorganisationer/ lokalaföreningar, hos företag som de är beroende av, eller hos medlemmar och allmänhet.

2.2.4 Minskande bidrag från offentlig sektor större utmaning bland föreningar med anställda

20 procent av föreningarna upplever att minskade bidrag från offentlig sektor har varit en utmaning under 2025. Det är ingen skillnad i andel jämfört med 2024. På denna fråga är det nästan en femtedel som anger att frågan inte är relevant för dem, vilket framför allt handlar om föreningar som inte har offentliga bidrag. Bland föreningar som till någon del har intäkter från offentliga bidrag är det 27 procent som upplevt att minskade bidrag varit en utmaning, jämfört med 6 procent bland föreningar som uppger att bidrag inte är någon del av deras intäkter.

Föreningar med anställda upplever i högre utsträckning att minskade bidrag från offentlig sektor varit en utmaning jämfört med föreningar utan anställda (25 jämfört med 17 procent). Bland föreningar med anställda är det också vanligare att uppleva detta som en utmaning för föreningar som har 5 eller fler anställda jämfört med föreningar som har 1–4 anställda. Kulturföreningar anger denna utmaning i högre grad än idrottsföreningar, intresseföreningar och föreningar med religiös inriktning. Föreningar med religiös verksamhet anger det i lägre grad än samtliga andra föreningstyper.

Föreningar med verksamhet i storstadskommuner upplever minskade bidrag som en utmaning i högre utsträckning än föreningar med verksamhet i landsbygdskommuner eller i blandade kommuner. Föreningar med verksamhet på nationell och internationell nivå upplever detta som en utmaning i högre grad än föreningar med verksamhet på lokal nivå.

I fritextsvar anger föreningar främst att det är ett problem att de har oförändrade bidrag som på grund av de senaste årens inflation i realiteten innebär minskade bidrag. Några föreningar nämner problem på grund av uteblivna bidrag som föreningen tidigare haft, bland annat på grund av indragna bidrag till etniska föreningar, eller misstag på kommunal nivå. Några föreningar nämner att det är ett problem att de inte får bidrag alls.

2.2.5 Brist på lokaler vanligast bland idrottsföreningar, kulturföreningar och föreningar i storstadskommuner.

16 procent av föreningarna upplever att brist på lokaler har varit en utmaning under 2025. Det är ingen skillnad mot året innan. Idrottsföreningar och kulturföreningar upplever i högst grad att brist på lokaler har varit en utmaning. Lägst andel rapporteras av föreningar med religiös verksamhet och föreningar med annan inriktning.

Det är en högre andel bland stora föreningar som upplever att brist på lokaler är en utmaning än bland små föreningar. Det är också vanligare att föreningar för barn och unga upplever att brist på lokaler är en utmaning (34 procent) jämfört med föreningar för vuxna (12 procent) och äldre (13 procent). Det är minst vanligt att föreningar i landsbygdskommuner (9 procent) upplever detta som en utmaning och mest vanligt i storstadskommuner (22 procent).

I fritextsvar nämns dels frånvaro av lokaler eller hot om uppsägning, dels kostnader kopplade till lokaler. När det gäller bristen på lokaler nämns bland annat nedläggning av specifika lokaler som passar föreningens syften, brist på lokaler vintertid, och kommunala beslut att säga upp lokaler på grund av rivning eller liknande. När det gäller kostnader så handlar det om hyreskostnader, underhåll, samt vatten och avlopp. En förening nämner att kostnaden för kommunal anslutning till VA har ökat mer än elkostnaden. Några föreningar nämner att de uppfattar att kommunen har höga hyror/arrenden eller att kommunen har försämrat villkoren när det gäller hyra eller arrende för ideella föreningar.

2.2.6 En sjättedel ser fortfarande höga elpriser som en utmaning

15 procent av föreningarna svarade att höga elpriser var en utmaning under det senaste året. Det är ingen skillnad jämfört med 2024.

Idrottsföreningar och föreningar med religiös verksamhet upplever i högst utsträckning att elpriserna har varit en utmaning det senaste året. Kulturföreningar och intresseföreningar upplever detta i lägre utsträckning. Föreningar vars syfte är att ge service eller erbjuda verksamhet anger det i högre grad än föreningar vars syfte är att vara röstbärare och opinionsbildare.

Föreningar med 5 eller fler anställda upplever i högre utsträckning än föreningar utan anställda att elpriser varit en utmaning det senaste året. Föreningar i både landsbygdskommuner och i blandade kommuner upplever höga elpriser som en utmaning i högre grad än föreningar i storstadskommuner. Andelen är mer än dubbelt så stor i landsbygdskommuner (19 procent) jämfört med i storstadskommuner (9 procent).

2.2.7 Minskade medlemsintäkter en utmaning för drygt en tiondel

11 procent av föreningarna upplever att minskade medlemsintäkter utgjort en utmaning för organisationen det senaste året. Det är ingen skillnad gentemot 2024. Det är väldigt få skillnader mellan föreningstyper vad gäller detta, men föreningar utan anställda anger minskade medlemsintäkter som en utmaning i högre grad än föreningar med anställda (13 procent jämfört med 8 procent) och skillnaden är störst mellan föreningar utan anställda och föreningar med 5 anställda eller fler. Föreningar med religiös verksamhet upplevde det som en utmaning under 2025 i lägre grad än idrottsföreningar och kulturföreningar.

3

Utsatthet för hot och andra typer av brott

År 2021 gjorde MUCF en kartläggning av hot och hat mot det civila samhället. För denna kartläggning skickades en enkät ut bland annat till företrädare för ideella föreningar.¹² Några av frågorna som berör utsatthet för hot och andra typer av brott har sedan ställts i enkäten som avser ideella föreningars villkor år 2022, 2023, 2024 och ingår även i årets enkät gällande villkoren under 2025. För att möjliggöra en ytterligare genomlysning av frågorna om hot, trakasserier, våld och skadegörelse inkluderades några ytterligare frågor från 2021 års kartläggningsenkät i årets enkät avseende 2025. Dessa kommer att redovisas och jämföras med år 2021¹³ men någon jämförelse med åren 2022, 2023 och 2024 kommer då inte att vara möjlig. Dessa frågor är:

- om föreningen under de senaste 12 månaderna **bedrivit opinionsarbete** kring frågor som exempelvis immigration, kriminalitet, antirasism, jämställdhet, miljö eller religion¹⁴
- om föreningen har rutiner för att **hantera** när organisationen eller dess medlemmar utsatts för våld, skadegörelse, hot eller trakasserier
- om föreningen har rutiner för att **förebygga** att organisationen eller dess medlemmar utsätts för våld, skadegörelse, hot eller trakasserier

För att få en uppfattning om ifall hot, trakasserier, våld och skadegörelse är mer eller mindre vanligt förekommande utifrån könsidentiteten på synliga företrädare för föreningen ställs år 2025 även en fråga om könsidentiteten på ordföranden. Denna fråga ställdes i kartläggningsenkäten 2021, men inte i enkäten som avser ideella föreningars villkor under åren 2022–2024.

I jämförelser med år 2021 är det dock viktigt att hålla i åtanke att frågorna då ställdes inom ramen för en enkät med särskilt fokus på hot och hat, vilket kan ha viss betydelse för svarsbeteendet.

¹² Enkäten gick även ut till företrädare för registrerade trossamfund.

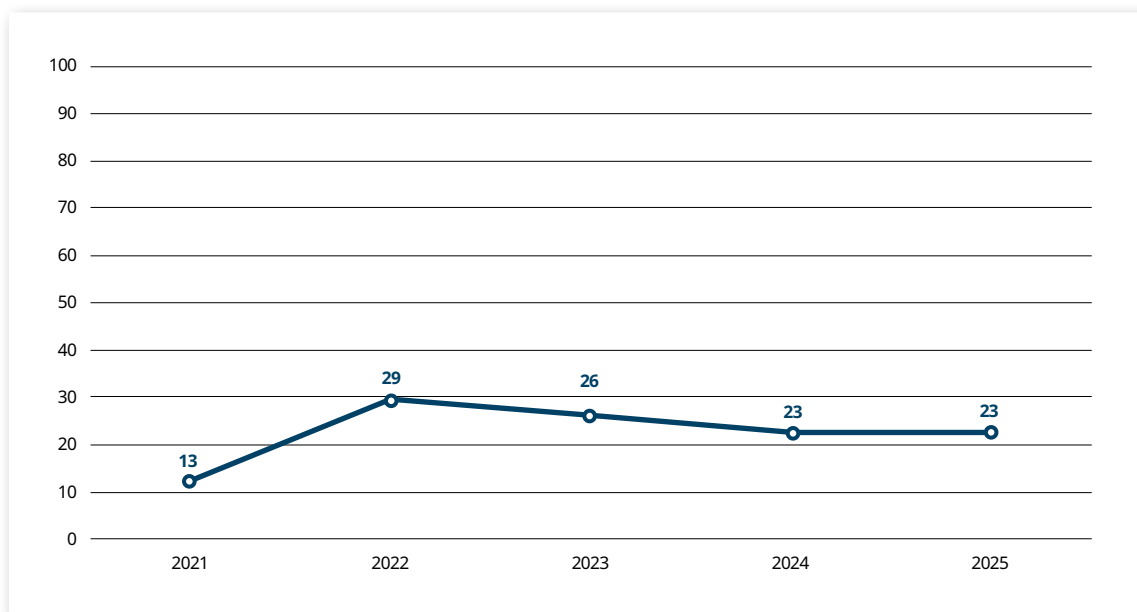
¹³ Vid jämförelser har företrädare för registrerade trossamfund exkluderats ur kartläggningsenkäten från 2021, för att göra resultaten jämförbara med enkäten om ideella föreningars villkor.

¹⁴ För en fullständig uppräknning av de frågor som ingår, se fråga 37 i enkäten (redovisas i Metodbilaga).

3.1 En fjärdedel av föreningarna har blivit utsatta för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier

Föreningarna har fått svara på om organisationen eller dess medlemmar under de senaste tolv månaderna råkat ut för våld, skadegörelse eller stöld kopplat till organisationens verksamhet. Exempel på händelser som räknas in i detta är slag/spark/knuff eller liknande, våld med vapen, anlagd brand/sprängning, klotter eller stöld. Föreningarna har även svarat på om organisationen eller dess medlemmar under de senaste tolv månaderna råkat ut för hot eller trakasserier. Exempel på händelser som räknas in i detta är hotfullt uttalande öga mot öga, hotfullt telefonsamtal/sms/mms/brev/e-post, hot/påhopp via sociala medier, uthängd på internet eller obehagligt besök/förföljelse/kartläggning. Svartalternativen är om föreningen drabbats flera gånger i veckan, någon gång i veckan, någon gång i månaden, mer sällan än någon gång i månaden eller inte alls under de senaste tolv månaderna. Nedan redovisas hur stor andel som svarat att det har hänt under året, oavsett i vilken omfattning det har skett..

År 2025 är det 23 procent av föreningarna som har svarat jakande på minst en av frågorna gällande dels våld, skadegörelse eller stöld, dels hot eller trakasserier. Andelen har inte förändrats sedan 2024 och ser ut att ha stabiliserat sig på en något lägre nivå än 2022. Däremot är andelen fortfarande 10 procentenheter högre än år 2021. Den lägre rapporterade utsattheten år 2021 kan hänga samman med att det var ett år präglad av covid-19-pandemin då många föreningar hade då sin verksamhet vilande eller hade digital verksamhet.

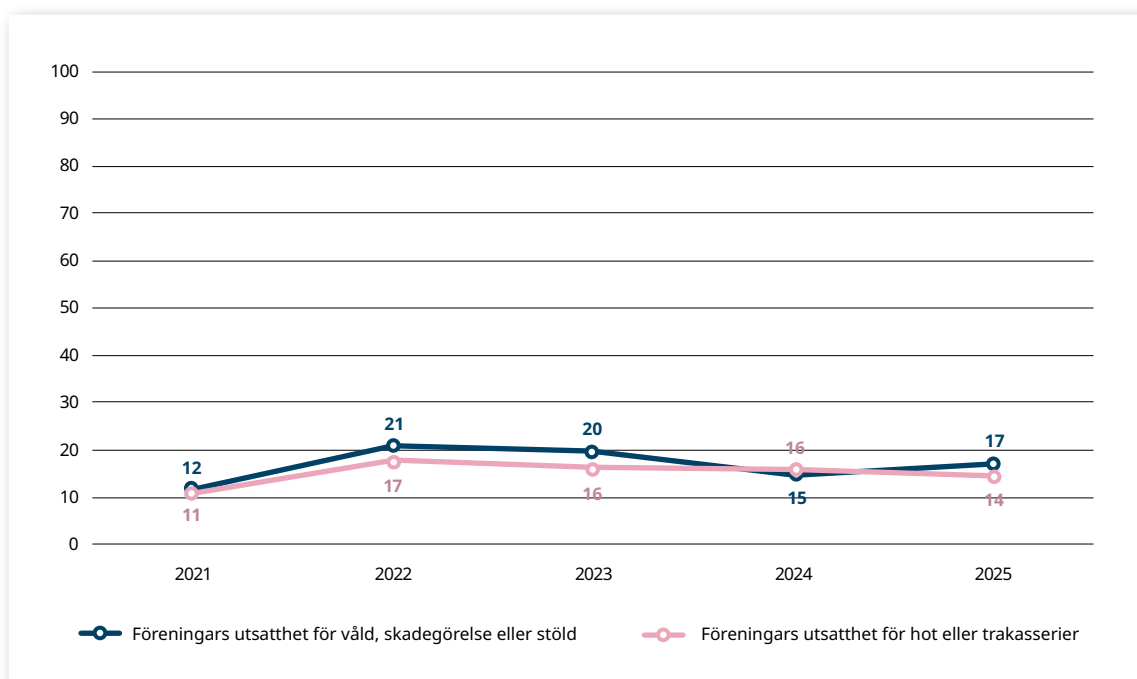

Figur 3.1 Andelen föreningar som anger att deras organisation eller dess medlemmar under de senaste 12 månaderna minst någon gång råkat ut för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier kopplat till organisationens verksamhet. År 2021–2025. Procent.

Källa: MUCF, Kartläggning av hot och hat mot det civila samhället 2021; MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022, 2023, 2024, 2025. Not: Siffrorna från 2021 kommer från en annan enkät. Frågorna är formulerade på liknande sätt men ligger i ett annat sammanhang tillsammans med andra frågor, samt inkluderar även svarsalternativet "Vet ej" som här fått ingå i svarsalternativet "Nej".

På de enskilda frågorna var det var 17 procent av föreningarna år 2025 som uppgav att föreningen eller dess medlemmar under de senaste tolv månaderna råkat ut för våld, skadegörelse eller stöld. Det ligger på samma nivå som 2024 vilket innebär att den tidigare rapporterade minskning av andelen föreningar som utsatts för våld, skadegörelse eller stöld har hållit i sig även i årets enkät. Samtidigt är det, som uppmärksammades i föregående års rapport, en högre nivå än år 2021 då det var 12 procent¹⁵ som uppgav att de eller deras medlemmar utsatts.

Vad gäller hot eller trakasserier kopplat till organisationens verksamhet uppgav 14 procent av föreningarna 2025 att de eller deras medlemmar råkat ut för detta under de senaste tolv månaderna. Det är ingen statistiskt säkerställd förändring jämfört med 2024 eller 2023, däremot är andelen som anger att de utsatts för hot eller trakasserier år 2025 lägre än vad den var år 2022, då andelen var 17 procent. Som uppmärksammades i föregående års rapport är det dock en högre andel jämfört med 2021¹⁶.

Figur 3.2 Andelen föreningar som anger att deras organisation eller dess medlemmar under de senaste 12 månaderna minst någon gång råkat ut för våld, skadegörelse eller stöld respektive hot eller trakasserier kopplat till organisationens verksamhet. År 2021–2025. Procent.

Källa: MUCF, Kartläggning av hot och hat mot det civila samhället 2021; MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022, 2023, 2024, 2025.

Not: Siffrorna från 2021 kommer från en annan enkät. Frågorna är formulerade på liknande sätt men ligger i ett annat sammanhang tillsammans med andra frågor, samt inkluderar även svarsalternativet "Vet ej" som här fått ingå i svarsalternativet "Nej".

Det är 7 procent som svarat att de blivit utsatta på både frågan om våld, skadegörelse eller stöld och på frågan om hot eller trakasserier år 2025, vilket innebär en minskning sedan 2021–2023 då andelen låg på 9–10 procent.

¹⁵ Uppgiften skiljer sig något jämfört med tidigare rapporterade uppgifter från 2021. Detta på grund av hanteringen av de svar där föreningar år 2021 uppgett att de/deras medlemmar varit utsatta för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier utan att kunna uppge hur ofta de utsatts för våld/skadegörelse/stöld respektive hot/trakasserier. I tidigare rapporter har dessa föreningar räknats bort vid redovisning av denna uppgift. Till denna rapport är dessa föreningar medräknade vilket innebär att andelen utsatta föreningar år 2021 är 2 procentenheter högre än tidigare rapporter.

¹⁶ Se föregående fotnot.

3.1.1 Utsatthet för våld, skadegörelse eller stöld mest vanligt bland föreningar för barn och unga

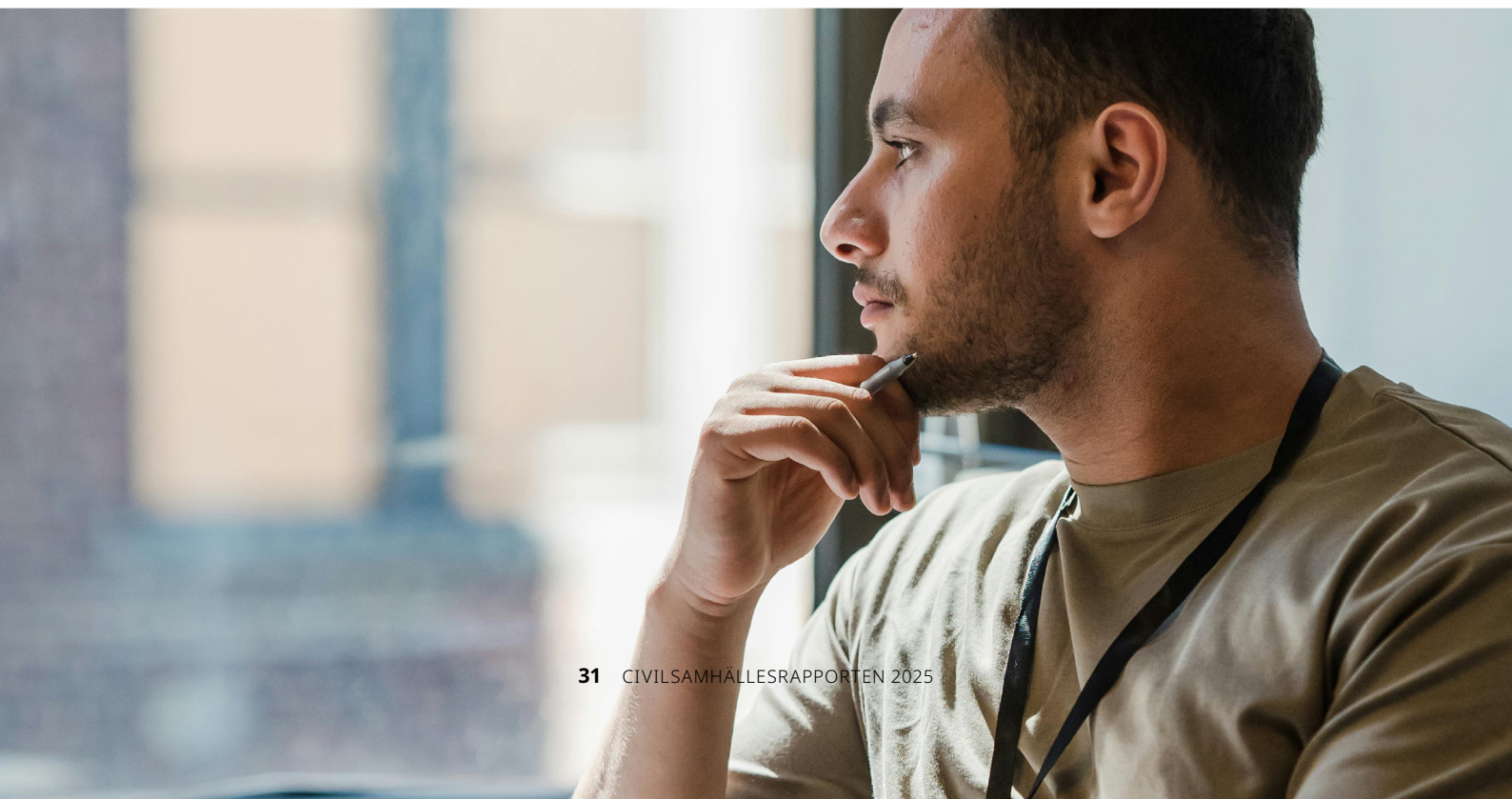
Att föreningen varit utsatt för våld, skadegörelse eller stöld under 2025 rapporteras i högst grad av idrottsföreningar (29 procent) och föreningar med annan inriktning (18 procent). Det också en högre andel bland föreningar för barn och unga (34 procent) jämfört med föreningar för vuxna (16 procent) eller för äldre (9 procent) som har utsatts för våld, skadegörelse eller stöld. Även skillnaden mellan föreningar för vuxna och för äldre är statistiskt säkerställd.

Det är vanligare att föreningar med anställda utsätts för våld, skadegörelse eller stöld jämfört med föreningar utan anställda, 25 jämfört med 11 procent. Det är vanligast att stora föreningar har utsatts för våld, skadegörelse eller stöld (26 procent) jämfört med små föreningar (11 procent). Andelen bland mellanstora föreningar är 18 procent (skillnaden både gentemot stora och små är statistiskt säkerställd).

3.1.2 Utsatthet för hot eller trakasserier mest vanligt bland röstbärande och opinionsbildande föreningar

Att rapportera att föreningen har utsatts för hot eller trakasserier under 2025 är vanligast bland föreningar som kategoriserats som med annan inriktning (24 procent) och minst vanligt i kultur-föreningar. Det är vanligare bland föreningar vars syfte är att vara röstbärare och opinionsbildare (29 procent) jämfört med andra typer av föreningar.

Att ha varit utsatt för hot eller trakasserier under 2025 är vanligare bland föreningar med anställda (21 procent) jämfört med föreningar utan anställda (9 procent) och högst andel rapporteras bland föreningar med fem eller fler anställda (30 procent). Det är vanligare att stora föreningar utsätts för hot eller trakasserier (21 procent) jämfört med mellanstora (14 procent) och små föreningar (9 procent). Hot och trakasserier var under 2025 mer vanligt förekommande mot föreningar i storstadskommuner jämfört med både föreningar i landsbygdskommuner och föreningar i blandade kommuner. Föreningar för barn och unga och föreningar för vuxna uppger i högre grad utsatthet för hot eller trakasserier jämfört med föreningar för äldre.

3.2 Nästan var tionde förening har ändrat eller avstått från verksamhet på grund av hot och hat

I enkäten ställs även en fråga kopplad till utsattheten eller oron för att utsättas för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier. Den handlar om föreningen eller dess medlemmar under de senaste tolv månaderna har:¹⁷

- avstått från att engagera eller uttala sig i en specifik fråga
- ändrat sättet att engagera eller uttala sig i en specifik fråga
- avstått från att bedriva verksamhet
- ändrat sättet på vilket organisationen bedriver verksamhet.

Sammantaget är det nästan en tiondel av föreningarna som under 2025 **på något sätt har avstått från eller ändrat på antingen sin verksamhet eller sitt engagemang** i specifika frågor på grund av utsatthet för eller oro att utsättas för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier. Det innebär att var tionde förening känt sig tvungna att anpassa sin verksamhet för att hantera att de blivit utsatta eller för att de upplever risken att bli utsatta som oroande. På de respektive frågorna är det 1 av 20 som angett att de avstått från att engagera sig eller uttala sig i en specifik fråga, ändrat sättet de engagerar sig eller uttalar sig i en specifik fråga eller ändrat sättet de bedriver verksamhet på grund av utsatthet för eller oro att utsättas för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier.¹⁸

I förra årets rapport redovisades att det inte fanns några statistiskt säkerställda skillnader i dessa frågor för perioden 2021–2024. Det har inte heller skett någon förändring 2025 jämfört med 2024.

3.3 Ingen skillnad i utsatthet utifrån ordförandes könsidentitet

I enkäten för årets rapport ställdes frågan om föreningens ordförande är kvinna, man, icke-binär eller har annan könsidentitet. Frågan ställdes för att kunna undersöka om könsidentiteten på synliga företrädare för föreningen är förknippat med högre utsatthet. Andelen föreningar vars ordförande identifierar sig som annat än man eller kvinna är dock för få för att kunna inkluderas i analysen.

Att ha utsatts för våld, skadegörelse eller stöld under året är vanligare bland föreningar med manlig ordförande (18 procent) jämfört med föreningar med kvinnlig ordförande (14 procent). När det gäller utsatthet för hot eller trakasserier finns inga skillnader mellan föreningar baserat på om de har en manlig eller kvinnlig ordförande.

Att ha avstått eller ändrat sin verksamhet eller sitt engagemang i specifika frågor på grund av utsatthet eller av oron för att utsättas för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier är lika vanligt bland föreningar med manliga och med kvinnliga ordföranden.

¹⁷ Svartalternativen på dessa frågor är antingen ja eller nej.

¹⁸ Antalet som anger att de **avstått från att bedriva verksamhet** är lågt och redovisas därför inte separat.

3.4 Utsatthet bland föreningar som bedrivit opinionsarbete

I enkäten 2025 ställs frågan ”Har din organisation eller dess medlemmar bedrivit opinionsarbete under de senaste 12 månaderna som handlat om (andelen föreningar som uppger detta opinionsarbete visas inom parentes):

- jämställdhet (22 procent)
- barn och/eller ungas rättigheter (21 procent)
- utbildning eller skola (19 procent)
- miljö och klimat (17 procent)
- antirasism eller rasism (12 procent)
- sjukvård (12 procent)
- flyktingar, asylsökande, immigration eller integration (11 procent)
- hbtqi-frågor (11 procent)
- feminism (10 procent)
- religion eller trosuppfattning (10 procent)
- kriminalitet, brott eller straff (9 procent)
- annat ämne (19 procent)

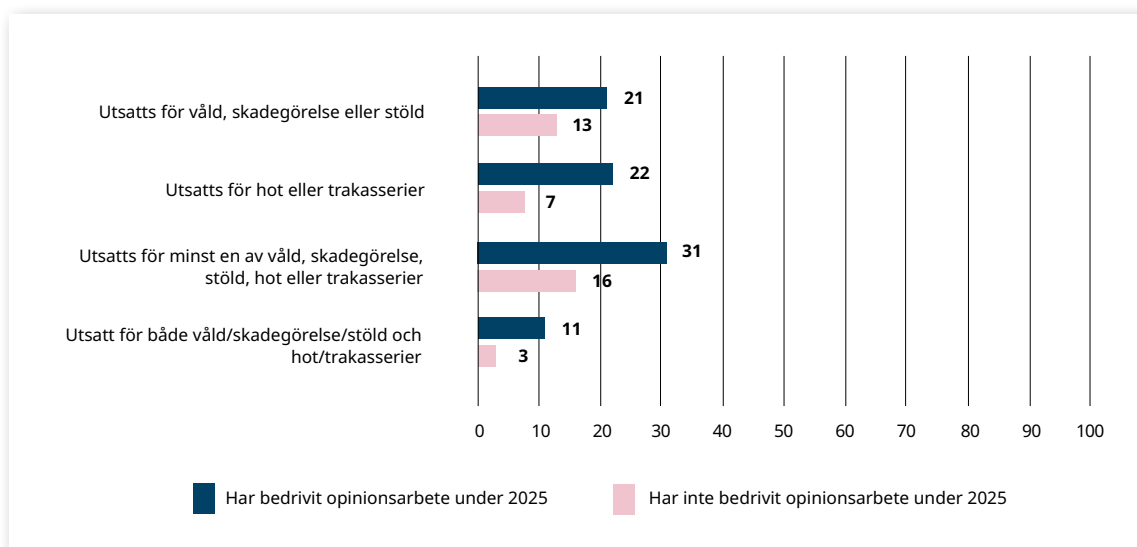
Sammantaget var det 43 procent av föreningarna som bedrivit opinionsarbete inom minst ett av dessa områden under 2025.

Samma fråga ställdes i enkäten till den kartläggning av hot och hat mot det civila samhället som gjordes år 2021. Enligt kartläggningen från 2021 rapporterade organisationer som bedriver opinionsbildning inom hbtqi-frågor i högst grad utsatthet för trakasserier, hot eller våld. Även de som arbetat med opinionsbildning inom frågor som rör feminism och antirasism eller rasism rapporterade utsatthet i högre grad än andra organisationer (MUCF 2021).

3.4.1 En tredjedel av opinionsdrivande föreningar har utsatts för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier under 2025

För år 2025 ser vi inledningsvis att det är stor skillnad mellan de föreningar som bedriver opinionsarbete inom minst ett av de efterfrågade områdena och de föreningar som inte bedriver sådant opinionsarbete. Det är 31 procent av de föreningar som bedrivit opinionsarbete under 2025 som utsatts för minst en av företeelserna våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier, jämfört med 16 procent bland föreningar som inte bedrivit sådant arbete. Bland de opinionsdrivande föreningarna anger 21 procent att de utsatts för våld, skadegörelse eller stöld och 22 procent att de utsatts för hot eller trakasserier, jämfört med 13 respektive 7 procent bland föreningar som inte bedrivit sådant arbete under 2025. Till skillnad från föreningar som inte bedrivit opinionsarbetet är det bland dessa föreningar alltså

ungefär lika vanligt att uppge att de utsatts för hot eller trakasserier som att uppge att de utsatts för våld, skadegörelse eller stöld. En tiondel av de föreningar som bedrivit opinionsarbete har utsatts för såväl våld, skadegörelse eller stöld som hot eller trakasserier.

Figur 3.3 Andelen föreningar som anger att föreningen eller dess medlemmar under de senaste tolv månaderna utsatts för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier, uppdelat på föreningar som har respektive inte har bedrivit opinionsarbete under året, 2025. Procent.

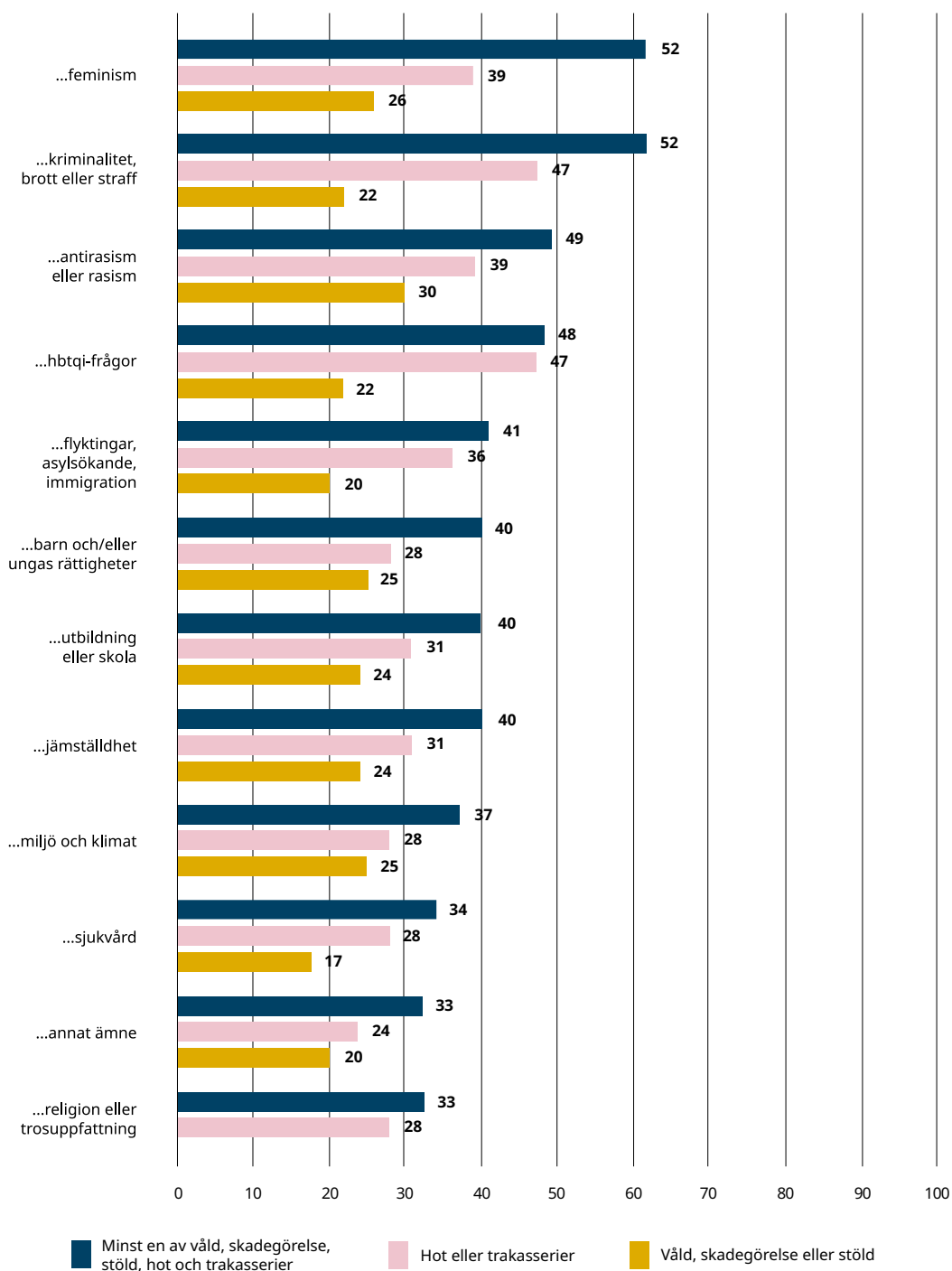
Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2025.

Mer än hälften (52 procent) av de föreningar som under 2025 bedrivit opinionsarbete som handlat om feminism eller som handlat om kriminalitet, brott eller straff har blivit utsatta för minst en av våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier. Även bland föreningar som arbetat med frågor om antirasism eller rasism eller med hbtqi-frågor har hälften drabbats (49 respektive 48 procent).

Då en del föreningar bedriver opinionsarbete inom mer än ett område går det för dessa föreningar inte att uttala sig om vilken specifik fråga utsattheten är kopplad till.

Föreningar som under de senaste 12 månaderna bedrivit opinionsarbete som handlat om...

Figur 3.4 Andelen bland föreningar som under året bedrivit opinionsarbete inom olika områden som anger att föreningen eller dess medlemmar under de senaste tolv månaderna utsatts för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier, 2025. Procent.

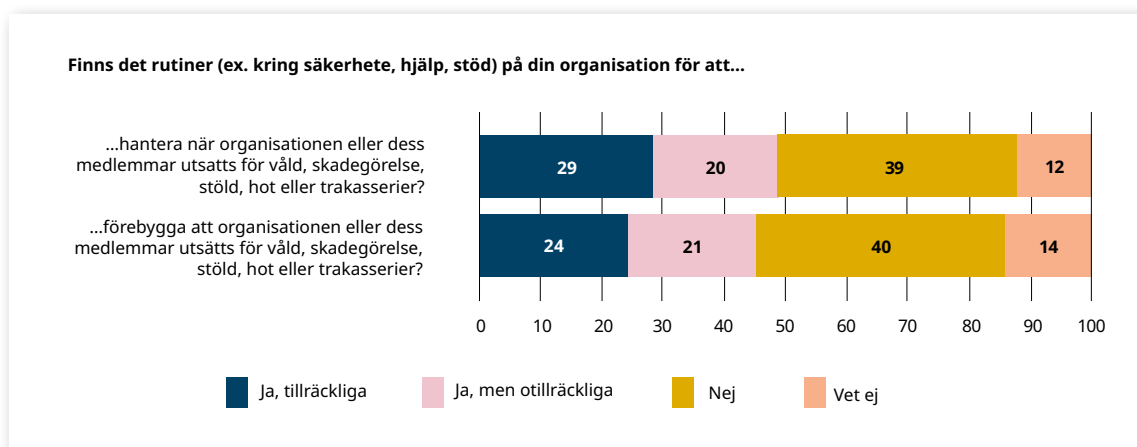
Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2025.

Not: Antalet som utsatts för våld, skadegörelse eller stöld bland föreningar som bedrivit opinionsarbete kring frågor om religion eller trosuppfattning är lågt och andelen redovisas därför inte i figuren.

Resultaten från årets enkät visar också att det är 16 procent av de föreningar som bedrivit opinionsarbete under 2025 som antingen har avstått från eller förändrat sitt sätt att bedriva verksamhet eller engagera sig i en specifik fråga, på grund av utsatthet för eller oro över att utsättas för hot och hat. Vilket är mer än fem gånger så vanligt jämfört med bland föreningar som inte bedrivit sådant arbete under året. Bland de föreningar som bedrivit opinionsarbete är det 10 procent som har förändrat sitt sätt att engagera eller uttala sig i en specifik fråga, 8 procent som har som uppger att de förändrat sättet de bedriver verksamhet och 8 procent som har avstått från att engagera eller att uttala sig i en specifik fråga.

3.5 Föreningars rutiner för att hantera och förebygga våld, skadegörelse, stöld, hot och trakasserier

I enkäten 2025 inkluderades en fråga om föreningarna har rutiner för att hantera eller förebygga att organisationen eller dess medlemmar utsätts för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier. I andel av alla föreningar (oavsett om de varit utsatta eller ej) så anger 29 procent att de har tillräckliga rutiner att hantera detta, 20 procent anger att de har rutiner att hantera det, men otillräckliga, och 39 procent anger att de inte har rutiner att hantera det. Liknande siffror gäller om de har rutiner att förebygga dessa aspekter av hat och hot: 24 procent svarar att de har tillräckliga rutiner att förebygga, 21 procent säger att de har rutiner men otillräckliga och 40 procent att de inte har rutiner för det.

Figur 3.5 Andelen föreningar som anger att de har rutiner för att hantera eller förebygga att organisationen eller dess medlemmar utsätts för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier, 2025. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2025.

Det är ingen skillnad gentemot hur föreningarna svarade år 2021. Dock var frågan något annorlunda formulerad då, frågan gällde enbart om det fanns rutiner för att hantera om **medlemmar** utsattes, medan frågan år 2025 inkluderade både organisationen och dess medlemmar i frågan.

Andelen som svarat att de har tillräckliga rutiner är högre bland de som har varit utsatta för minst någon av aspekterna under året, jämfört med de som inte varit utsatta, både när det gäller rutiner för att hantera (37 procent bland de som varit utsatta jämfört med 26 procent bland de som inte varit utsatta) och rutiner för att förebygga (33 procent bland de föreningar som varit utsatta, 22 procent bland de som inte varit utsatta).

Andelen som svarade att de har tillräckliga rutiner för att hantera hot och hat är högre bland föreningar som bedriver opinionsbildande arbete (36 procent) jämfört med föreningar som inte gör det (22 procent). Det är även högre andel som har tillräckliga rutiner för att förebygga hot och hat bland föreningar som bedriver opinionsbildande arbete (30 procent) jämfört med de som inte gör det (20 procent). Det beror troligen till stor del på att föreningar som bedriver opinionsbildande arbete också i högre grad varit utsatta för någon av företeelserna.

Att ange att föreningen har tillräckliga rutiner, såväl för att hantera som att förebygga de olika aspekterna av hot och hat, är vanligast bland föreningar med annan inriktning och minst vanligt bland intresseföreningar och kulturföreningar. Både rutiner för att hantera och att förebygga är också vanligare bland föreningar med anställda jämfört med föreningar utan anställda, och vanligare bland föreningar med fem eller fler anställda jämfört med föreningar med färre anställda. Det är vanligare bland stora föreningar jämfört både med mellanstora och små föreningar. Det är mindre vanligt bland föreningar för äldre än föreningar för vuxna eller föreningar för barn eller unga. Till viss del kan dessa skillnader mellan föreningar förklaras av att vissa typer av föreningar också i högre grad har varit utsatta och därmed mer konkret har behov av rutiner.

4

Föreningars ekonomi och långsiktiga förutsättningar

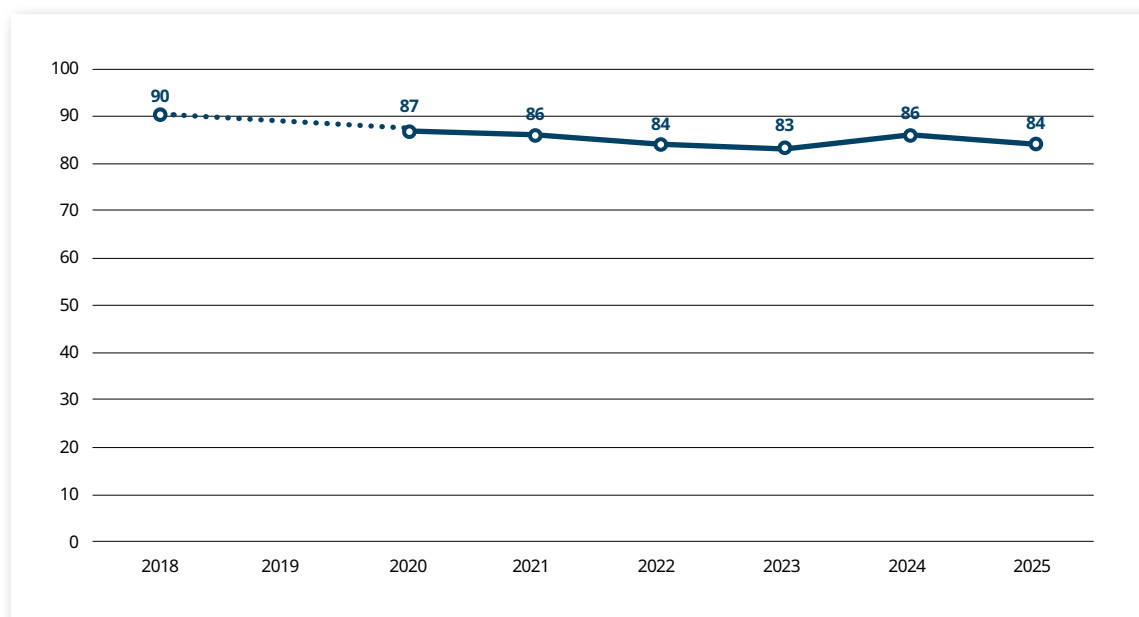
I detta kapitel beskrivs ideella föreningars ekonomiska förutsättningar. I propositionen "En politik för det civila samhället" lyfts att det är viktigt att föreningar har goda, långsiktiga och stabila förutsättningar för sin verksamhet. I propositionen fastläs också att det är viktigt att föreningars självständighet och handlingsutrymme bevaras och skyddas (Prop. 2009/10:55). Utifrån principerna är det därför intressant att följa hur föreningars ekonomiska förutsättningar förändras över tid.

I enkäten frågar MUCF om ideella föreningars ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamhet och vilka som är de viktigaste inkomstkällorna. Myndigheten ställer även frågor om hur föreningar ser på möjligheten att bedriva och utveckla verksamheten de närmast kommande åren, något vi beskriver i termer av framtidstro nedan. Enkäten innehåller också olika frågor om offentlig finansiering av ideella föreningars verksamhet. Flera av frågorna om ekonomiska förutsättningar går att följa tillbaka till 2018 års enkätundersökning och därmed kan MUCF belysa hur de ekonomiska villkoren förändrats under perioden 2018–2025.

4.1 Fortsatt goda ekonomiska förutsättningar för föreningar att bedriva kärnverksamhet

Resultaten från årets enkät visar att en stor andel av föreningarna, 84 procent, anger att det stämmer ganska eller mycket bra att de har haft ekonomiska förutsättningar att bedriva kärnverksamhet under 2025. I tidigare rapporter har uppmärksammats att andelen som instämmer i detta har minskat jämfört med åren 2018 och 2020 då den låg på mycket höga nivåer runt 90 procent. Sedan 2022 har andelen legat runt 85 procent årligen, även om den var något högre under 2024.¹⁹

Figur 4.1 Föreningar som instämmer i att de under det senaste året haft ekonomiska förutsättningar att bedriva kärnverksamhet, 2018–2025. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2018, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025.

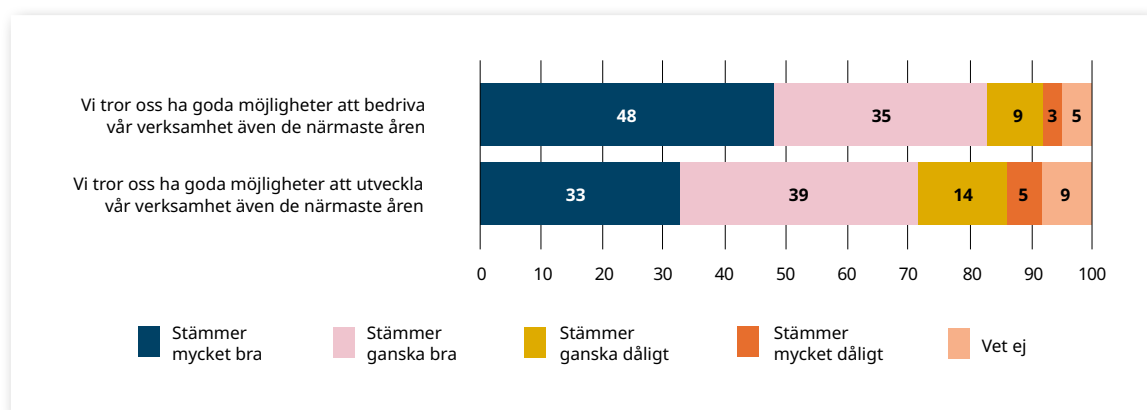
Not: Observera att det saknas uppgift för 2019.

Det finns vissa skillnader mellan olika typer av föreningar men skillnaderna är relativt små och andelen som håller med om att de haft ekonomiska förutsättningar ligger åtminstone runt 70–80 procent eller högre i alla kategorier. Föreningar med religiös verksamhet anger dock detta i högre utsträckning än samtliga andra föreningstyper. Föreningar med verksamhet på internationell nivå anger i lägre grad att de haft ekonomiska förutsättningar för sin kärnverksamhet, jämfört med föreningar på lokal eller regional nivå.

¹⁹ Andelen av hela urvalet som svarat ”vet ej” (och som här är inkluderade med de som inte anger att de haft goda möjligheter) är låg, men ökade åren 2021–2022 från mindre än en halv procent tidigare år till som mest 4 procent år 2022. Efter 2022 har andelen som svarat vet ej legat under 4 procent.

4.2 Stor andel föreningar tror sig ha goda möjligheter även de närmaste åren

De flesta föreningar, 83 procent, instämmer i ganska eller mycket hög grad att de tror sig ha goda möjligheter att **bedriva** verksamhet även de närmast kommande åren, vilket inte är någon förändring jämfört med 2024. En lägre andel, 72 procent, uppger att de har goda möjligheter att **utveckla** sin verksamhet även de närmast kommande åren. Inte heller här har det skett någon förändring i andelen som uppger detta jämfört med 2024.

Figur 4.2 Föreningars svar på påståendet att de har goda möjligheter att bedriva eller utveckla sin verksamhet de närmast kommande åren, 2025. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2025.

Det finns vissa skillnader mellan föreningstyper men skillnaderna är relativt små och det är höga andelar – runt 75 procent eller högre i alla kategorier som bedömer sig ha goda möjligheter att bedriva verksamhet de närmaste åren, och mer än 60 procent i alla kategorier som bedömer sig ha goda möjligheter att utveckla verksamhet. Därför redovisar vi inte skillnaderna här.

4.2.1 En tiondel av föreningarna har funderat på att lägga ned verksamheten

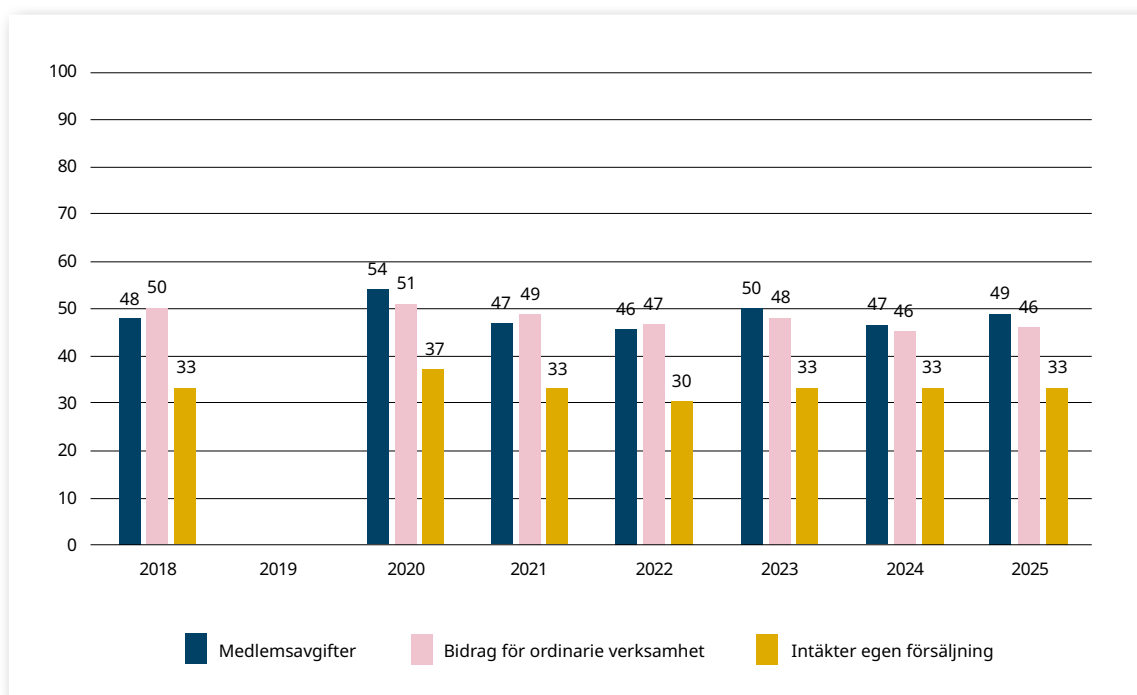
En dryg tiondel av föreningarna (12 procent) har funderat på att lägga ned eller låta organisationen vila under de senaste tolv månaderna. Det är ingen skillnad jämfört med 2024. Bland de som övervägt att lägga ner organisationen är de vanligaste anledningarna bristande intresse bland medlemmar (43 procent) och bristande ekonomi (37 procent). Dessa anledningar var de vanligaste även 2024.

4.3 Föreningars inkomstkällor

I enkäten får de ideella föreningarna ta ställning till i vilken utsträckning olika inkomstkällor är viktiga för föreningens verksamhet. Andelen som angett dessa som mycket viktiga redovisas nedan:

- medlemsavgifter (49 procent)
- bidrag för ordinarie verksamhet från kommun, stat eller region (46 procent)
- intäkter från egen försäljning (33 procent)
- bidrag för särskilda projekt från kommun, stat eller region (23 procent)
- bidrag för lokal eller anläggning (21 procent)
- sponsring eller gåvor från företag (16 procent)
- gåvor från enskilda personer (14 procent)
- bidrag från icke-statliga fonder eller stiftelser (11 procent)
- överföringar från huvud- eller paraplyorganisation (9 procent)
- ersättning för utförande av uppdrag, ej offentlig sektor (5 procent)
- avkastning av eget kapital (5 procent)
- bidrag från EU (4 procent).

Ingen av dessa inkomstkällor har ändrats signifikant jämfört med 2024.

Figur 4.3 Föreningar som anger att intäkter från medlemsavgifter, egen försäljning samt bidrag för ordinarie verksamhet är en mycket viktig inkomstkälla, 2018–2025. Procent.

Not: Observera att det saknas uppgift för 2019.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2018, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025.

Andelen föreningar som svarar att medlemsavgifter är en mycket viktig inkomstkälla ökade från 48 till 54 procent mellan 2018 och 2020,²⁰ för att sedan minska till 46 procent 2022 och öka igen till 50 procent under 2023. Andelen ligger kvar på en motsvarande nivå både 2024 och 2025 (det är ingen statistiskt säkerställd skillnad mellan åren 2023, 2024 och 2025).

Mellan 2018–2020 har andelen föreningar som uppger bidrag för ordinarie verksamhet som en mycket viktig inkomstkälla under året varit relativt oförändrad, kring 50 procent. Därefter minskade andelen något 2022 och har legat kvar på samma nivå sedan dess.

Med undantag för år 2020, då andelen var 37 procent, har andelen föreningar som uppger att intäkter från egen försäljning var en mycket viktig inkomstkälla genomgående legat på mellan 30 och 33 procent för hela perioden 2018 till 2025.

9 procent av föreningarna har inte kryssat någon inkomstkälla som mycket viktig, 34 procent har angett en mycket viktig inkomstkälla, 23 procent har angett två mycket viktiga inkomstkällor och 34 procent har angett fler än två. Att bara uppge en inkomstkälla som mycket viktig är vanligare i föreningar med anställda jämfört med föreningar utan anställda, i små föreningar jämfört med stora och mellanstora föreningar, i föreningar med religiös verksamhet jämfört med alla andra föreningar och i föreningar för vuxna eller äldre jämfört med föreningar för barn.

4.3.1 Medlemsavgifter viktigast bland idrottsföreningar, intresseföreningar, föreningar utan anställda och stora föreningar

Vad gäller medlemsavgifter så bedömer idrottsföreningar i högst andel att det är en viktig inkomstkälla (62 procent), därefter intresseföreningar (54 procent).²¹ Föreningar utan anställda rapporterar i högre utsträckning att medlemsavgifter är en viktig inkomstkälla (55 procent) jämfört med föreningar med anställda (40 procent). Stora föreningar anger i hög grad att medlemsavgifter är en viktig inkomstkälla (67 procent), därefter mellanstora föreningar (55 procent) och lägst andel bland små föreningar (35 procent).

4.3.2 Organisationsbidrag särskilt viktigt för idrotts- och kulturföreningar samt föreningar för barn och unga

Vad gäller bidrag för organisationens ordinarie verksamhet (organisationsbidrag) är det vanligare att idrottsföreningar och kulturföreningar bedömer att det är en mycket viktig inkomstkälla (56 procent) och minst vanligt att föreningar med religiös verksamhet anger det (11 procent).

Det är vanligare att organisationsbidrag är en mycket viktig inkomstkälla för föreningar för barn och unga (76 procent) jämfört med föreningar för vuxna och äldre (39 respektive 40 procent). Det är vanligare att föreningar med anställda bedömer organisationsbidrag som en mycket viktig inkomstkälla (60 procent) jämfört med föreningar utan anställda (36 procent). Det är också vanligare bland stora föreningar jämfört med små och mellanstora föreningar.

²⁰ Observera att det saknas uppgift för 2019.

²¹ Bland föreningar som kategoriserats som med **Annan inriktning** anges detta av 48 procent, andelen kan dock inte med statistisk säkerhet sägas vara skild från andelen 54 procent bland intresseföreningar.

4.3.3 Intäkter från egen försäljning viktigt för en tredjedel av föreningarna

En tredjedel av föreningarna bedömer att intäkter från egen försäljning av varor eller tjänster är en mycket viktig inkomstkälla för deras verksamhet. Idrottsföreningar (47 procent) och kulturföreningar (42 procent) upplever i högst grad att det är en mycket viktig inkomstkälla medan föreningar med religiös verksamhet anger detta i lägst grad (9 procent). Det är vanligare att föreningar för barn och unga anger att detta är en mycket viktig inkomstkälla (44 procent) jämfört med föreningar för vuxna och äldre. Därutöver är det en högre andel föreningar med verksamhet på lokal nivå som uppger att försäljning är en mycket viktig inkomstkälla än föreningar med verksamhet på regional, nationell eller internationell nivå. Det är även en lägre andel bland föreningar i storstadskommuner jämfört med de andra två kommuntyperna. Föreningar vars syfte är att ge service eller erbjuda verksamhet anger egen försäljning som en mycket viktig inkomstkälla i betydligt högre grad (39 procent) än föreningar vars syfte är att vara röstbärare och opinionsbildare (12 procent).

4.3.4 Projektbidrag mycket viktig inkomstkälla för en femtedel av föreningarna

23 procent av föreningarna bedömer att projektbidrag är en viktig inkomstkälla för deras verksamhet. Att ange detta som en viktig inkomstkälla rapporteras i lägre grad av föreningar med religiös verksamhet jämfört med alla andra föreningstyper. Det är vanligare att föreningar för barn och unga uppger projektbidrag som en mycket viktig inkomstkälla jämfört med föreningar för vuxna eller för äldre. Föreningar med anställda anger att projektbidrag är en mycket viktig inkomstkälla i högre grad än föreningar utan anställda.

4.3.5 En femtedel anger bidrag för lokal eller anläggning som en mycket viktig inkomstkälla

21 procent av föreningarna bedömer att bidrag för lokal eller anläggning är en mycket viktig inkomstkälla. Idrottsföreningar anger att sådana bidrag är en mycket viktig inkomstkälla i högre grad än alla andra föreningstyper (33 procent). Föreningar för barn och unga anger i betydligt högre grad (40 procent) att bidrag för lokal är en mycket viktig inkomstkälla än föreningar för vuxna och för äldre.

Föreningar med anställda rapporterar detta i högre grad än föreningar utan anställda. Föreningar i storstadskommuner anger detta i lägre grad än i de andra två kommuntyperna. Det är vanligare att ange bidrag för lokal eller anläggning som en viktig inkomstkälla bland föreningar vars syfte är att ge service eller erbjuda verksamhet jämfört med föreningar vars syfte är att vara röstbärare och opinionsbildare.

4.3.6 Att sponsring och gåvor från företag är mycket viktigt anges i högre grad bland idrottsföreningar

16 procent av föreningarna bedömer att sponsring eller gåvor från företag är en mycket viktig inkomstkälla för deras verksamhet. Idrottsföreningar anger i högre grad (37 procent) sponsring som mycket viktig jämfört med alla andra typer av föreningar. Det anges också i högre grad som mycket viktigt i föreningar vars syfte är att ge service eller erbjuda verksamhet jämfört med andra föreningar.

Det är vanligare att föreningar med anställda anger sponsring och gåvor från företag som mycket viktigt (21 procent) jämfört med föreningar utan anställda (13 procent). Föreningar för barn och unga (45 procent) bedömer detta som viktigt i högre grad än föreningar för vuxna och äldre. Små föreningar uppger detta i lägre grad än både stora och mellanstora föreningar. Det är vanligare att föreningar i landsbygdskommuner (20 procent) eller blandade kommuner (17 procent) bedömer detta som viktigt, jämfört med föreningar i storstadskommuner (10 procent).

4.3.7 Gåvor från enskilda personer och bidrag från icke-statliga fonder eller stiftelser

14 procent av föreningarna bedömer att gåvor eller insamlingar från enskilda personer är en mycket viktig inkomstkälla för deras verksamhet. Detta är vanligast bland föreningar med religiös verksamhet (79 procent) jämfört med alla andra föreningstyper. Det är vanligare att föreningar med anställda anger detta jämfört med föreningar utan anställda (22 jämfört med 10 procent), och bland små jämfört med mellanstora och stora föreningar. Föreningar med verksamhet på internationell nivå anger oftare detta som en viktig inkomstkälla jämfört med föreningar med verksamhet på andra nivåer. Föreningar för äldre bedömer i högre grad att detta är en mycket viktig inkomstkälla (20 procent) jämfört både med föreningar för vuxna (14 procent) och föreningar för barn och unga (8 procent). Även skillnaden mellan föreningar för vuxna och föreningar för barn och unga är här statistiskt säkerställd.

11 procent av föreningarna anger att bidrag från icke-statliga fonder eller stiftelser är en mycket viktig inkomstkälla för deras verksamhet. Att ange detta är vanligare bland föreningar för barn och unga jämfört med föreningar för vuxna, och bland föreningar med anställda jämfört med föreningar utan anställda.

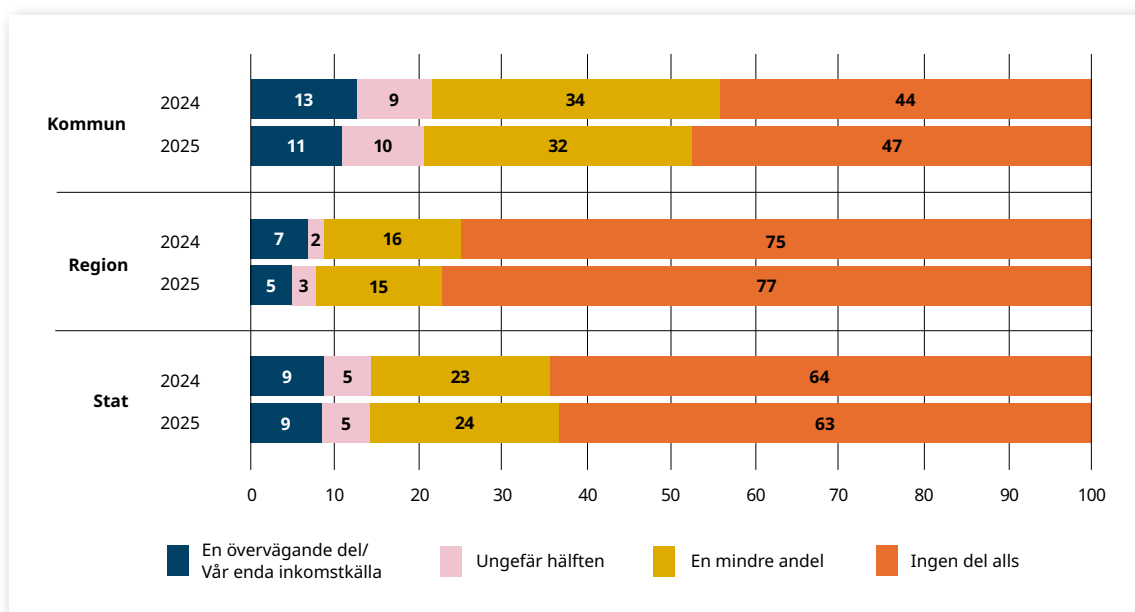
Bara 4 procent av föreningarna anger EU-medel som en viktig källa till intäkter och det finns inga noterbara skillnader mellan olika föreningstyper.

Att ange ersättning för uppdrag åt annan aktör än stat, region eller kommun som en viktig inkomstkälla är ovanligt (5 procent) men vanligast bland föreningar som har 5 eller fler anställda (10 procent).

4.4 Föreningars intäkter från offentlig sektor

I årets undersökning uppger en majoritet av föreningarna, 53 procent, att de har någon form av intäkter från kommuner. En betydligt lägre andel uppger att de har intäkter från staten eller regioner, 38 respektive 23 procent. Andelarna har inte ändrats jämfört med 2024.

Bland de föreningar som har intäkter från kommun, region eller stat uppger de allra flesta att dessa enbart utgör en mindre del av deras totala årliga intäkter.

Figur 4.4 Andel av föreningens intäkter som kommer från kommun, region respektive stat, 2024–2025. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2024, 2025.

4.4.1 Intäkter från kommun

- Andelen som har någon finansiering från kommun är högst bland idrottsföreningar och kulturföreningar, runt 70 procent. Andelen är betydligt lägre bland föreningar med religiös verksamhet (28 procent).
- Andelen som har någon finansiering från kommun är högre bland föreningar vars syfte är att erbjuda verksamhet jämfört med föreningar som är röstbärare och opinionsbildare.
- En högre andel föreningar med anställda har någon del av sina intäkter från kommun jämfört med föreningar utan anställda.
- En högre andel föreningar för barn och unga (83 procent) har intäkter från kommun än föreningar för vuxna (46 procent) och äldre (53 procent). Även skillnaden mellan föreningar för vuxna jämfört med för äldre är statistiskt säkerställd.
- En högre andel föreningar med verksamhet på lokal eller kommunal nivå har intäkter från kommun (63 procent) jämfört med föreningar på annan verksamhetsnivå. Föreningar i landsbygdskommuner (58 procent) och blandade kommuner (60 procent) har detta i högre grad än föreningar i storstadskommuner (38 procent).²²

²² Skillnaden mellan landsbygdskommuner och blandade kommuner är däremot inte statistiskt säkerställd.

4.4.2 Intäkter från region

- Intresseföreningar, idrottsföreningar och kulturföreningar har intäkter från region i högre grad än föreningar med religiös verksamhet.
- Föreningar med anställda har i högre utsträckning någon del av sina intäkter från region jämfört med föreningar utan anställda.
- Föreningar för barn och unga har i högre utsträckning någon del av sina intäkter från region än föreningar för vuxna och föreningar för äldre.
- Stora föreningar har i högst andel angett att de har intäkt från region, medan små föreningar i lägst andel har angett detta.
- Andelen är högre bland föreningar som verkar på regional nivå än föreningar på lokal och nationell nivå.

4.4.3 Intäkter från stat

- En högre andel idrottsföreningar (52 procent) har någon intäkt från staten jämfört med andra föreningstyper.
- En högre andel föreningar med anställda (57 procent) har någon intäkt från staten än föreningar utan anställda (25 procent).
- Stora föreningar har i högre grad (49 procent) någon intäkt från staten jämfört med små (29 procent) och mellanstora föreningar (37 procent). Även skillnaden mellan små och mellanstora föreningar är statistiskt säkerställd.
- En högre andel föreningar för barn och unga har någon intäkt från staten (72 procent) jämfört med föreningar för vuxna (34 procent) och äldre (22 procent). Även skillnaden mellan föreningar för vuxna och för äldre är statistiskt säkerställd.
- Föreningar på nationell eller internationell nivå har i högre grad någon av sina inkomster från stat jämfört med föreningar på lokal eller regional nivå.

4.4.4 En tredjedel av föreningarna har ingen intäkt från offentlig sektor

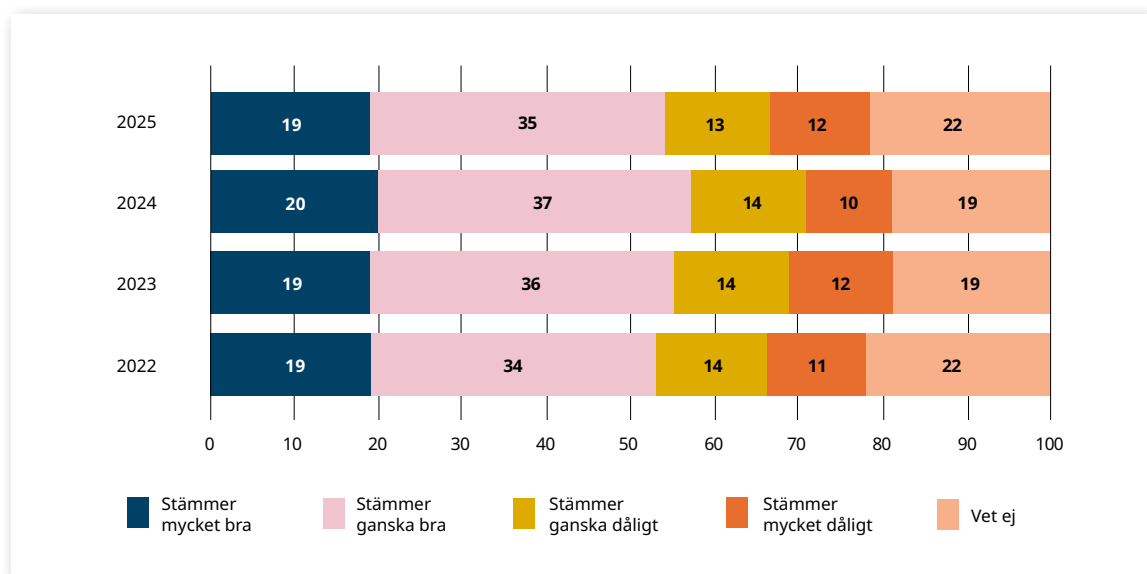
Genom att kombinera de tre frågorna om offentliga medel kan MUCF notera att 34 procent av föreningarna anger att **ingen del av deras intäkter** kommer från bidrag från stat, region eller kommun. Detta är ingen skillnad jämfört med tidigare enkäter åren 2022, 2023 eller 2024. Att **inte** ha någon intäkt alls från vare sig stat, region eller kommun är vanligast bland föreningar med religiös verksamhet, därefter bland intresseföreningar och föreningar med annan inriktning (som inte skiljer sig från varandra) och minst vanligt bland idrottsföreningar och kulturföreningar (som inte skiljer sig från varandra). Att **inte** ha någon del av sina intäkter från varken kommun, stat eller region är ovanligt bland föreningar för barn och unga, endast 8 procent uppger detta. Till skillnad mot föreningar för vuxna och föreningar för äldre där 41 respektive 38 procent angett detta (men de skiljer sig inte från varandra). Att **inte** ha intäkter varken från stat, region eller kommun är vanligare bland föreningar utan anställda jämfört med föreningar med anställda samt bland små föreningar jämfört med mellanstora och stora, och bland föreningar i storstadskommuner jämfört med föreningar i landsbygdskommuner och blandade kommuner.

4.5 Föreningars möjlighet att söka bidrag

I propositionen ”En politik för det civila samhället” lyfts att det är viktigt att information om möjliga bidrag som finns att söka är både lättillgänglig och lätt att förstå, då det påverkar människors förutsättningar att engagera sig (Prop. 2009/10:55). Om bidragsinformation är svår att hitta eller om ansökningsprocessen upplevs som alltför komplicerad riskerar det att leda till att bidrag som finansieringsform inte blir lika tillgängliga för alla grupper i samhället.

4.5.1 En fjärdedel har inte tillräckliga resurser för att söka offentliga bidrag

I enkäten får föreningarnas representanter ta ställning till om föreningen har tillräckliga resurser för att söka offentliga bidrag. I 2025 års enkät svarar 54 procent att detta stämmer mycket eller ganska bra, 24 procent att det stämmer mycket eller ganska dåligt och 22 procent att de inte vet.²³ Andelarna är liknande för tidigare år. Att det varje år är runt en femtedel som svarar ”vet ej” kan antas bero på att det är föreningar som inte nyligen sökt offentliga bidrag och därför inte haft orsak att ta reda på vad som krävs för att göra det. Denna andel var något högre både år 2025 och år 2022 jämfört med 2023 och 2024. Som framgick i avsnitt 4.4.4 var det 34 procent av föreningarna som under 2025 inte hade några offentliga bidrag.

Figur 4.5 Föreningar som instämmer i påståendet att de har tillräckliga resurser för att söka offentliga bidrag, 2022–2025. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022, 2023, 2024, 2025.

²³ Notera att på grund av avrundningar stämmer siffrorna inte exakt med summan av kategorierna i figuren.

4.5.2 Upplevelser av informationsinhämtning och förståelse för krav i bidragsprocessen

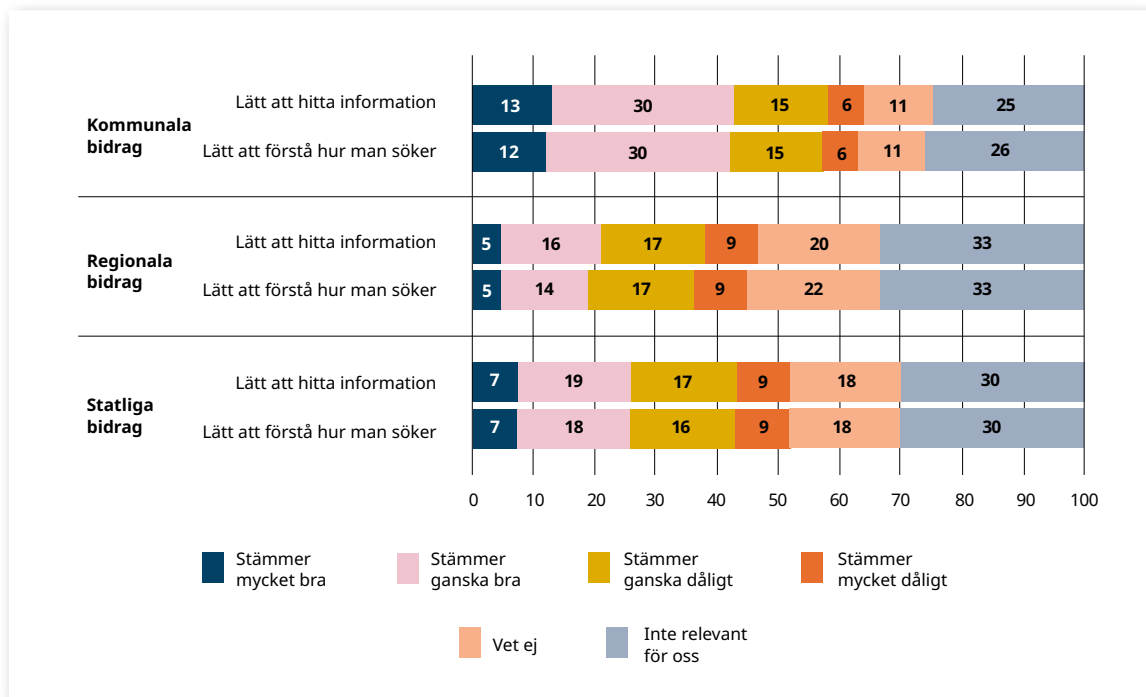
Det är 43 procent av föreningarna som tycker att det stämmer mycket eller ganska bra att det är lätt att hitta information om de kommunala bidrag som finns att söka, medan 21 procent tycker att det stämmer ganska eller mycket dåligt. 25 procent tycker att frågan inte är relevant för deras förening och 11 procent vet inte. Det är 42 procent som svarat att det stämmer mycket eller ganska bra att det är lätt att förstå hur man söker kommunala bidrag och vilka krav som måste uppfyllas, medan 21 procent menar att det stämmer ganska eller mycket dåligt. 26 procent tycker att frågan inte är relevant för deras förening och 11 procent vet inte. Det är ingen skillnad mot 2024.

Det är 21 procent som tycker att det stämmer mycket eller ganska bra att det är lätt att hitta information om de regionala bidrag som finns att söka, medan 26 procent tycker att det stämmer ganska eller mycket dåligt. 33 procent tycker att frågan inte är relevant för deras förening och 20 procent vet inte. Det är 19 procent som tycker det stämmer ganska eller mycket bra att det är lätt att förstå hur man söker regionala bidrag och vilka krav som måste uppfyllas, medan 26 procent tycker att det stämmer ganska eller mycket dåligt. 33 procent tycker att frågan inte är relevant för deras förening och 22 procent vet inte. Det är ingen skillnad mot 2024.

Det är 26 procent som tycker att det stämmer mycket eller ganska bra att det är lätt att hitta information om de statliga bidrag som finns att söka, och lika många, 26 procent, tycker att det stämmer ganska eller mycket dåligt. 30 procent tycker att frågan inte är relevant för deras förening och 18 procent vet inte. På frågan om det är lätt att förstå hur man söker statliga bidrag och vilka krav som måste uppfyllas är det 25 procent som svarat att det stämmer ganska eller mycket bra och 26 procent som svarat att det stämmer ganska eller mycket dåligt.²⁴ 30 procent tycker att frågan inte är relevant för deras förening och 18 procent svarar att de inte vet. Det är ingen skillnad mot 2024.

De allra flesta föreningar som instämmer i att det är lätt att hitta information från en viss finansier instämmer också i att det är lätt att förstå hur man söker dessa bidrag och vilka krav som måste uppfyllas.

²⁴ Notera att på grund av avrundningar stämmer siffrorna inte exakt med summan av kategorierna i figuren.

Figur 4.6 Föreningar som upplever att det är lätt att hitta information och att förstå hur man söker kommunala, regionala och statliga bidrag, 2025. Procent.

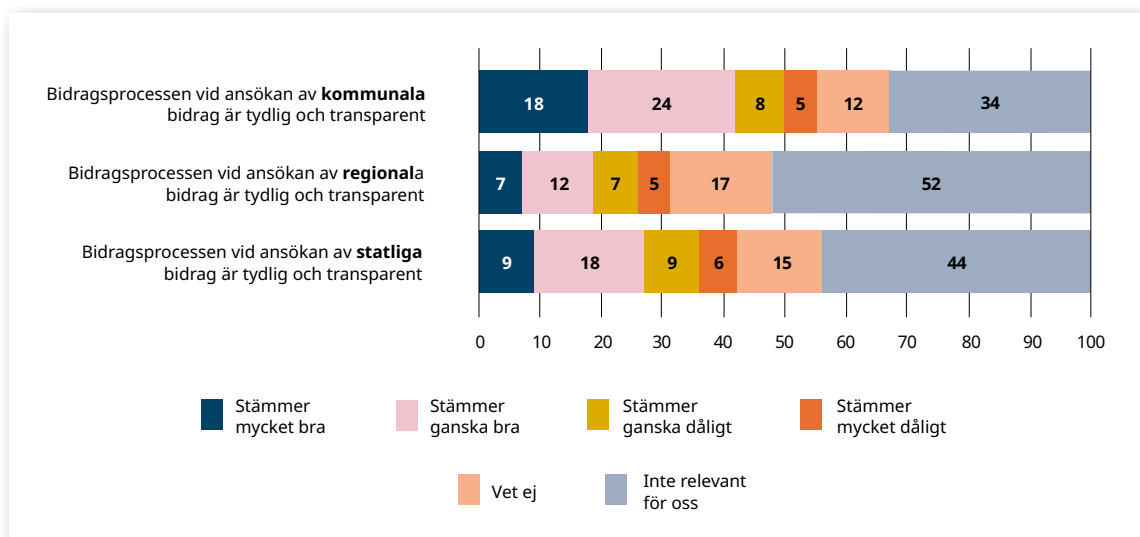
Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2025.

4.5.3 Upplevelser av tydlighet och transparens i bidragsprocessen vid ansökan av offentliga bidrag

I enkäten ställs också en fråga om föreningarna upplever bidragsprocessen som tydlig och transparent när de söker bidrag. På frågan om bidragsprocessen vid ansökan av kommunala bidrag svarar 42 procent av alla föreningarna att det stämmer mycket eller ganska bra att processen är tydlig och transparent, medan 13 procent tycker att det stämmer mycket eller ganska dåligt. 34 procent anger att frågan inte är relevant för dem och 12 procent svarar att de inte vet. Andelen som svarat att det stämmer mycket eller ganska bra skiljer sig inte från år 2024.

På frågan om bidragsprocessen vid ansökan av regionala bidrag svarar 19 procent av alla föreningarna att det stämmer mycket eller ganska bra att processen är tydlig och transparent, medan 13 procent tycker att det stämmer mycket eller ganska dåligt. 52 procent anger att frågan inte är relevant för dem och 17 procent svarar att de inte vet. Andelen som svarat att det stämmer mycket eller ganska bra skiljer sig inte från år 2024.

På frågan om bidragsprocessen vid ansökan av statliga bidrag svarar 27 procent av alla föreningarna att det stämmer mycket eller ganska bra att processen är tydlig och transparent, medan 14 procent tycker att det stämmer mycket eller ganska dåligt. 44 procent anger att frågan inte är relevant för dem och 15 procent svarar att de inte vet. Andelen som svarat att det stämmer mycket eller ganska bra skiljer sig inte från år 2024.

Figur 4.7 Bedömningen av tydlighet och transparens i bidragsprocessen, 2025. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2025.

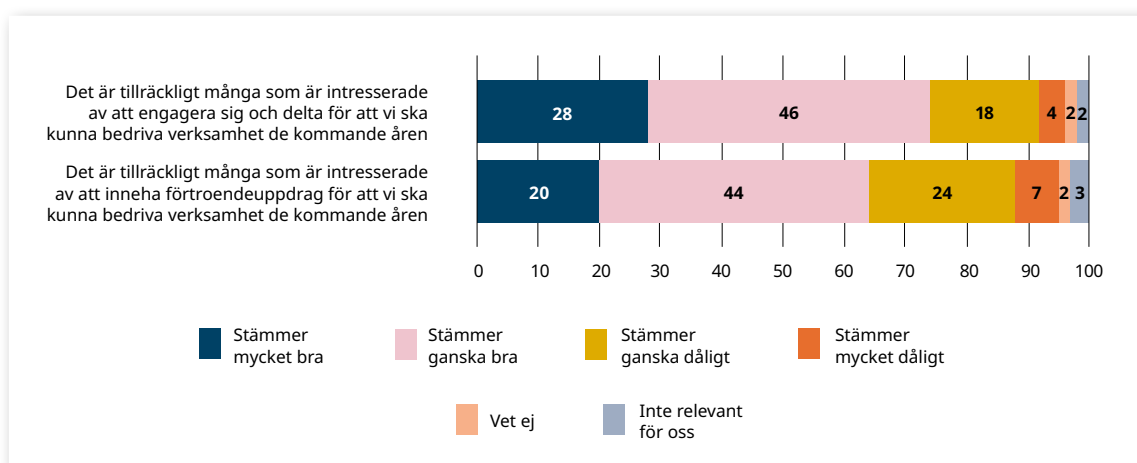

4.6 Föreningars långsiktiga förutsättningar

Att föreningar har goda, långsiktiga och stabila förutsättningar för sin verksamhet är ett mål för politiken för det civila samhället (Prop. 2009/10:55). Detta mål omfattar bland annat stabiliteten i bidragssystemen, de rättsliga förutsättningarna och de generella villkoren för föreningar.

4.6.1 Fortsatt en majoritet som upplever att tillräckligt många vill engagera sig

En majoritet, 74 procent av föreningarna, instämmer i ganska eller mycket hög grad att det är tillräckligt många som är intresserade av att engagera sig och delta för att de ska kunna bedriva verksamhet de kommande åren. Det är ingen skillnad i andel jämfört med 2024. Det är också mer än hälften, 63 procent, av föreningarna som anser att det är tillräckligt många som är intresserade av att ha förtroendeuppdrag för att de ska kunna bedriva verksamhet.²⁵ Inte heller här finns någon skillnad jämfört med 2024.

Figur 4.8 Föreningars bedömning av intresset att engagera sig i föreningen respektive att inneha förtroendeuppdrag, 2025. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2025.

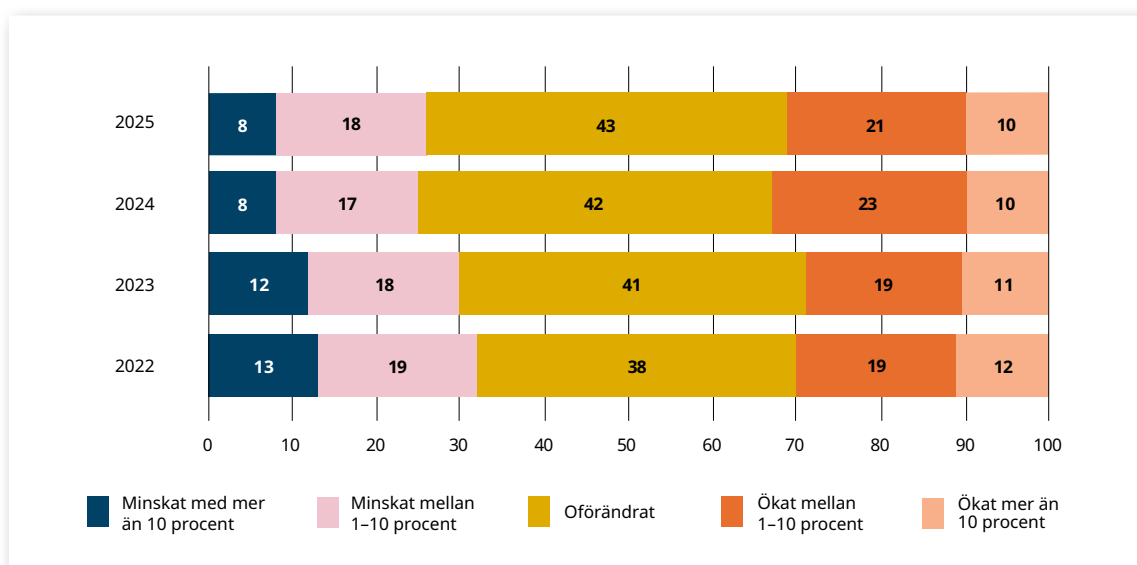
De flesta föreningar instämmer i att det är tillräckligt många som vill engagera sig för att verksamheten ska kunna bedrivas under de kommande åren och här finns endast få och små skillnader mellan olika föreningstyper. Det är dock mindre vanligt bland idrottsföreningar och intresseföreningar jämfört med bland föreningar med religiös verksamhet och med kulturföreningar. Det är också något vanligare i föreningar som har anställda jämfört med föreningar utan anställda.

Även när det gäller andelen som anger att tillräckligt många är intresserade av förtroendeuppdrag är den lägre bland idrottsföreningar och intresseföreningar jämfört med bland föreningar med religiös verksamhet och i kulturföreningar. Det är också en lägre andel i föreningar med verksamhet på lokal nivå jämfört med föreningar vars verksamhet är på regional, nationell eller internationell nivå. Andelen som anger att tillräckligt många är intresserade av förtroendeuppdrag är högre i föreningar för vuxna än i föreningar för barn och unga.

²⁵ Notera att på grund av avrundningar stämmer siffrorna inte exakt med summan av kategorierna i figuren.

4.6.2 Utvecklingen av antalet medlemmar

Föreningarna har i enkäterna 2022, 2023, 2024 och 2025 fått uppskatta hur deras medlemsantal förändrats det senaste året. Figur 4.9 visar medlemsutvecklingen under de senaste tolv månaderna för perioden 2022 till 2025. I årets undersökning uppger 32 procent att antalet medlemmar har ökat, något som legat på samma nivå under hela tidsperioden.²⁶ Andelen föreningar som uppger att de fått ett lägre antal medlemmar under året har däremot minskat sett över de fyra år då frågan ställts. År 2022 och 2023 gällde det runt 30 procent av föreningarna. Andelen hade minskat redan år 2024 och i årets undersökning var det 26 procent av föreningarna som uppgav ett minskat antal medlemmar under 2025. Andelen vars medlemsantal varit stabilt har ökat, jämfört med år 2022.²⁷

Figur 4.9 Föreningarnas bedömning av förändringen av deras medlemsantal under de senaste tolv månaderna, 2022–2025. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022, 2023, 2024, 2025.

Det är vanligare att föreningar för äldre anger att medlemsantalet minskat (38 procent) jämfört med föreningar för vuxna (21 procent) och för barn och unga (22 procent). Kulturföreningar (16 procent) anger i lägre grad än intresseföreningar (31 procent) och idrottsföreningar (27 procent) att medlemsantalet har minskat men det är inga statistiskt säkerställda skillnader mellan andra föreningstyper.

Bland föreningar för vuxna har medlemsantalet i högre grad varit stabilt (47 procent) jämfört med både föreningar för barn och föreningar för äldre. Det är också vanligare bland kulturföreningar (56 procent) jämfört med idrottsföreningar (41 procent) och intresseföreningar (37 procent) att medlemsantalet varit oförändrat under året samt i små föreningar (54 procent) jämfört med stora (30 procent) och mellanstora (38 procent) föreningar.

Att ange att medlemsantalet har ökat är vanligare bland föreningar för barn och unga (41 procent) än bland föreningar för vuxna och föreningar för äldre. Det är mindre vanligt i mindre föreningar (23 procent) än i stora (42 procent) och mellanstora (35 procent) föreningar.

²⁶ Notera att på grund av avrundningar stämmer siffrorna inte exakt med summan av kategorierna i figuren.

²⁷ Föreningar som har svarat "Vet ej" samt föreningar som bara har andra föreningar som medlemmar har exkluderats från denna analys för alla år.

4.6.3 Hinder för långsiktighet

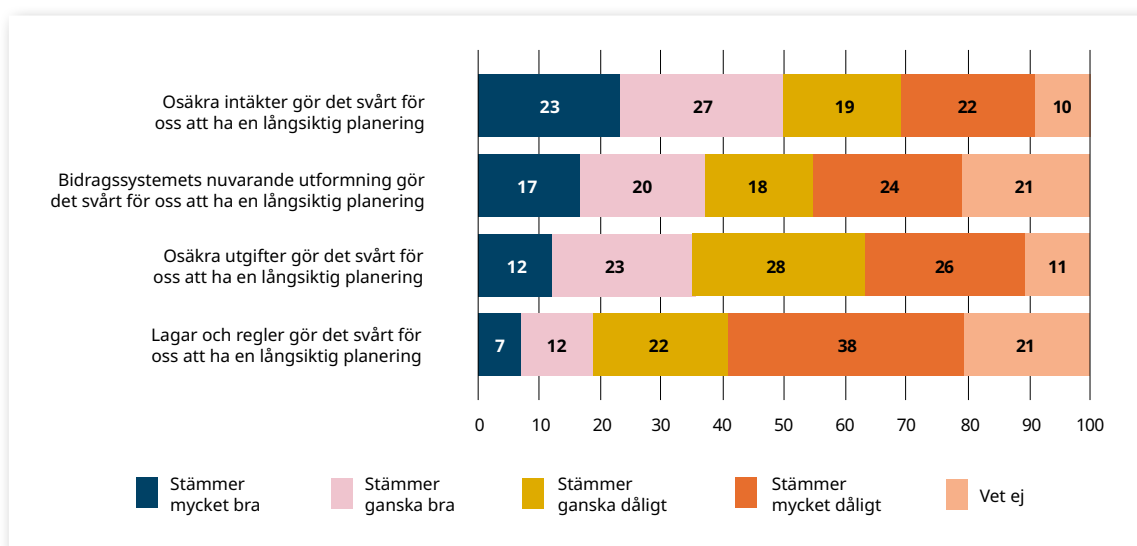
Föreningarna får svara på fyra påståenden om faktorer som kan utgöra ett hinder för långsiktig planering.

Av alla föreningar är det 50 procent som tycker att det stämmer ganska eller mycket bra att **osäkra intäkter** gör det svårt att ha en långsiktig planering, 40 procent som tycker det stämmer mycket eller ganska dåligt och 10 procent som inte vet. Det är ingen skillnad jämfört med 2024.

År 2025 svarar 37 procent att det stämmer mycket eller ganska bra att **bidragssystemets utformning** försvårar långsiktighet, 42 procent att det stämmer mycket eller ganska dåligt, medan 21 procent inte vet. Det är ingen skillnad mot 2024.

35 procent av föreningarna uppger att det stämmer mycket eller ganska bra att **osäkra utgifter** försvårar långsiktighet, medan 54 procent säger att det stämmer mycket eller ganska dåligt. 11 procent svarar att de inte vet. Det är ingen skillnad mot 2024.

19 procent av föreningarna tycker att det stämmer mycket eller ganska bra att **lagar och regler** gör det svårt att ha en långsiktig planering, medan 60 procent menar att det stämmer ganska eller mycket dåligt och 21 procent att de inte vet. Det är ingen skillnad mot 2024.

Figur 4.10 Föreningars upplevelse av hur olika faktorer försvårar långsiktig planering, 2025. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2025.

Att **osäkra intäkter** gör det svårt att ha en långsiktig planering anges i högre grad av föreningar för barn och unga (65 procent) jämfört med föreningar för vuxna (46 procent) och för äldre (48 procent) samt i högre grad av föreningar med anställda (60 procent) jämfört med föreningar utan anställda (44 procent). Föreningar i landsbygdskommuner anger i lägre grad (44 procent) att osäkra inkomster försvårar långsiktighet än föreningar i storstadskommuner (53 procent) och i blandade kommuner (51 procent).

Att **osäkra utgifter** gör det svårt att ha en långsiktig planering anges i lägre grad av föreningar med religiös verksamhet (23 procent) jämfört andra föreningstyper, med undantag för föreningar vars

verksamhet anges som annan inriktning.²⁸ Det anges i högre grad av föreningar för barn och unga (50 procent) jämfört med föreningar för vuxna (32 procent) och för äldre (35 procent) samt av föreningar med anställda (41 procent) jämfört med föreningar utan anställda (32 procent). Föreningar med syfte att erbjuda verksamhet uppger i högre grad (41 procent) att osäkra utgifter försvårar långsiktighet än föreningar vars syfte är att vara röstbärare och opinionsbildare (24 procent).

Att bidragssystemets utformning gör det svårt att ha en långsiktig planering anges i lägre grad av föreningar med religiös verksamhet jämfört med andra föreningstyper. Det uppges också i lägre grad av föreningar på lokal nivå (32 procent) jämfört med på regional, nationell eller internationell nivå. Det anges i högre grad av föreningar med anställda (48 procent) jämfört med föreningar utan anställda (30 procent).

Att lagar och regler gör det svårt att ha en långsiktig planering anges i högst grad av föreningar med 5 eller fler anställda (31 procent) jämfört med föreningar med 1–4 anställda (22 procent) och med föreningar utan anställda (15 procent). Även skillnaden mellan föreningar med 1–4 anställda och föreningar utan anställda är statistiskt säkerställd.

²⁸ Detta är föreningar vars verksamhet inte faller inom ramen för de övriga kategorierna Religiös verksamhet, Intresseföreningar, Idrottsföreningar eller Kulturföreningar. För närmare beskrivning av klassificeringen av föreningar utifrån verksamhet, se avsnitt 1.2.4

5

Kontakt och dialog med offentliga aktörer

Detta kapitel beskriver hur ideella föreningar upplever kontakten med offentliga företrädare. I "En politik för det civila samhället" (Prop. 2009/10:55) redogörs för vikten av en god dialog mellan regeringen och det civila samhället. Bland annat ska relationen mellan parterna präglas av ansvar och ömsesidighet och den ska "utgå från bådars förutsättningar och tillvarata båda sidors perspektiv och kompetens" (Prop. 2009/10:55, s. 56).

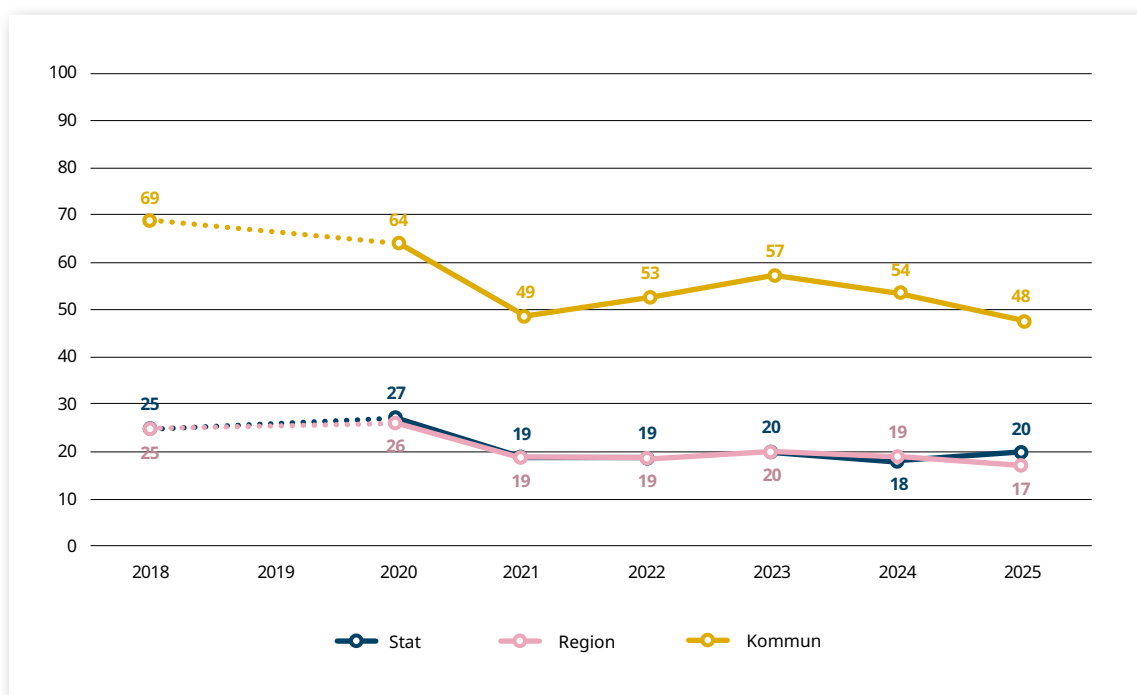
Av föreningarna som besvarat 2025 års enkät är det 62 procent som anger att de haft kontakt med en offentlig företrädare under det senaste året, 34 procent som anger att de inte haft det och 5 procent svarar att de inte vet.

5.1 Kontakter på kommunal nivå

Figur 5.1 visar andelen föreningar som under perioden 2018–2025 uppger att de under det senaste året haft kontakt med företrädare på kommunal, regional och statlig nivå. Som framgår av figuren minskade andelen som haft kontakt på kommunal nivå mellan 2018 och 2021, från 69 till 49 procent. Andelen ökade något fram till 2023 och minskade därefter till 48 procent 2025.

Det finns ett antal skillnader mellan olika typer av föreningar. Kulturföreningar (57 procent) och idrottsföreningar (56 procent) har i högre grad än andra föreningstyper haft kontakt med kommuner under 2025. I lägst andel har föreningar med religiös verksamhet (35 procent) och intresseföreningar (42 procent) haft kontakt med kommuner. Mellanstora föreningar har i högre grad än små och stora föreningar haft kontakt med kommuner. Föreningar för barn och unga har i högre grad än föreningar för vuxna och äldre haft kontakt med kommuner. Föreningar med anställda har i högre grad haft kontakt med kommuner jämfört med föreningar utan anställda. Föreningar i blandade kommuner (54 procent) har i högre grad haft kontakt med kommuner jämfört med föreningar i landsbygdskommuner (47 procent) och lägst grad av kontakt med kommuner har föreningar i storstadskommuner (38 procent) haft. Likaså har föreningar med verksamhet på lokal nivå haft kontakt med kommuner i högre grad än föreningar på andra nivåer.

Den vanligaste kontaktformen på kommunal nivå är kontakt med handläggare i samband med bidragsansökan, 32 procent av föreningarna svarar att de haft en sådan kontakt under 2025. Övriga typer av kontakter, som inkluderar dialog kring gemensamma projekt eller uppdragsverksamhet, att delta i råd, samverkansorgan eller referensgrupper, att svara på remisser, att tjänstepersoner kontaktat organisationen för att rådgöra i särskild fråga samt uppvaktning, anges av mellan 18 och 23 procent av föreningarna.

Figur 5.1 Andel föreningar som under de senaste 12 månaderna har haft kontakter på kommunal, regional och statlig nivå, 2018–2025. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2018, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025.

Not: Observera att det saknas uppgift för 2019.

5.2 Kontakter på regional nivå

Andelen föreningar som uppger att de haft kontakt med företrädare på regional nivå under det senaste året låg relativt stabilt runt 25 procent perioden 2018 till 2020, se figur 5.1. Därefter minskade andelen till 19 procent 2021 och har sedan dess legat kvar på ungefär samma nivå. År 2025 var andelen 17 procent.

Liksom på kommunal nivå är kontakt med en handläggare i samband med bidragsansökan den vanligaste typen av kontakt. På regional nivå gällde det 9 procent av föreningarna 2025, vilket är ungefär samma nivå som de senaste fem åren.

Utifrån föreningstyper är det vanligast att ha haft kontakt med region bland kulturföreningar, intresseföreningar och föreningar med annan inriktning. Utifrån föreningens syfte är kontakt vanligare bland föreningar som är utförare av tjänster finansierade av offentliga medel (49 procent) än bland övriga föreningstyper. Det är också vanligare bland föreningar som är röstbärare eller opinionsbildare (27 procent) än bland föreningar som ger service eller erbjuder verksamhet (17 procent).

Föreningar med anställda har i högre grad haft kontakt med region än föreningar utan anställda (24 jämfört med 12 procent). Stora föreningar har i högre grad haft kontakt med region än föreningar med färre medlemmar. Föreningar med verksamhet på regional eller internationell nivå har i högst grad haft kontakt med region, medan föreningar på lokal eller kommunal nivå haft det i lägst grad. Föreningar för vuxna i högre grad än föreningar för äldre haft kontakt med region.

5.3 Kontakter på statlig nivå

År 2025 uppgav 20 procent av föreningarna att de haft kontakt med företrädare på statlig nivå, se figur 5.1. Andelen har legat relativt stabilt sedan 2021 (18–20 procent), efter att ha varit något högre under perioden 2018–2020 (25–27 procent).

Den vanligaste kontaktformen med företrädare på statlig nivå var kontakt med en handläggare i samband med bidragsansökan. 10 procent av föreningarna anger detta och det är ingen skillnad jämfört med 2024.

Det är en högre andel bland stora föreningar som haft kontakt på statlig nivå jämfört med mellanstora eller små föreningar. Föreningar med anställda har i högre grad haft kontakt med staten än föreningar utan anställda (29 jämfört med 13 procent). Det är vanligare att ha haft kontakt med stat bland föreningar vars syfte är att utföra tjänster finansierade av offentliga medel eller att vara röstbärare och opinionsbildare jämfört med föreningar vars syfte är att ge service eller erbjuda verksamhet, förvalta medlemmars egendom eller föreningar med annat syfte. Föreningar med religiös verksamhet har haft kontakt på statlig nivå i lägre grad än andra typer av föreningar.

Föreningar för barn och unga eller vuxna har i högre grad haft kontakt med staten än föreningar för äldre. Föreningar i storstadskommuner har i högre grad haft kontakt med stat jämfört med föreningar i blandade kommuner eller landsbygdskommuner. Föreningar med verksamhet på nationell och internationell nivå har i högre utsträckning än föreningar med verksamhet på lokal eller kommunal nivå, regional nivå eller annan nivå haft kontakt med staten. Föreningar på regional nivå har haft det i högre grad än föreningar på lokal eller kommunal nivå samt annan nivå.

5.4 Föreningars syn på kontakter med offentliga aktörer

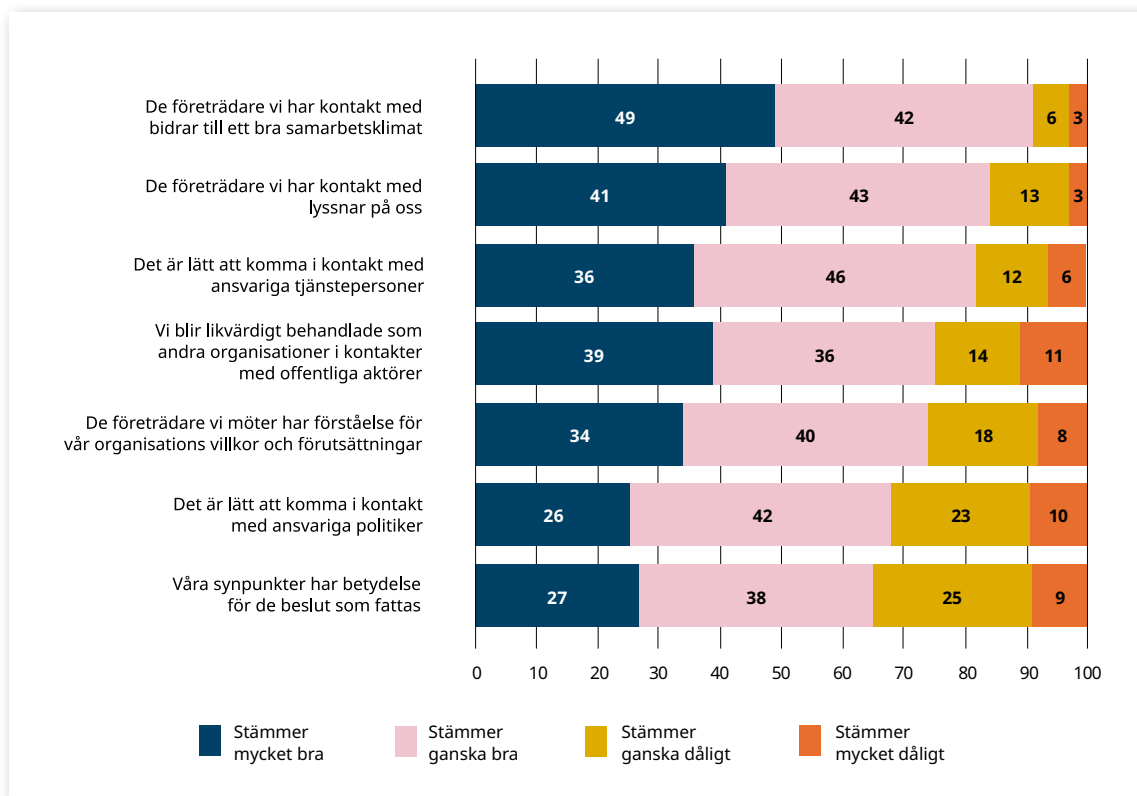
I enkäten ställs frågor som handlar om vad föreningarna anser om samarbetsklimat och bemötande i kontakten med offentlig sektor. Dessa frågor analyseras enbart bland de 62 procent av föreningarna som på en tidigare fråga har angett att de har haft någon kontakt med offentlig sektor. I analysen exkluderas även de som svarat ”vet inte” på de olika upplevelserna av denna kontakt, eftersom analysen har gjorts på det sättet tidigare år, så att det ska bli jämförbart. Att ha svarat ”vet inte” trots att de haft kontakt med offentliga företrädare är vanligast på frågorna om föreningen upplever att de blir likvärdigt behandlade som andra organisationer i kontakter med offentliga aktörer (31 procent), om det är lätt att komma i kontakt med ansvariga politiker (29 procent) och om föreningen upplever att deras synpunkter har betydelse för de beslut som fattas (20 procent). På andra frågor ligger andelen som svarat ”vet ej” mellan 6–9 procent.

Resultaten i figur 5.2 visar att 90 procent av föreningarna instämmer i ganska eller mycket hög grad att offentliga företrädare de har kontakt med bidrar till ett bra samarbetsklimat.²⁹ 84 procent uppger att de blir lyssnade på i kontakten med offentliga företrädare. 82 procent uppger att det är lätt att komma i kontakt med ansvariga tjänstepersoner. 75 procent av föreningarna upplever att de blir likvärdigt behandlade som andra organisationer i kontakter med offentliga aktörer. 74 procent av föreningarna upplever att offentliga företrädare de möter har förståelse för deras organisations villkor

²⁹ Notera att på grund av avrundningar stämmer siffrorna inte exakt med summan av kategorierna i figuren.

och förutsättningar. 68 procent av föreningarna upplever att det är lätt att komma i kontakt med ansvariga politiker medan 65 procent av föreningarna upplever att deras synpunkter har betydelse för de beslut som fattas.

För samtliga frågor finns inga skillnader jämfört med 2024.

Figur 5.2 Föreningars svar på frågor om upplevelsen av kontakten med offentliga aktörer. 2025. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2025.

5.4.1 Föreningar för barn och unga upplever i lägre grad än föreningar för vuxna att de blir likvärdigt behandlade

Bedömningen av kontakterna med offentlig sektor är övergripande ganska lika mellan föreningar med olika förutsättningar, men det finns några intressanta skillnader:

- Det är en större andel av föreningar i landsbygdskommuner än i storstadskommuner som instämmer i att de företrädare de har kontakt med bidrar till ett bra samtalsklimat.
- Föreningar för barn och unga anger i lägre grad än föreningar för vuxna att företrädare inom offentlig sektor lyssnar på dem. Föreningar i landsbygdskommuner anger i högre grad att företrädare lyssnar på dem jämfört med både föreningar i blandade kommuner och storstadskommuner.
- Föreningar för barn och unga anger i lägre grad att de blir likvärdigt behandlade jämfört med föreningar för vuxna.
- Föreningar i landsbygdskommuner anger i högre grad att de företrädare de möter har förståelse för organisationens villkor och förutsättningar jämfört med föreningar i storstadskommuner.
- Föreningar i landsbygdskommuner anger i högre grad att deras synpunkter har betydelse för de beslut som fattas jämfört med både föreningar i blandade kommuner och i storstadskommuner.
- Föreningar med religiös verksamhet anger i högre grad än alla andra typer av föreningar att det är lätt att komma i kontakt med ansvariga politiker. Det gäller även föreningar i landsbygdskommuner jämfört med föreningar i storstadskommuner.

6

Samverkan med offentlig sektor

I "En politik för det civila samhället" framgår det att regeringen vill se fler föreningar, och andra aktörer från det civila samhället, som utförare inom välfärden. Propositionen lyfter fram att en mångfald av utförare innebär fler valmöjligheter för den enskilde samtidigt som det kan vara ett egenvärde i sig för många människor att en tjänst utförs av en organisation inom det civila samhället. Det lyfts också att fler ideella aktörer som utförare bland annat ska uppnås genom att dels ge dem möjligheter att konkurrera på rättvisa villkor i offentliga upphandlingar, dels öka kunskapen hos offentlig sektor om potentiella former för samverkan mellan det offentliga och det civila samhället (Prop. 2009/10:55).

En målkonflikt som riskerar att uppstå för föreningar är att kunna verka både som utförare och samtidigt agera självständigt från det offentliga i rollen som röstbärare och opinionsbildare.

"Om uppdragen till det civila samhällets organisationer blir mycket omfattande, t.ex. i förhållande till sektorns andra finansieringskällor, finns det en risk för att ett beroendeförhållande byggs upp som på sikt kan komma att äventyra organisationernas oberoende och vilja att fritt uttrycka sin åsikt och att bevaka sina medlemmars intressen i förhållande till den offentliga maktutövningen."

(Prop. 2009/10:55, s. 51).

Det är därför viktigt att parallellt följa hur förutsättningarna för föreningar att verka som utförare inom offentlig sektor utvecklas över tid och samtidigt bevaka föreningars ställning som röstbärare och opinionsbildare.

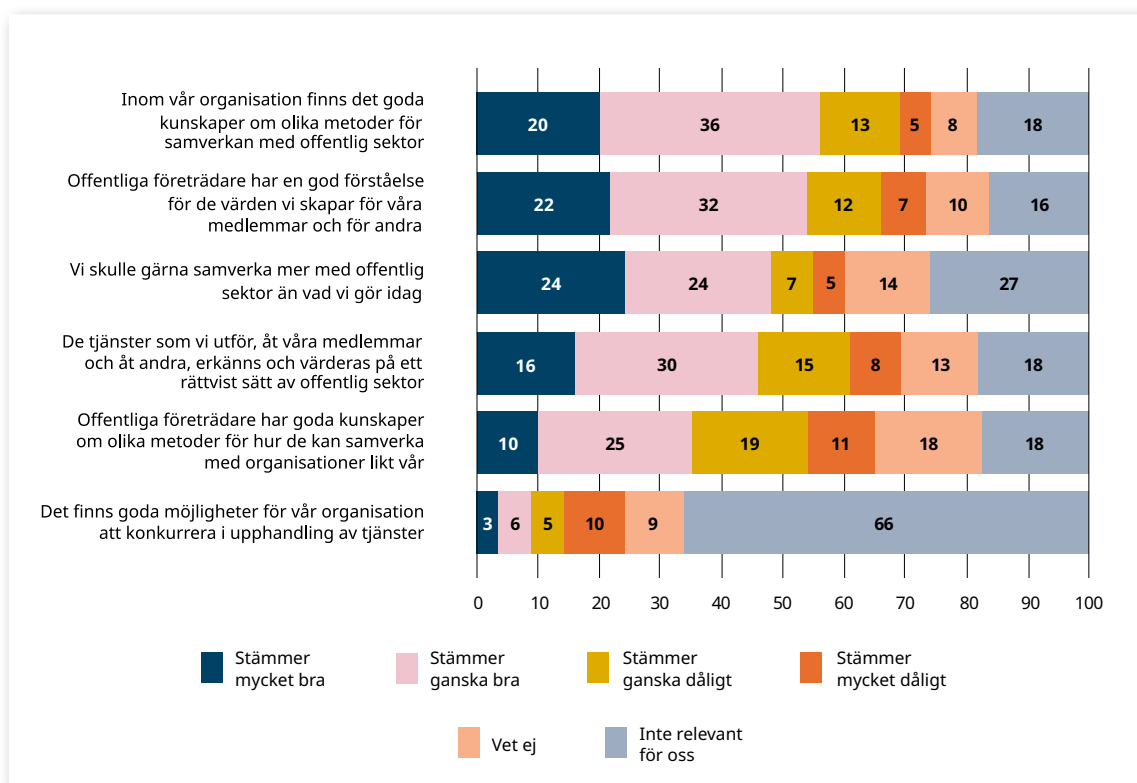
6.1 Föreningars inställning till samverkan och upplevelsen av offentliga aktörers förståelse

Närmare hälften, 48 procent, av alla föreningar som besvarat enkäten tycker det stämmer ganska eller mycket bra att de önskar samverka mer med offentlig sektor än vad de gör idag, medan 12 procent tycker det stämmer mycket eller ganska dåligt. 27 procent svarar att frågan inte är relevant för dem och 14 procent att de inte vet (se figur 6.1).³⁰ Detta har inte förändrats jämfört med 2024.

³⁰ Frågan innehåller följande definition av samverkan: "Samverkan kan betyda olika typer av samarbeten där varje deltagare bidrar med olika saker. Formerna för samverkan kan se olika ut beroende på vad det gäller och vilka organisationer det är som deltar. Med offentliga företrädare menas t.ex. tjänstepersoner från kommun, region eller stat men även politiker."

Föreningar med anställda anger detta i högre grad än föreningar utan anställda. Samtidigt anger föreningar som förvaltar medlemmars egendom eller har ett annat syfte i lägre grad än andra föreningar att de önskar samverka mer med offentlig sektor än vad de gör idag.

Att ange att föreningen önskar samverka mer med det offentliga är vanligare bland föreningar som redan har haft kontakt med offentliga företrädare under året. Bland de som svarat att de haft någon kontakt med offentlig företrädare under året är det 58 procent som anger att de gärna skulle samverka mer med offentlig sektor än vad de gör idag, jämfört med 31 procent bland de som svarat att de inte haft kontakt med en offentlig företrädare under 2025 (och 38 procent bland de som svarat att de inte vet om de haft kontakt med offentlig företrädare). Att ange att de gärna skulle samverka mer är också vanligare bland de som på en annan fråga anger att deras relation med offentlig sektor präglas av ömsesidigt förtroende (se figur 6.2). Bland de som har svarat att det stämmer mycket eller ganska bra att deras relation med offentlig sektor präglas av ömsesidigt förtroende så är det 54 procent som också har svarat att de gärna skulle samverka mer med offentlig sektor, jämfört med 41 procent bland de som inte svarat att deras relation till offentlig sektor präglas av ömsesidigt förtroende.

Figur 6.1 Föreningars inställning till olika påståenden kopplat till samverkan med offentlig sektor, 2025. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2025.

I enkäten ställs frågor om upplevelsen av kunskaper om metoder för samverkan med offentlig sektor, både inom den egna organisationen och hos offentliga företrädare. Resultaten i figur 6.1 visar att 56 procent av föreningarna instämmer i att det inom den egna organisationen finns goda kunskaper om olika metoder för samverkan med offentlig sektor medan 18 procent anger att det stämmer dåligt, 8 procent svarar att de inte vet och 18 procent anger att frågan inte är relevant för dem. Däremot är det bara 35 procent som instämmer i att offentliga företrädare har goda kunskaper om olika metoder för hur de kan samverka med liknande organisationer medan 30 procent inte instämmer i detta,

18 procent anger att frågan inte är relevant för deras organisation och 18 procent svarar att de inte vet. Föreningar som är utförare av tjänster finansierade av offentliga medel samt föreningar som är röstbärande eller opinionsbildare anger i högre grad än alla övriga föreningar att det inom föreningen finns goda kunskaper om metoder för samverkan med offentliga sektorn. Föreningar med anställda anger det i högre grad än föreningar utan anställda och stora föreningar anger det i högre grad än mellanstora eller små föreningar. Föreningar för barn och unga anger i högre grad att offentliga företrädare har goda kunskaper om samverkan med liknande organisationer, jämfört med föreningar för vuxna och äldre, samtidigt som föreningar för äldre i högre grad än föreningar för vuxna anger detta.

I enkäten får föreningarna också ta ställning till påståendet ”Offentliga företrädare har en god förståelse för de värden vi skapar för våra medlemmar och för andra”. Här är det 54 procent som håller med, vilket är en lägre andel än 2024 då det var 58 procent. År 2025 är det 19 procent som inte håller med, 10 procent som svarat att de inte vet och 16 procent som svarat att frågan inte är relevant för deras förening. För dessa andelar är det ingen skillnad jämfört med 2024. Föreningar med religiös verksamhet har i lägre utsträckning än intresseföreningar, idrottsföreningar och kulturföreningar svarat att offentliga företrädare har god förståelse för de värden de skapar. Det anges i högre grad av föreningar med anställda jämfört med föreningar utan anställda och av föreningar för barn och unga jämfört med föreningar för vuxna eller äldre. Det anges i lägre grad av små föreningar jämfört med mellanstora och stora, och av föreningar i storstadskommun jämfört med i blandad kommun.

Det är 45 procent av föreningarna som instämmer i att de tjänster de utför erkänns och värderas på ett rättvist sätt av offentlig sektor,³¹ medan 23 procent tycker att detta inte stämmer. 13 procent har svarat att de inte vet och 18 procent har svarat att frågan inte är relevant för dem. Andelarna är oförändrade jämfört med 2024. Det är vanligare att föreningar för barn och unga instämmer i att deras tjänster erkänns och värderas jämfört med föreningar för vuxna eller för äldre, och det är vanligare att föreningar med anställda instämmer jämfört med föreningar utan anställda. Det är också mindre vanligt bland små föreningar jämfört med mellanstora och stora föreningar. Föreningar vars syfte är att utföra tjänster finansierade av offentliga medel anger i högre grad än andra föreningar att de tjänster de utför erkänns och värderas på ett rättvist sätt.

Endast 9 procent av föreningarna instämmer i att de har goda möjligheter att konkurrera i en offentlig upphandling av tjänster medan 15 procent tycker att detta stämmer dåligt. 9 procent har svarat att de inte vet och 66 procent att frågan inte är relevant för dem. Andelarna är oförändrade jämfört med 2023. Att det är så hög andel som anser att frågan inte är relevant beror förmodligen på att de flesta föreningar inte har som syfte att delta i offentlig upphandling. Om man exkluderar de som svarat att frågan inte är relevant eller att de inte vet så är det 36 procent som håller med att de har goda möjligheter och 64 procent som inte anser att de har goda möjligheter. Det är ingen skillnad gentemot 2024.

6.2 Öppenhet och insyn

I ”En politik för det civila samhället” framgår att ett ömsesidigt förtroende mellan det offentliga och det civila samhället byggs på en vilja till öppenhet. Särskilt anges att det bör följas upp i vilken utsträckning offentliga aktörer visar öppenhet och ger det civila samhället insyn i processer som berör beslutsfattande. I propositionen framhålls också att det omvända gäller, det vill säga att även det offentliga kan behöva ha insyn i det civila samhället. Det offentliga krav på insyn måste dock balanseras mot det civila samhällets behov av självständighet och integritet. (Prop. 2009/10:55).

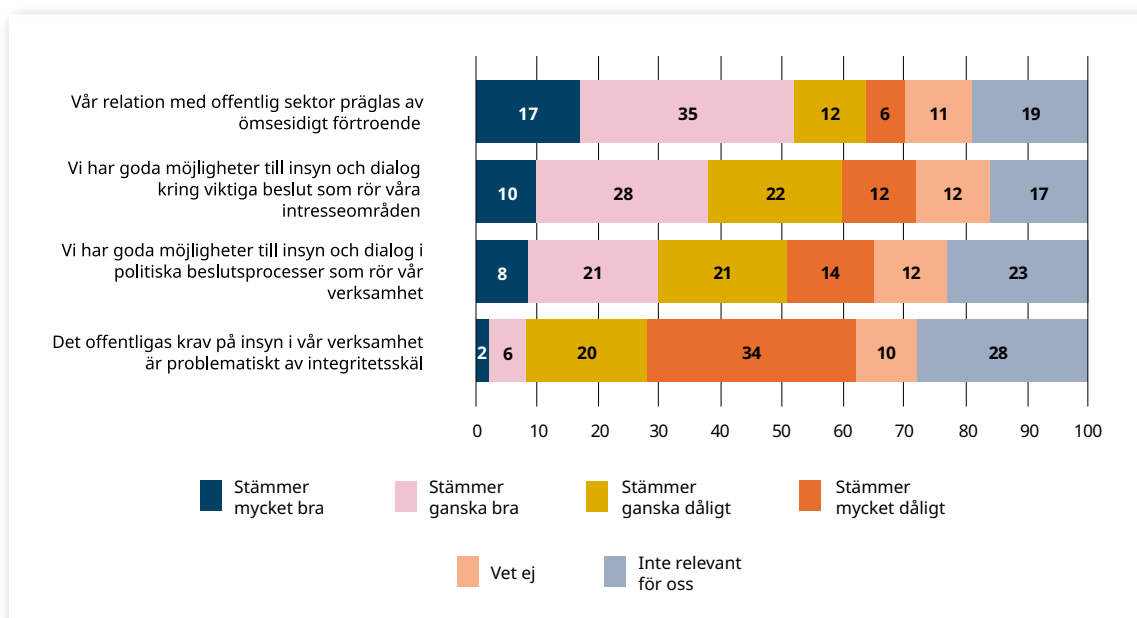
³¹ Notera att på grund av avrundningar stämmer siffrorna inte exakt med summan av kategorierna i figuren.

6.2.1 Föreningars syn på relationen med offentlig sektor och möjligheter till insyn och dialog

Figur 6.2 visar att 52 procent av föreningarna instämmer i ganska eller mycket hög grad att deras relation med offentlig sektor präglas av ömsesidigt förtroende medan 18 procent inte instämmer, 11 procent svarar att de inte vet och 19 procent att frågan inte är relevant för dem.

38 procent av föreningarna instämmer i att de har goda möjligheter till insyn och dialog kring viktiga beslut som rör deras intresseområden, 34 procent instämmer inte, 12 procent svarar att de inte vet och 17 procent att frågan inte är relevant för dem. Det är ingen skillnad från 2024.

30 procent av föreningarna instämmer i att de har goda möjligheter till insyn och dialog i politiska beslutsprocesser som rör deras verksamhet medan 35 procent inte instämmer i att de har det, 12 procent svarar att de inte vet och 23 procent att frågan inte är relevant för dem. Inte heller i detta avseende är det någon förändring jämfört med 2024.

Figur 6.2 Föreningars syn på relationen med offentlig sektor samt möjligheter till insyn och dialog, 2025. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2025.

6.2.2 Få föreningar upplever offentlig sektors insyn i verksamheten som problematisk

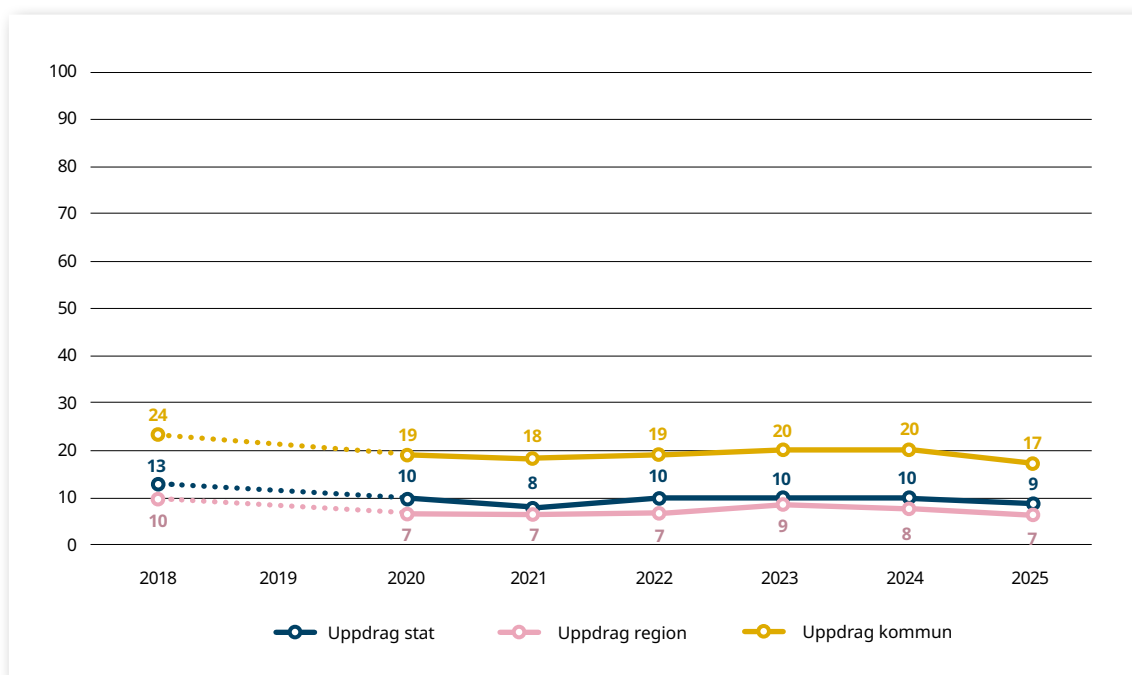
Figur 6.2 visar att majoriteten, 54 procent, av föreningarna inte instämmer i att det offentliga krav på insyn är problematiskt av integritetsskäl. Bland föreningarna är det 8 procent som upplever att det offentliga krav på insyn i föreningens verksamhet är problematiskt av integritetsskäl. Det är högre än 2024 när det var knappt 6³² procent men är på samma nivå som 2023 och 2022.

³² I förra årets rapport hade denna siffra felaktigt avrundats till 5 istället för 6

6.3 Föreningar som bedriver verksamhet på uppdrag av offentlig sektor

På frågan om vilket som är föreningens främsta syfte är det år 2025 knappt fem procent av föreningarna som svarar att det främsta syftet är att vara en utförare av tjänster finansierade av offentliga medel. Det är något fler gentemot 2024 då det var tre procent men samma andel som år 2023 och 2022.

Andelen föreningar som bedriver någon verksamhet på uppdrag av kommun, region eller stat är dock högre än andelen som har det som huvudsyfte. År 2025 bedrev 17 procent av föreningarna någon del av verksamheten på uppdrag av kommuner, 9 procent på uppdrag av staten och 7 procent på uppdrag av regioner, se figur 6.3. Andelarna minskade mellan 2018 och 2020 och har därefter varit oförändrade förutom andelen föreningar som utför uppdrag åt kommuner där det skett en minskning 2025.³³ Föreningar kan ha uppdrag på mer än en nivå, och andelen föreningar som har något uppdrag åt minst en eller fler av nivåerna stat, region och kommun är 21 procent, vilket är ungefär på samma nivå som 2024.

Figur 6.3 Föreningar som bedriver minst någon del av verksamheten på uppdrag av kommun, region eller stat, 2018–2025. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2018, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025.

Not: Observera att uppgifter för 2019 saknas.

Det är vanligare att föreningar med anställda bedriver någon del av verksamheten på uppdrag av kommun, region eller stat än att föreningar utan anställda gör det, och verksamhet på uppdrag av region är vanligare bland föreningar med fem eller fler anställda jämfört med föreningar med få

³³ År 2018 och 2020 saknades alternativet ”vet ej” i frågan. Därför har alternativet ”vet ej” tagits bort från analys för åren 2021–2025. I rapporten avseende år 2023, ”Stabilitet och framtidstro trots påfrestningar” (MUCF 2024a) var dessa inkluderade i analysen och procentsiffrorna som presenteras här för 2023 skiljer sig därför med en procentenhet gentemot de som presenterades i den rapporten. Det är enstaka procent som svarat ”vet ej” varje år och det gör därmed inte stor skillnad för analysen. Tillvägagångssättet i årets rapport är det samma som i förra årets rapport.

anställda. Det är vanligare att föreningar för barn och unga bedriver någon del av verksamheten på uppdrag av kommun än föreningar för vuxna eller äldre. Att bedriva verksamhet på uppdrag av kommun, region³⁴ eller stat är mindre vanligt bland föreningar med religiös verksamhet jämfört med alla andra föreningstyper.

Bland de föreningar som bedriver verksamhet på uppdrag från stat, region eller kommun är det vanligast att denna uppdragsverksamhet endast utgör en mindre andel av föreningens totala verksamhet.

6.3.1 Vanligast att utvärdera verksamhet på eget initiativ

I enkäten ställs frågor om förekomst, orsaker och effekter av utvärderingar av föreningens verksamhet. Resultaten visar att 57 procent av föreningarna har utvärderat någon del eller hela sin verksamhet³⁵, vilket inte är en förändring gentemot 2024. Mellan 2022 och 2023 minskade dock andelen något från 63 procent, och ligger kvar på den lägre nivån.

Det finns få skillnader mellan olika föreningstyper när det gäller om man utvärderar sin verksamhet eller inte men det är vanligare bland föreningar med anställda att utvärdera verksamheten (61 procent) jämfört med bland föreningar utan anställda (54 procent).

Föreningarna får även frågan om orsaken till att de utvärderar sin verksamhet. Det är vanligast att utvärderingarna sker på eget initiativ. 66 procent av föreningarna som genomför utvärderingar initierar utvärderingen själva, medan 24 procent gör det för att de måste uppfylla krav från offentlig sektor och 9 procent på grund av krav från andra bidragsgivare.³⁶ Det är ingen förändring i andelar jämfört med 2024.

Att utvärdera verksamheten på eget initiativ är minst vanligt bland idrottsföreningar (56 procent) och kulturföreningar (54 procent). Föreningar för vuxna och äldre utvärderar på eget initiativ i högre utsträckning än föreningar för barn och unga. Samtidigt är det vanligare att föreningar utan anställda initierar att utvärdera verksamheten på eget initiativ jämfört med föreningar som har anställda.

Att orsaken till att utvärdera verksamheten är att uppfylla krav från offentlig sektor är minst vanligt bland föreningar med religiös verksamhet. Föreningar för barn och unga gör det i högre utsträckning på grund av krav från offentlig sektor (45 procent) jämfört med föreningar för vuxna eller äldre. Föreningar med syftet att utföra tjänster finansierade av offentliga medel gör det oftare av detta skäl jämfört alla andra föreningar.

6.3.2 Majoriteten tycker att utvärdering förbättrar verksamheten

På en fråga om utvärderingen har förbättrat föreningens verksamhet svarar 73 procent av de som har gjort utvärderingar att det stämmer ganska eller mycket bra att verksamheten förbättras av utvärdering, medan 13 procent svarar att det stämmer ganska eller mycket dåligt. 13 procent av de som gjort utvärdering svarar att de inte vet om utvärderingen har förbättrat verksamheten eller inte. Det är ingen skillnad jämfört med 2024.

³⁴ För uppdrag åt region är skillnaden gentemot idrottsföreningar inte statistiskt säkerställd

³⁵ 39 procent svarade nej och 4 procent svarade ”vet ej”.

³⁶ På grund av avrundningar av decimaler summerar siffrorna till något under 100 procent.

7

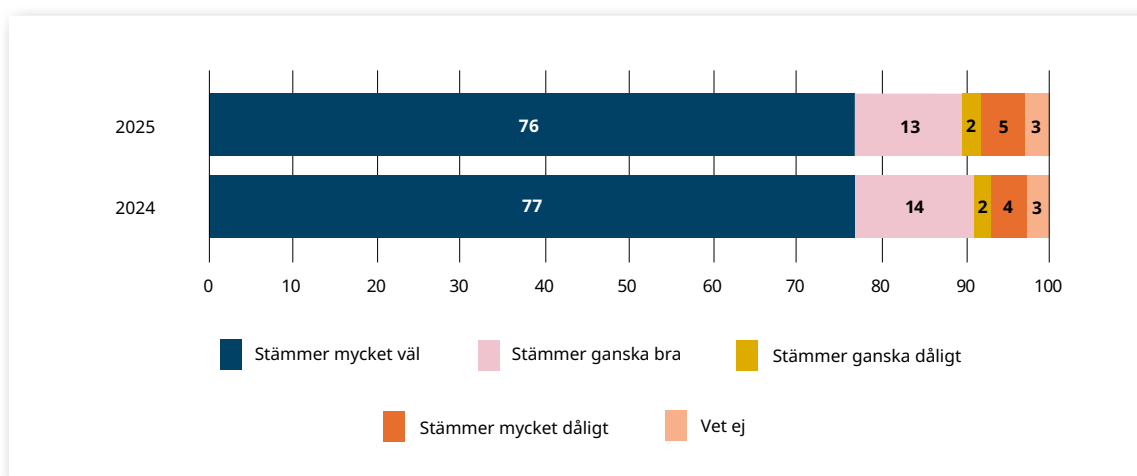
Självständighet och demokrati

I "En politik för det civila samhället" fastslås att det civila samhället har en viktig roll i demokratin. Denna roll handlar bland annat om att granska offentlig verksamhet och bevaka olika gruppers intressen. Det anges att organisationerna och deras medlemmar ska ha möjlighet att självständigt bedriva sin verksamhet utan obefogad kontroll eller inblandning av offentliga aktörer. För att kunna leva upp till detta menar regeringen att det är viktigt att föreningarna inte känner sig begränsade av offentlig finansiering (Prop. 2009/10:55). Detta kapitel redovisar resultaten från frågor som handlar om föreningarnas förutsättningar att självständigt bedriva sin verksamhet.

7.1 9 av 10 föreningar kan bedriva verksamhet utan obefogad kontroll eller inblandning

Figur 7.1 visar att en majoritet av föreningarna, 89 procent, anger att det stämmer ganska eller mycket bra att de under de senaste tolv månaderna har haft möjlighet att bedriva verksamhet självständigt utan obefogad kontroll eller inblandning från offentlig sektor. Det är ingen statistiskt säkerställd skillnad gentemot 2024 då det var 91 procent. Att ange detta är vanligare bland föreningar för äldre jämfört med föreningar för vuxna samt föreningar för barn och unga. Det är mindre vanligt bland föreningar vars syfte är att vara utförare av offentligt finansierade tjänster jämfört med föreningar som är röstbärande/opinionsbildare samt föreningar vars syfte är att förvalta människors egendom.

Figur 7.1 Föreningar som instämmer i att de under de senaste tolv månaderna har kunnat bedriva sin verksamhet utan obefogad kontroll eller inblandning från offentliga aktörer, 2024–2025. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2024, 2025.

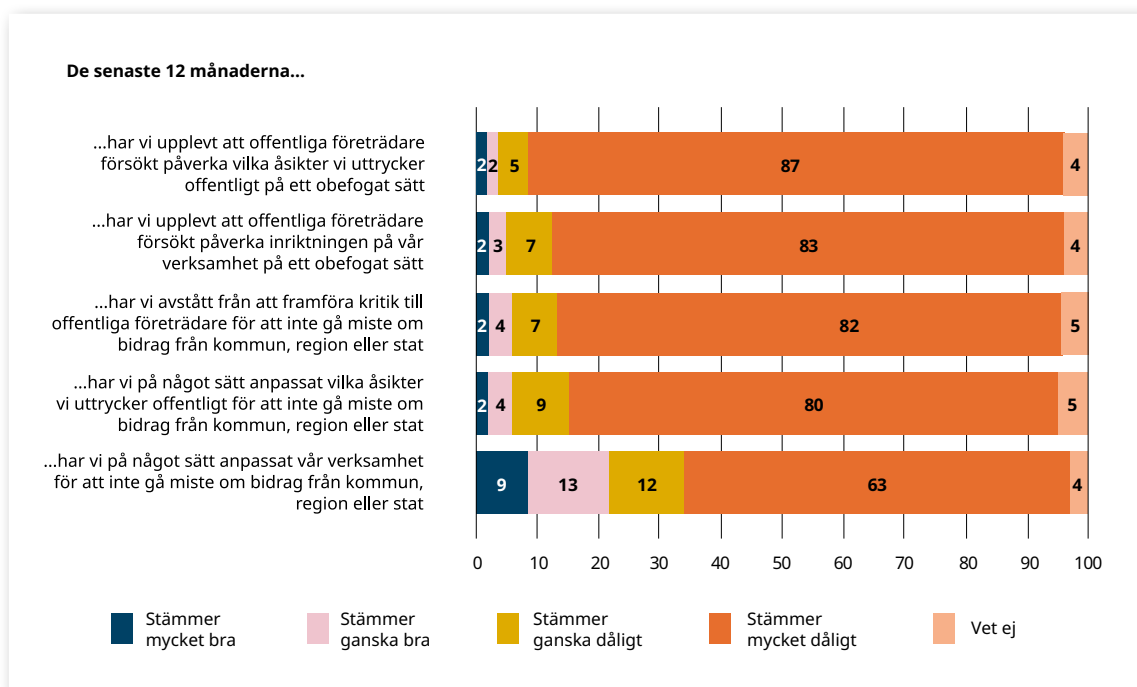
7.2 Föreningars upplevelser av påverkan från offentlig sektor

Figur 7.2 visar föreningarnas inställning till olika påståenden om påverkan från offentlig sektor, såväl direkt som indirekt. Som framgår av figuren har de flesta föreningar inte upplevt att företrädare från offentlig sektor har försökt påverka inriktningen på verksamheten eller vilka åsikter föreningen uttrycker offentligt på ett obefogat sätt. De flesta föreningar har inte heller anpassat sin verksamhet, avstått från att föra fram kritik eller anpassat vilka åsikter de uttrycker offentligt av rädsla för att gå miste om offentliga bidrag.

Samtidigt visar resultaten att det förekommer viss påverkan från offentlig sektor, om än i begränsad utsträckning. Vanligast är att föreningar anpassat sin verksamhet för att inte gå miste om offentliga bidrag, vilket delvis kan förklaras av att många projektbidrag har särskilda krav på syfte, målgrupp och innehåll. En dryg femtedel av föreningarna, 22 procent, har det senaste året på något sätt anpassat sin verksamhet för att inte gå miste om bidrag från kommun, region eller stat. Det är ingen säkerställd

skillnad jämfört med 2024. Det är mindre vanligt att föreningar med religiös verksamhet har anpassat sin verksamhet för att inte gå miste om bidrag jämfört med andra föreningstyper. Det är vanligare att föreningar anpassat sin verksamhet för att inte gå miste om bidrag bland följande föreningstyper:

- Föreningar med anställda (27 procent) jämfört med föreningar utan anställda (19 procent). Det är framför allt bland föreningar med fem eller fler anställda där detta är vanligare (36 procent) medan det inte är säkerställd skillnad mellan föreningar med 1-4 anställda (22 procent) jämfört med föreningar utan anställda.
- Föreningar för barn och unga (35 procent) jämfört med föreningar för vuxna (20 procent) och för äldre (16 procent). Skillnaden mellan föreningar för vuxna och för äldre är inte statistiskt säkerställd.
- Stora föreningar (27 procent) jämfört med små föreningar (20 procent).
- Föreningar vars syfte är att vara utförare av tjänster finansierade av offentliga medel (47 procent) jämfört med alla andra föreningar (mer än dubbelt så vanligt bland dessa föreningar jämfört med andra)
- Föreningar på regional (28 procent) eller internationell nivå (29 procent) jämfört med föreningar på lokal/kommunal nivå (20 procent)

Figur 7.2 Föreningar som har anpassat sin verksamhet eller avstått från att uttrycka åsikter för att inte gå miste om bidrag, samt upplevt att företrädare för offentlig sektor har försökt påverka verksamheten eller vilka åsikter föreningen uttrycker offentligt, 2025. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2025.

Knappt 6 procent av föreningarna har det senaste året på något sätt anpassat vilka åsikter de uttrycker offentligt för att inte gå miste om bidrag från kommun, region eller stat. 6 procent av föreningarna har det senaste året avstått från att framföra kritik till offentliga företrädare för att inte gå miste om bidrag från kommun, region eller stat. 5 procent av föreningarna har det senaste året upplevt att

offentliga företrädare försökt påverka inriktningen på deras verksamhet på ett obefogat sätt. Knappt 4 procent av föreningarna har det senaste året upplevt att offentliga företrädare försökt påverka vilka åsikter de uttrycker offentligt på ett obefogat sätt.

Vad gäller alla dessa andelar är det inte någon skillnad jämfört med 2024, men vad gäller om föreningarna har anpassat vilka åsikter de uttrycker offentligt för att inte gå miste om bidrag så är det signifikant lägre andel jämfört med både 2022 och 2023 då det var åtta procent båda åren.

Att ha anpassat vilka åsikter föreningen uttrycker offentligt för att inte gå miste om bidrag från kommun, region eller stat är vanligare bland föreningar för barn och unga jämfört med föreningar för äldre.

Det är vanligare att ha avstått från att framföra kritik till offentliga företrädare för att inte gå miste om bidrag bland föreningar vars syfte är att utföra offentligt finansierad verksamhet än bland andra föreningar, bland föreningar på regional nivå jämfört med lokal nivå, och något vanligare bland föreningar med anställda jämfört med föreningar utan anställda. Det är mindre vanligt bland föreningar för äldre jämfört med föreningar för barn och unga samt föreningar för vuxna.

Det är mindre vanligt att ange att föreningen upplevt att offentliga företrädare försökt påverka inriktningen på verksamheten på ett obefogat sätt bland föreningar för äldre jämfört med föreningar för barn och unga samt föreningar för vuxna. Att ange att offentliga företrädare försökt påverka vilka åsikter föreningen uttrycker offentligt är vanligare bland föreningar för barn och unga jämfört med föreningar för äldre, bland stora föreningar jämfört med mellanstora och små föreningar samt bland föreningar på regional eller internationell nivå jämfört med föreningar på lokal nivå.

8

Uppföljning av principerna för det civila samhället

I detta kapitel diskuteras de resultat som har framkommit i rapporten utifrån de sex principerna i "En politik för det civila samhället" (Prop. 2009/10:55). Diskussionen baseras på enkätsvaren inklusive de synpunkter som framkommit i enkätens fritextsvar, där de svarande föreningarna kunnat kommentera enkätens frågor.

Som ett komplement till undersökningens resultat redovisas även sådant som lyftes under mötet med undersökningens referensgrupp bestående av företrädare för föreningslivet som ingår i NOD:s partsgemensamt forum.

8.1 Principen om långsiktighet

Principen om långsiktighet anger att det civila samhället bör ha goda och stabila förutsättningar för sin verksamhet. Under det senaste året har samhällsutvecklingen gått mot en påbörjad ekonomisk återhämtning, samtidigt som samhället, och därmed även civilsamhället, fortsatt ställs inför utmaningar i omvärlden. Resultaten i denna rapport visar en liten minskning av andelen föreningar som anger att de, i ganska eller mycket stor utsträckning, påverkats av det ekonomiska läget i Sverige 2025 jämfört med de två tidigare åren. Under en period där ekonomin börjat återhämta sig kan det tolkas som att föreningarna i lägre grad än föregående år upplevt negativ påverkan från det ekonomiska läget. De flesta föreningar svarar att de haft goda ekonomiska förutsättningar att bedriva kärnverksamhet under 2025. Sedan år 2022 har andelen legat stabilt runt 84 procent årligen, med något högre andel 2024. Det är däremot lägre andel jämfört med perioden 2018–2021 då andelen var mellan 86 och 90 procent.

När det gäller synen på sin framtid som förening är det en tiondel av föreningarna som funderat på att lägga ner eller låta verksamheten vila, vilket är samma andel som föregående år. Precis som förra året var de vanligaste anledningarna till att överväga att lägga ner verksamheten bristande intresse bland medlemmarna och bristande ekonomi, vilket ligger i linje med övriga resultat i rapporten. Det är en majoritet av föreningarna som bedömer att de har goda möjligheter att kunna såväl bedriva som att utveckla verksamheten de närmaste åren. Andelarna som bedömer dessa möjligheter som goda är de samma som 2024 och har kännetecknats av stabilitet även i jämförelse med de närmast föregående åren. Utifrån principen om långsiktighet och i förhållande till den ekonomiska konjunkturen i Sverige pekar det på att det finns förutsättningar och beredskap bland föreningarna att bedriva både långsiktig verksamhet och utveckling. En möjlig förklaring till denna stabilitet är civilsamhällets förmåga att snabbt anpassa och utveckla sin verksamhet för att möta olika samhällsutmaningar (MUCF 2023).

8.1.1 Ekonomiska hinder för långsiktighet

Hälften av föreningarna anger att osäkra inkomster är ett hinder för långsiktig planering och en dryg tredjedel anger osäkra utgifter som ett hinder. Osäkra intäkter uppges i högre grad som hinder i föreningar för barn och unga, i föreningar på landsbygden och i föreningar med anställda. I enkätens fritextsvar är det flera föreningar som nämner att deras offentliga bidrag är oförändrade trots att kostnaderna ökar, vilket urholkar bidragens reella värde. I fritextsvaren är det också föreningar som anger att det är en utmaning när bidrag som föreningen tidigare haft uteblir, bland annat nämns indragna bidrag till etniska föreningar. Även de administrativa kraven vid bidragsansökningar nämns som en utmaning, både i fritextsvar och i referensgruppen. I mötet med referensgruppen diskuterades ekonomiska utmaningar relaterat till osäkra inkomster, särskilt i förhållande till bidrag. Deltagarna lyfte att många bidrag är riktade till projekt och att de upplever att möjligheterna att söka medel för

den löpande verksamheten är otillräckliga. Enligt referensgruppen tar bidragsprocesser ofta lång tid, har kort framförhållning och är inte konsekventa från år till år, vilket deltagarna upplever försvårar långsiktig planering. De lyfte även att det kan vara något som slår hårdare mot mindre organisationer som saknar administrativa resurser. Föreningarna nämnde också skärpta krav och ökade svårigheter för föreningar att skaffa bankkonto och att det kan vara en särskild utmaning för föreningar som drivs av unga.

8.1.2 Engagemang som förutsättning för långsiktighet

En viktig förutsättning för ett starkt civilsamhälle är människors vilja att engagera sig. En klar majoritet, 74 procent av föreningarna, uppger att det är tillräckligt många som är intresserade av att engagera sig för att föreningen ska kunna bedriva verksamhet under de kommande åren. Även andelen föreningar som uppger att det är tillräckligt många som är intresserade av att inneha ett förtroendeuppdrag är relativt hög, 63 procent. Dessa andelar har inte ändrats jämfört med år 2024 och det stämmer väl överens med tidigare rapporter om ett stabilt och högt ideellt engagemang bland befolkningen i Sverige (Lundborg, Henrekson & von Essen 2025). Samtidigt är bristande intresse eller tid bland medlemmar att engagera sig i föreningslivet återkommande det som störst andel av föreningarna anger som en utmaning. År 2025 gällde det 39 procent av föreningarna, en andel som inte ändrats jämfört med 2024. Bristande intresse eller tid bland medlemmarna upplevs i högst grad som en utmaning i idrottsföreningar och i föreningar som riktar sig till barn och unga medan kulturföreningar och föreningar för äldre i lägre grad anger detta som en utmaning. I fritextsvar i enkäten framkommer att denna utmaning kan se olika ut för olika föreningar men att det till exempel kan handla om en åldrande medlemsbas, svårigheter att hitta ledare eller att fylla förtroendeposter. Det finns visst stöd i forskning för att det har skett förändringar när det gäller ideellt engagemang, till att en högre andel gör enstaka punktinsatser i stället för återkommande insatser, och att personer väljer att engagera sig utan att vara medlemmar (MUCF 2023, Lundborg, Henrekson & von Essen 2025). Dock finns det fortfarande en relativt stor kärngrupp av frekvent och långsiktigt engagerade personer (Lundborg, Henrekson & von Essen 2025).

När MUCF diskuterade resultaten med referensgruppen var det flera av föreningarna som tog upp en ökad efterfrågan på korta och avgränsade uppdrag snarare än långsiktiga åtaganden. För att möta denna ändring i medlemmarnas engagemang nämndes att vissa organisationer därför arbetar mer projektbaserat så att individer kan bidra i en specifik fråga utan att behöva ta ett helhetsansvar. Det gavs också exempel på att föreningar går över till att ha en mer centraliserad organisation så att det inte ska behöva finnas en styrelse för varje lokal förening. Även generationsväxlingen och föreningslivets roll som demokratiskola togs upp i referensgruppen och att föreningar kan behöva hitta nya sätt att lämna över uppdrag så att det tar vara på det engagemang som finns hos unga. Deltagarna lyfte också att de upplever en negativ trend i bemötandet av ungas organisering, att det till exempel är svårt för unga att ta ledarroller då de har svårt att få hyra lokaler och ibland känner sig misstänkliggjorde när de samlas i grupp. Även en ökad professionalisering nämndes, att sådant som tidigare har kunnat drivas ideellt ställer mer krav på utbildad personal. Något som deltagarna menar kan medföra att medlemmar inte upplever att de kan eller vågar engagera sig.

Årets undersökning visar att andelen som uppger att medlemsantalet minskat, ökat eller varit oförändrat ligger på samma nivå år 2025 som år 2024. Enkätens resultat visar vidare att det är vanligare att antalet medlemmar minskat bland föreningar för äldre. Föreningar med barn och unga som målgrupp har i stället i högre utsträckning erfär en ökning av antalet medlemmar under året. I samtalet med referensgruppen framkom att det är flera föreningar som ser en minskning av antalet medlemmar samtidigt som de även beskrev en medlemsökning inom ungdomsrörelsen. Ökningen

av antalet medlemmar inom ungdomsrörelsen beskrivs även i en rapport från Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer (LSU 2026). En anledning som referensgruppen tog upp specifikt kopplat till medlemstapp i föreningar för äldre var att traditionen med pensionärsföreningar inte är lika stark idag som den varit tidigare. Annat som nämndes i referensgruppen i förhållande till medlemsbortfall var prisökningar som drabbar hushållen, till exempel att ökade kostnader för medicin kan konkurrera med kostnader för deltagande i föreningar där många medlemmar är sjuka eller äldre.

8.1.3 Covid-19-pandemins långsiktiga påverkan på föreningar

En dryg femtedel av föreningarna instämde i att covid-19 varit en utmaning under år 2025. Det är en fortsättning på den avtagande trenden jämfört med tidigare år men det visar också att covid-19-pandemin satte spår i föreningslivet som fortfarande är kännbara. Det stämmer överens med den lägesbild MUCF tog fram i oktober 2020, att covid-19-pandemins konsekvenser för civilsamhället förväntas påverka organisationerna flera år framåt (MUCF 2020). Kulturföreningar och idrottsföreningar är de föreningstyper som i störst utsträckning uppgav covid-19 som en källa till utmaning under 2025. I enkätens fritextsvar är det få föreningar som utvecklar vad aktuella utmaningar består i utifrån covid-19-pandemin. Det är en förening som tar upp att kultursektorn har svårt att hämta upp sig sedan nedstängningen under pandemin. Vad det består i mer specifikt kan inte utläsas ur enkätsvaren men både kultur- och idrottssektorn är beroende av att deltagare såväl som publik samlas fysiskt, ett beteende som sattes på paus under pandemin och som kan ta tid att återhämta.

8.1.4 Utsatthet för hot och hat som hinder för långsiktighet

Att föreningen eller dess medlemmar utsätts för brott kopplat till föreningens verksamhet kan utgöra ett hinder för föreningens långsiktiga möjligheter att verka. Andelen föreningar som uppger att föreningen eller dess medlemmar har utsatts för antingen hot eller trakasserier eller för våld, skadegörelse eller stöld kopplat till verksamheten under 2025 är oförändrad jämfört med 2024 och ser ut att ha stabiliserat sig på en något lägre nivå än år 2022. I jämförelse med år 2021 (det första året dessa frågor ställdes) är dock andelen som utsatts för åtminstone ett av dessa brott fortfarande högre år 2025. Som diskuterades redan i förra årets rapport var 2021 ett år präglad av covid-19-pandemin vilket kan innebära att utsattheten för våld, skadegörelse, stöld, hot och trakasserier var lägre för att många föreningar hade vilande verksamhet eller digital verksamhet.

Tittar man däremot på hur stor andel av föreningarna som svarat jakande på både att de utsatts för hot eller trakasserier och att de har utsatts för våld, skadegörelse eller stöld så har den andelen minskat. Det är färre föreningar år 2024 och 2025 som angett att de utsatts för båda dessa brottstyper under året jämfört med under åren 2021 – 2023. Det finns ingen uppenbar förklaring till denna minskning.

Att hantera och förebygga utsatthet för brott är också en fråga om långsiktiga förutsättningar och det är en hög andel föreningar som inte anser att de har tillräckliga rutiner för detta. Föreningar som bedriver opinionsarbete har i högre utsträckning rutiner både för att hantera och för att förebygga utsatthet för brott. En möjlig förklaring är att föreningar som bedriver opinionsbildande arbete också i högre grad varit utsatta för någon av företeelserna och därmed har upplevt ett aktivt behov.

I samtalet med referensgruppen lyftes att mindre organisationer saknar resurser och strukturer för att arbeta systematiskt med säkerhet samt att de statliga stöd som finns, exempelvis säkerhetsbidrag, upplevs som begränsade och svåra att nyttja.

8.2 Principen om självständighet och oberoende

Principen om självständighet och oberoende innebär att föreningar ska kunna bedriva sin verksamhet utan obefogad kontroll eller inblandning från offentliga aktörer. En viktig aspekt är att föreningar inte blir alltför beroende av offentlig finansiering och i synnerhet olika former av villkorad ersättning, som till exempel projektbidrag. Resultaten från enkäten visar att offentlig finansiering fortsatt utgör en mindre andel av de flesta föreningars intäkter.

En hög grad av egenfinansiering kan bidra till ökad självständighet gentemot offentlig sektor. Medlemsavgifter är en sådan form av egenfinansiering och är tillsammans med bidrag för ordinarie verksamhet de inkomstkällor som är mycket viktiga för flest föreningar. Liksom tidigare år anger ungefär hälften av föreningarna att medlemsavgifter och organisationsbidrag var en mycket viktig inkomstkälla under 2025, följt av en tredjedel som anger intäkter från egen försäljning. Det är inga större skillnader i andelar jämfört med 2024.

Årets rapport visar att 34 procent av föreningarna inte hade någon finansiering varken från stat, region eller kommun under 2025.

8.2.1 Kontroll och inblandning från offentlig sektor

Enkäten visar att de flesta föreningar inte upplever att det offentliga blandar sig i föreningars verksamhet på ett obefogat sätt. Det är 89 procent av föreningarna som instämmer i att de har haft möjlighet att bedriva verksamhet självständigt utan obefogad kontroll eller inblandning från offentlig sektor under det senaste året. Det är ingen skillnad gentemot år 2024. Samtidigt visar resultaten att det ändå förekommer, om än i begränsad utsträckning. Vanligast är att föreningar anpassat sin verksamhet för att inte gå miste om offentliga bidrag, drygt en femtedel anger att det stämmer ganska eller mycket väl att de gjort detta, vilket är jämförbart med 2024. Sex procent av föreningarna har det senaste året på något sätt anpassat vilka åsikter de uttrycker offentligt, eller avstått från att framföra kritik till offentliga företrädare, för att inte gå miste om bidrag från kommun, region eller stat. Fem procent har upplevt att offentliga företrädare försökt påverka inriktningen på verksamheten på ett obefogat sätt och tre procent att offentliga företrädare försökt påverka vilka åsikter föreningen uttrycker offentligt på ett obefogat sätt. Inga av dessa andelar har ändrats jämfört med 2024.

I referensgruppen framfördes att relationen till det offentliga påverkas starkt av finansieringsformer. Representanterna upplevde att bidrag i hög grad har formen av projektmedel, och att detta kan leda till att organisationer anpassar sin verksamhet efter de utlysningar som finns. En del representanter menade att en hög andel riktade bidrag kan medföra att föreningar går från att vara rättighetsbärare till att bli utförare. Det fanns också representanter som uttryckte oro för hur demokrativillkoren tolkas, om det till exempel innebär att föreningar inte kan ha verksamhet för barn och unga som är eller har varit inblandade i kriminalitet. Representanter beskrev att när föreningar får färre tillfällen till möten med det offentliga så kan föreningsrepresentanter känna ett behov att moderera sin ton och uttrycka sig mer försiktigt, för att inte gå miste om de tillfällen som ges.

8.3 Principen om dialog

Principen om dialog handlar om att förhållandet mellan det civila samhället och regeringen bör präglas av dialog och bygga på ett ömsesidigt förtroende. Resultaten visar att andelen föreningar som haft kontakt med kommunala företrädare har minskat 2025 jämfört med 2023, vilket följer på en minskning även mellan åren 2018-2021. Det innebär att mellan åren 2018 till 2025 har andelen minskat från 69 procent till 48 procent. Andelen som haft kontakt med regionala eller statliga företrädare ligger stabilt de senaste åren, men på en lägre nivå än 2018–2021 samt på en lägre nivå än andelen som haft kontakt med kommunala företrädare. Utifrån principen om dialog kan det ses som en negativ utveckling att andelen föreningar som haft kontakt med offentliga företrädare inte återgått till de nivåer som var före pandemin. När det gäller specifikt kontakten med kommunala företrädare har det dessutom skett en fortsatt minskning.

Det varierar mellan olika typer av föreningar om de har haft kontakt med offentliga företrädare eller inte. Det skulle kunna bero delvis på att andelen som har offentliga bidrag varierar mellan olika typer av föreningar, och den vanligaste kontaktformen är att ha haft kontakt med handläggare i samband med bidragsansökan. Generellt är det vanligare att föreningar med anställda haft kontakt med såväl kommun, region och stat jämfört med föreningar utan anställda.

Frågorna om huruvida föreningarna är nöjda med kontakten med offentliga aktörer är bara ställda till de föreningar som haft kontakt med någon offentlig företrädare under det föregående året. Det innebär att föreningar som eventuellt haft kontakt under tidigare år men att kontakten avbrutits på ett sätt som ledde till eller orsakades av missnöje med kontakten inte har haft möjlighet att uttrycka detta missnöje. Av de föreningar som haft kontakt med kommun, region eller stat är det 90 procent som anger att de företrädare de har kontakt med bidrar till ett bra samarbetsklimat och 84 procent att de offentliga företrädarna lyssnar på föreningens representanter. Föreningar för barn och unga uppger i lägre grad att offentliga företrädare lyssnar på dem eller att de blir likvärdigt behandlade, jämfört med andelen som anger detta i föreningar för vuxna. Föreningar i landsbygdskommuner anger i högre grad att de företrädare de har kontakt med bidrar till ett bra samtalsklimat, lyssnar på föreningen och har förståelse för organisationens förutsättningar, samt att föreningens synpunkter har betydelse för beslut.

8.3.1 Samverkan mellan föreningar och offentlig sektor

Knappt hälften av alla föreningar som besvarat enkäten vill gärna samverka mer med offentlig sektor än vad de gör idag. Vidare är det en majoritet av föreningarna, 56 procent, som upplever att de inom föreningen har goda kunskaper om metoder för samverkan med offentlig sektor medan en lägre andel, 35 procent, upplever att offentliga företrädare har goda kunskaper om metoder för samverkan med föreningarna. 54 procent av föreningarna instämmer i att offentliga företrädare har en god förståelse för de värden som ideella föreningar skapar för medlemmar och för andra. Dessa frågor är ställda till alla föreningar, inte bara de som har haft kontakt med offentliga företrädare.

I referensgruppen lyfter representanter för civilsamhället att relationen mellan föreningar och offentliga företrädare kan variera mycket mellan olika kommuner och mellan olika regioner. Deltagarna beskriver att vissa kommuner och regioner kan ha mycket god samverkan och dialog, men att det ofta blir starkt personbundet. Det innebär att viktiga nyckelpersoner på kommunen eller regionen underlättar samverkan, men om en person lämnar sin post så kan samverkan försämrats. Att kvaliteten på samverkan kan vara personbunden särskilt i landsbygdskommuner framkom även i MUCF:s fördjupningsrapport om civilsamhället på landsbygden från 2024, där

föreningar i landsbygdskommuner i intervjuer beskrev relationen till kommunens företrädare som mer personlig, vilket innebar att kontakten blev trevlig och hjälpsam men också i viss mån ostrukturerad och godtycklig (MUCF 2024b).

I referensgruppen uttrycker representanter för föreningar som bedriver röstbärande och opinionsbildande arbete att de upplever att deras möjligheter att delta i demokratiska processer har försämrats de senaste åren. De uppfattar bland annat att de får färre inbjudningar än tidigare att svara på remisser på statlig nivå. Flera föreningsrepresentanter beskriver en upplevelse av att det offentliga både lokalt och nationellt uttrycker att det är viktigt med civilsamhället, men att det ofta inte leder till konkreta insatser för att stötta civilsamhället. De upplever att det offentliga syn på samverkan med civilsamhället har rört sig mot att se det som en beställarrelation, att det offentliga framför allt fokuserar på vilka tjänster civilsamhället kan utföra åt det offentliga. Representanter i referensgruppen beskriver att de uppfattar det som att synen på civilsamhällets betydelse för demokratin har försvagats bland offentliga representanter. Ungdomsorganisationer i referensgruppen beskriver därtill en upplevelse av att det skett ett ökat misstänkliggörande av barns och ungas organisering, att ungdomar i högre grad än tidigare ses som ett problem där det tidigare har funnits en syn att barn och unga har rätt att delta i demokratin. En stor ungdomsorganisation upplever att ungdomsrörelsen har mindre utrymme att vara pådrivande i politiska frågor jämfört med tidigare.

8.4 Principen om öppenhet och insyn

Principen om öppenhet och insyn handlar om vikten av transparenta beslutsprocesser. Öppenhet och transparens mellan offentlig sektor och det civila samhället bidrar till ett ömsesidigt förtroende mellan parterna. Offentlig sektor kan förvänta sig insyn i det civila samhället vad gäller verksamhet som bedrivs med stöd av offentliga medel. Detta måste dock balanseras mot det civila samhällets behov av självständighet och integritet. Samtidigt bör det civila samhället, i sin roll som intressebevakare och opinionsbildare, ha goda möjligheter till insyn i politiska beslut.

Enkäten visar att drygt hälften av föreningarna anser att deras relation med offentlig sektor präglas av ömsesidigt förtroende. Samtidigt är det nästan en femtedel, 18 procent, som inte tycker att relationen präglas av detta. Ungefär en tredjedel svarar att frågan inte är relevant för dem eller att de inte vet. Utifrån denna enkät går det inte att se på vilket sätt föreningar upplever att det ömsesidiga förtroendet brister, det vill säga om de saknar förtroende för offentliga företrädare eller om de upplever att offentliga företrädare saknar förtroende för föreningen, eller bådadera. Det är även mer än en tredjedel som tycker det stämmer dåligt att de har goda möjligheter till insyn i beslutsprocesser som rör deras verksamhet eller beslut som rör deras intresseområden.³⁷

En viktig förutsättning för öppenhet är möjligheten att komma i kontakt med ansvariga politiker och tjänstepersoner. Bland de föreningar som har haft kontakt med offentliga företrädare är det fortsatt en högre andel som upplever att det är lätt att komma i kontakt med tjänstepersoner, 82 procent, jämfört med hur många som upplever att det är lätt att komma i kontakt med politiker, 68 procent. Bara 65 procent av de föreningar som haft kontakt med offentliga företrädare instämmer i att föreningens synpunkter har betydelse för de beslut som fattas.

Referensgruppen med representanter för civilsamhället diskuterade den svåra balansen mellan att offentlig sektor behöver insyn i hur bidrag används, men att det kan försvåra för civilsamhället när förändringar implementeras för snabbt, med för hög administrativ börda för föreningarna eller utan tillräcklig kommunikation. När granskningskrav ändras med kort framförhållning kan föreningar gå miste om bidrag som de är beroende av, om de inte hinner anpassa sina rutiner. För hög administration kan försvåra särskilt för små föreningar som saknar anställda, och kan leda till att de avstår från att söka bidrag. Representanterna beskriver också en ökande känsla av att civilsamhället betraktas med misstro, och att det kan medföra att relationen mellan det offentliga och civilsamhället kan försämrars från båda sidor.

Civilsamhällets möjlighet till insyn i politiska beslut diskuterades också i referensgruppen. En förening beskrev att en del av deras verksamhet är att granska offentliga protokoll för att bedöma regionernas regelefterlevnad, men att dessa protokoll på senare tid har varit sekretessmarkerade i högre grad än tidigare.

³⁷ Notera att dessa båda frågor är väldigt lika och det inte är tydligt hur organisationerna har tolkat dem. Skillnaden är att den ena gäller **beslut** kring organisationens **intresseområden** och den andra gäller **politiska beslutsprocesser** som rör organisationens **verksamhet**. Det är oklart om föreningar har tolkat att skillnaden mellan frågorna är beslut gentemot beslutsprocesser eller intresseområden gentemot verksamhet, och tolkningen skulle kunna bero på om det är en organisation som har intresseområden som är tydligt separata från organisationens verksamhet eller inte. Till exempel kan organisationer som driver vissa frågor eller representerar utsatta grupper kan ha orsak att ha insyn i beslut som rör dessa frågor eller grupper, medan andra typer av organisationer kanske enbart har intresse av beslut som rör den egna verksamheten (bidrag, lokaler, tillstånd etc).

8.5 Principen om mångfald

Principen om mångfald innebär att en mångfald av organisationer och olika former av relationer mellan det civila samhället och offentlig sektor ses som önskvärt. Principen om mångfald innebär också att samhället välkomnar det civila samhället som utförare av välfärdstjänster. En annan betydelse av principen är att det civila samhället ska spegla samhället i stort och att alla människor i Sverige ska ha goda förutsättningar att engagera sig.

Att bidragssystemet är tillgängligt är viktigt för att säkerställa att människor med olika bakgrunder och åldrar har möjlighet att dels engagera sig, dels ta del av offentliga bidrag. Bland de föreningar för vilka det har varit relevant att söka kommunala bidrag svarar en majoritet att informationen om bidragen är lätt att hitta och att det är lätt att förstå hur man går till väga för att ansöka. Betydligt färre föreningar anser att det är lätt att hitta information om regionala och statliga bidrag och att ansökningsprocesserna för dessa bidrag är lätta att förstå.

I referensgruppen med representanter civilsamhället lyftes att komplicerade ansökningsförfaranden och ökade krav försvårar för föreningar, och att dessa svårigheter särskilt kan drabba till exempel unga föreningsrepresentanter och föreningar utan anställda. Det nämns också att vissa grupper helst engagerar sig på ett sätt som inte kräver medlemskap eller styrelsearbete, vilket gör det svårt att få bidrag.

8.5.1 Mångfald utifrån kommuntyp

Föreningar i olika kommuntyper möter olika typer av utmaningar. En möjlig förklaring är att olika typer av föreningar har säte i storstadsregionerna respektive landsbygdskommuner, men också på att lokala omständigheter är olika (MUCF 2024b). I enkäten för år 2025 framkommer att föreningar på landsbygden i lägre utsträckning än föreningar i storstadskommuner upplevt att det ekonomiska läget i Sverige under 2025 har påverkat deras verksamhet och ekonomi. Däremot har de i högre grad upplevt höga elpriser som en utmaning. Föreningar på landsbygden rapporterar också i lägre utsträckning än föreningar i storstadskommuner utsatthet för brott och har i högre utsträckning en positiv relation till offentliga företrädare. Det är också större andel av föreningarna på landsbygden som anger att deras synpunkter har betydelse för beslut som fattas, jämfört med föreningar i blandade kommuner eller i storstadskommuner. Mer om ideella föreningar i landsbygdskommuner diskuteras i myndighetens rapport ”Gemenskap och social närhet – Civilsamhällets styrkor och utmaningar i landsbygder” (MUCF 2024b).

8.5.2 Mångfald avseende föreningars storlek och antal medlemmar som berörs

Små föreningar är en viktig del av civilsamhället och därför ges alla föreningar, oavsett storlek, lika stor betydelse i analysen av föreningars villkor. Men därmed återspeglar resultaten inte hur stor andel av individerna i civilsamhället vars förening påverkas av olika omständigheter och förändringar. Från resultaten kan vi konstatera att stora föreningar (över 500 medlemmar) i större utsträckning än små (upp till 100 medlemmar) och mellanstora föreningar (mellan 100 och 500 medlemmar) upplevt att det ekonomiska läget varit en utmaning under året, de har i större utsträckning någon del av sin finansiering från offentlig sektor och de har i större utsträckning än små föreningar anpassat sin verksamhet för att inte gå miste om bidrag. Stora föreningar rapporterar också i högre utsträckning utsatthet för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier under året. Å andra sidan anger stora

föreningar i högre grad att de har fler än två viktiga inkomstkällor och att de har tillräckliga rutiner för att hantera och förebygga att bli utsatta för brott. Stora föreningar utgör lite drygt en femtedel av andelen föreningar som besvarat enkäten.

I fritextsvar i enkäten tas också upp att föreningar som representerar medlemmar med funktionsnedsättningar eller sjukdomar som är kraftigt begränsande i vardagen har särskilda utmaningar. En förening kommenterar att dess medlemmar är väldigt sjuka och att föreningen därmed behöver anställda för att utföra arbete, och att det saknas full finansiering till att ha tillräcklig bemanning.

8.5.3 Utsatthet för brott som ett hot mot mångfald

I årets rapport har MUCF fortsatt att belysa förekomsten av hot och hat mot det civila samhället. Att föreningen eller dess medlemmar har råkat ut för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier kopplat till organisationens verksamhet är mer vanligt förekommande bland föreningar vars syfte är att vara röstbärande jämfört med andra föreningar. Resultaten visar också att var fjärde förening har bedrivit opinionsarbete inom en eller flera frågor³⁸ och att dessa föreningar i större utsträckning än andra föreningar utsatts för denna typ av brott. Störst skillnad är det när det gäller att utsättas för hot eller trakasserier, där det är mer än dubbelt så vanligt bland föreningar som bedriver opinionsarbete jämfört med föreningar som inte gör det. Bland föreningar som bedriver opinionsarbete är det också lika vanligt att bli utsatta för båda typerna av brott, så som de är definierade här, men bland föreningar som inte bedriver opinionsarbete är det långt mer vanligt med våld, skadegörelse eller stöld än med hot eller trakasserier. Störst utsatthet finns bland föreningar som arbetar med frågor som rör feminism, kriminalitet, antirasism eller hbtqi-personer.³⁹ Med undantag för frågor om kriminalitet är det samma frågor som hängde samman med högst utsatthet även i myndighetens tidigare kartläggning av hot och hat riktat mot föreningar (MUCF 2021). Resultaten från årets enkät visar också att föreningar som bedrivit opinionsarbete uppger att de avstått från eller förändrat sitt sätt att bedriva verksamhet eller engagera sig i en specifik fråga på grund av utsatthet för eller oro över att utsättas för hot och hat i långt större utsträckning än föreningar som inte bedrivit sådant arbete under året. Ur ett mångfaldsperspektiv är det problematiskt om utsatthet för eller oro att utsättas för brott leder till att vissa röster upplever sig som kringskurna eller blir tystade.

Referensgruppen lyfter att föreningar som arbetar med frågor som berör exempelvis migration eller hbtqi-personer är särskilt drabbade av hot och hat. Utöver skadan i sig lyfter de att det också innebär ökade kostnader för sådant som försäkringar och säkerhet, och kan göra det svårare för många organisationer att få teckna försäkringar. Hot och hat beskrivs också som särskilt förekommande i digitala miljöer, vilket leder till att organisationer behöver vara mer försiktiga med vad de publicerar och hur de kommunicerar, då spridning och reaktioner kan bli omfattande. Det kan exempelvis leda till att föreningar är försiktiga med att offentligt dela information om var de bedriver sin verksamhet, vilket försvårar möjligheten att rekrytera nya medlemmar. Det påverkar även den digitala närvaron då föreningar utformar strategier för att minimera hot och hat i digitala kanaler.

³⁸ I enkäten ställs frågan ”Har din organisation eller dess medlemmar bedrivit opinionsarbete under de senaste 12 månaderna som handlat om ...” med alternativen: flyktingar, asylsökande immigration eller integration; kriminalitet, brott eller straff; antirasism eller rasism; jämställdhet; feminism; hbtqi-frågor; utbildning eller skola; sjukvård; miljö och klimat, barn och/eller ungas rättigheter; religion eller trosuppfattning; annat ämne.

³⁹ Resultaten i denna rapport speglar dock bara ideella föreningar, inte andra sektorer av civilsamhället. Till exempel är inte trossamfund inkluderade i denna enkät. En studie år 2025 bland trossamfund visade på hög utsatthet för brott: 65 procent av trossamfundet rapporterade egendomsbrott och 42 procent rapporterade våld eller hot (Lundgren & Fransson 2025). Det går inte att säga i vilken grad skillnaden gentemot mellan rapporterna beror på olika sätt att ställa frågorna eller om andelen utsatta är större bland trossamfund än bland ideella föreningar.

8.6 Principen om kvalitet

Principen om kvalitet innebär att det finns ett värde i att civilsamhällets aktörer är utförare av välfärdstjänster. Andelen ideella föreningar som utför verksamhet på uppdrag av offentliga aktörer minskade mellan 2018 och 2021, vilket kan ses som negativt utifrån principen om kvalitet. Denna nedgång bröts dock under 2022 och är på fortsatt samma nivå 2025. Dessutom är det en låg andel föreningar som bedömer att de har möjlighet att konkurrera i offentliga upphandlingar. Det ska dock ses mot bakgrunden att långt ifrån alla föreningar vill bedriva uppdragsverksamhet eller delta i offentliga upphandlingar. Samtidigt är det en majoritet av föreningarna som anser att de tjänster man utför erkänns och värderas på ett rättvist sätt av offentlig sektor. Mer än hälften av föreningarna upplever att offentliga företrädare förstår de värden som föreningen skapar för sina medlemmar och för andra.

Att avstå från att framföra kritik till offentliga företrädare av oro att gå miste om bidrag är vanligare i föreningar vars syfte är att utföra offentligt finansierad verksamhet. Det skulle kunna leda till försämrad kvalitet i denna verksamhet, om den utförande föreningen inte vågar påtala problem.

Principen om kvalitet säger också att verksamhet som bedrivs på uppdrag av offentliga aktörer ska kunna följas upp och utvärderas. Utvärdering och uppföljning ska utformas efter det civila samhällets förutsättningar och med hänsyn tagen till varje organisations syfte och karaktär. Resultaten visar att de flesta föreningar genomför någon form av utvärdering av sin verksamhet. Föreningar som utför tjänster finansierade av offentliga medel utvärderar i större utsträckning sin verksamhet, det gäller även föreningar med anställda och stora föreningar. Vanligast är att utvärdering har skett på organisationens egna initiativ, men denna orsak är minst vanligt bland idrottsföreningar och kulturföreningar. Många föreningar genomför också utvärderingar för att uppfylla krav från offentlig sektor, vilket är mest vanligt bland föreningar för barn och unga och bland föreningar vars syfte är att utföra tjänster finansierade av offentliga medel. Majoriteten av de föreningar som gör utvärderingar upplever att utvärderingen bidrar till att förbättra föreningens verksamhet, men inte alla.

9

Referenser

FN (2003). ”**Handbook on Non-Profit Institutions in the System of National Accounts**”. Förenta Nationerna.

LSU (2026). ”**Ungdomsrörelsen i siffror 2025**”. LSU – Sveriges barn- och ungdomsorganisationer

Lundborg, E., Henrekson, E. & von Essen, J. (2025). ”**Många bidrar, få orkar bära: Ideellt arbete i Sverige 1992–2024**”. Marie Cederschiöld högskola arbetsrapportserie nr 123. Stockholm: Marie Cederschiöld högskola.

Lundgren, L. & Fransson, S. (2025). ”**Hot och Risker i Trossamfund: En nationell kartläggning av lokala församlingars utsatthet och sårbarhet för brott och andra risker**”. Stockholm: Myndigheten för stöd till trossamfund.

MUCF (2020). ”**Coronakrisens konsekvenser för det civila samhället. Lägesbild oktober 2020**”. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

MUCF (2021). ”**Kartläggning av hot och hat mot det civila samhället**”. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

MUCF (2023). Nya sätt att organisera sig i civilsamhället. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

MUCF (2024a) ”**Stabilitet och framtidstro trots påfrestningar. Uppföljning av ideella föreningars villkor 2023**”. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

MUCF (2024b). ”**Gemenskap och social närhet – Civilsamhällets styrkor och utmaningar i landsbygder**”. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

MUCF (2025). ”**Stabila steg trots svårigheter. Uppföljning av ideella föreningars villkor 2024**”. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Regeringens proposition 2009/10:55. ”**En politik för det civila samhället**”.

SCB (2025). ”**Det civila samhället 2023 – Slutrapport**”. Statistiska Centralbyrån.

SFS 2025:900. **Förordning med instruktion för Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor**”.

10

Metodbilaga

Denna metodbilaga innehåller en beskrivning av datainsamling och metod för framtagandet av rapporten.

10.1 Enkätundersökning

MUCF har sedan år 2012 genomfört en uppföljning av det civila samhällets villkor via en enkätundersökning riktad till det civila samhällets organisationer. Datainsamlingen för uppföljning avseende 2025 genomfördes under perioden 27 november 2025 till 25 februari 2026. Sist i denna bilaga finns enkäten i sin helhet, så som den såg ut i den version som postades till föreningarna. Utöver att besvara enkäten postalt så hade föreningarna även möjlighet att besvara enkäten via webben. Av de 1280 besvarade enkäterna var 542 (42 procent) besvarade postalt och 726 (56 procent) via webb.

10.2 Urval och svarsfrekvens

MUCF beställde ett slumpvist urval ur SCB:s företagsregister. Det ursprungliga urvalet (bruttourval) bestod av 3 000 ideella föreningar som också klassificeras av SCB som ekonomiskt aktiva. Rampopulationen bestod av 26 328 föreningar. Under datainsamlingens gång kom 169 frågeformulär i retur från posten. Det var 10 organisationer som meddelade att de inte kunde/ville delta eftersom de inte föll inom ramen för undersökningens syfte. Det gav ett nettourval om 2 822 föreningar. Totalt besvarade 1 280 föreningar enkäten. Det gav en nettosvarsfrekvens på 45,4 procent och en bruttosvarsfrekvens på 42,7 procent.

10.3 Bortfallsanalys

Det är viktigt att de föreningar som svarar på enkäten är representativa för ideella föreningar i allmänhet. Om en viss typ av förening är över- eller underrepresenterad i förhållande till rampopulationen kan det ge en missvisande bild av villkoren för ideella föreningar. Sådan missrepresentation kan uppstå i två led. Dels kan slumpmässiga avvikelser uppstå i samband med att urvalet görs, dels kan det uppstå om vissa typer av föreningar i högre grad än andra svarar på enkäten. Här nedan redovisas skillnader mellan rampopulation och urval samt mellan urval och de svarande föreningarna.

10.4 Jämförelse mellan rampopulation och urval

Rampopulationen består av de 26 328 ideella föreningar i SCB:s företagsregister som klassificeras som ekonomiskt aktiva. I tabell 10.1 redovisas antalet föreningar och dess andelar av rampopulation respektive urval. I tabellen framgår att urvalet på ett bra sätt återspeglar rampopulationen. Föreningar utan anställda och föreningar med 5 eller fler anställda i blandade kommuner samt föreningar utan anställda i storstadskommuner är dock något underrepresenterade i urvalet.

Tabell 10.1 Jämförelse mellan rampopulation och urval, efter kommuntyp och antal anställda

Kommuntyp	Anställda	Rampopulation (antal)	Rampopulation (andel)	Urval (antal)	Urval (andel)	Urval/ rampop. (kvot)
Landsbygds-kommuner	Inga anställda	4493	17.1%	536	17.9%	1.05
Landsbygds-kommuner	1-4	1436	5.5%	167	5.6%	1.02
Landsbygds-kommuner	5 eller fler	551	2.1%	65	2.2%	1.04
Blandade kommuner	Inga anställda	7569	28.7%	836	27.9%	0.97
Blandade kommuner	1-4	3015	11.5%	364	12.1%	1.06
Blandade kommuner	5 eller fler	1562	5.9%	166	5.5%	0.93
Storstads-kommuner	Inga anställda	4334	16.5%	470	15.7%	0.95
Storstads-kommuner	1-4	1836	7.0%	211	7.0%	1.01
Storstads-kommuner	5 eller fler	1532	5.8%	185	6.2%	1.06
Summa	-	26 328	100%	3000	100%	-

10.4.1 Jämförelse mellan urval och svarande

I tabell 10.2 redovisas antalet föreningar och dess andelar av urvalet respektive av svarande. I tabellen framgår att antalet svarande representerar urvalet relativt bra, men antalet svarande bland föreningar i storstadskommuner är något underrepresenterade. Det gäller även föreningar utan anställda i landsbygden. Samtidigt är föreningar med anställda i landsbygden överrepresenterade, samt föreningar i blandade kommuner som har 5 eller fler anställda.

Tabell 10.2 Jämförelse mellan urval och svarande, efter kommuntyp och antal anställda

Kommuntyp	Anställda	Urval (antal)	Urval (andel)	Svarande (antal)	Svarande (andel)	Svarande/ urval (kvot)
Landsbygds-kommuner	Inga anställda	536	17.9%	214	16.7%	0.94
Landsbygds-kommuner	1-4	167	5.6%	80	6.3%	1.12
Landsbygds-kommuner	5 eller fler	65	2.2%	31	2.4%	1.12
Blandade kommuner	Inga anställda	836	27.9%	362	28.3%	1.01
Blandade kommuner	1-4	364	12.1%	168	13.1%	1.08
Blandade kommuner	5 eller fler	166	5.5%	87	6.8%	1.23
Storstads-kommuner	Inga anställda	470	15.7%	186	14.5%	0.93
Storstads-kommuner	1-4	211	7.0%	82	6.4%	0.91
Storstads-kommuner	5 eller fler	185	6.2%	70	5.5%	0.89
Summa	-	3000	100%	1280	100%	-

10.5 Viktning

För att kompensera för avvikelser bland svarande föreningar jämfört med rampopulationen har resultaten viktats. Det innebär i korthet att svaren från de typer av föreningar som är underrepresenterade (i förhållande till rampopulationen) viktas upp (det vill säga ges en större påverkan) vid beräkning av resultaten. På motsvarande sätt viktas svaren från de föreningar som är överrepresenterade ned. På detta sätt tas hänsyn till både slumpmässiga avvikelser i samband med urvalet samt slumpmässiga och systematiska avvikelser i samband med att föreningar svarar på enkäten. Viktning har gjorts utifrån de kategorier som redovisas i tabell 10.1 och 10.2 det vill säga kommuntyp och antal anställda då det är för dessa två kategorier vi har kännedom om hur rampopulationen ser ut.

10.6 Klassificering av föreningar

För att kunna studera om villkoren skiljer sig åt mellan föreningar med olika inriktning har vi utgått från en indelning av icke-vinstdrivande organisationer, International Classification of Non-Profit Organizations (ICNPO) som FN har tagit fram. Se SCB (2025) och FN (2003) för mer information. Vi har använt den uppgift om bransch som SCB har information om i företagsregistret för alla ideella föreningar och matchat den mot FN:s indelning. Vi har delat in området "Rekreation och kultur" i två delkategorier som finns i ICNPO, kultur respektive idrott. Vi har också skapat en inriktning för övriga intresseorganisationer. I ICNPO-indelningen kan dessa intresseorganisationer antingen inkluderas i religiös verksamhet eller bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar. Analysen fokuserar på kategorierna idrottsföreningar, intresseföreningar, kulturföreningar och föreningar med religiös verksamhet. Vi har även inkluderat gruppen "annan inriktning" som därmed inkluderar föreningar med olika inriktningar. Tillvägagångssättet är det samma som i förra årets rapport "Stabila steg trots svårigheter" (MUCF 2025).

10.7 Tidigare års undersökningar

Data från årets enkät har, då det är möjligt, jämförts med data insamlad för åren 2018, 2020, 2021, 2022, 2023 och 2024. Uppgifterna för 2020 och 2021 reviderades inför förrföra årets rapport och samma tillvägagångssätt har använts i årets rapport samt förra årets rapport. De uppgifter som presenteras är därför inte jämförbara med uppgifter som publicerades före den rapport som avser ideella föreningars villkor år 2023.⁴⁰ Tabell 10.3 redovisar information om datamaterialet för samtliga år som används som underlag i denna rapport.

Tabell 10.3 Urval och svarsfrekvenser för alla inkluderade undersökningsår, 2018–2025

År	Rampopulation (antal)	Urval (antal)	Svarsfrekvens (brutto, procent)	Antal föreningar i datamaterialet
2018	28 131	2 100	56	1 131
2020	27 435	3 000	49	1 456
2021	27 137	3 000	43	1 298
2022	26 887	3 000	51	1 519
2023	26 449	3 000	49	1 475
2024	26 284	3 000	46	1 365
2025	26 328	3 000	43	1 280

⁴⁰ Stabilitet och framtidstro trots påfrestningar (MUCF 2024a)

11

Bilaga: Enkätundersökning

MUCF

Så här fyller du i formuläret

Frågorna besvaras genom att sätta ett kryss i en ruta . Använd en penna med svart eller blå färg, gärna en bläck- eller kulspetspenna. Fyll endast i ett svar per fråga om inget annat anges. Om du skulle råka sätta ett kryss i fel ruta, fyll i rutan helt och sätt därefter ett nytt kryss i rätt ruta.

Bakgrundsfrågor

1. Du som svarar på enkäten: Vilken är din position inom organisationen?

- Ordförande, vice ordförande eller motsvarande
 Medlem av styrelse
 Anställd i organisationen
 Annan position:

2. Bedrev er organisation någon verksamhet under 2025?

- Ja → **Gå till fråga 4**
 Nej

3. Varför bedrev er organisation ingen verksamhet under 2025?

Flera svarsalternativ får markeras.

- Bristande ekonomi
 Brist på lokaler
 Bristande intresse eller tid bland medlemmar att engagera sig i organisationen
 Brist på personer som kan tänka sig att vara ansvariga
 Brister i infrastruktur eller liknande (ex. det är svårt att ta sig till organisationen)
 Brist på erkännande från politiker eller tjänstepersoner i offentlig sektor
 För stor administrativ börda
 Hot eller våld mot organisationen
 Coronapandemin
 Annan anledning:

↳ **Om ingen verksamhet bedrevs under 2025, gå till fråga 42**

4. Hur många medlemmar har er organisation?

	Inga	1-25	26-50	51-100	101-200	201-500	501+
Personer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Andra organisationer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5. På vilken nivå är er organisation verksam?

Flera svarsalternativ får markeras.

- Lokal eller kommunal nivå
 Regional- eller länsnivå
 Nationell nivå
 Internationell nivå
 Annan

(MUCF25)

6. Vilka åldrar utgörs era medlemmar till största delen av?

- Barn och unga (0–25 år)
 Vuxna (26–64 år)
 Äldre (65 år eller äldre)
 Vet ej

7. Vilka av följande syften är det främsta syftet för din organisations verksamhet?

Om din organisation arbetar med flera av syftena, välj det som är det främsta.

- Vara en röstbärare och opinionsbildare
 Ge service/erbjuda verksamhet till medlemmar eller människor i allmänhet
 Vara en utförare och leverantör av tjänster finansierade av offentliga medel
 Förvalta egendom som medlemmarna äger gemensamt
 Min organisation arbetar inte med något av syftena ovan

Självständighet och oberoende

8. Hur viktiga är följande inkomstkällor för er verksamhet?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Inte en incomstkälla för oss	Inte alls viktiga	Ganska viktiga	Mycket viktiga	Vet ej
Medlemsavgifter	☐	☐	☐	☐	☐
Intäkt från egen försäljning av varor eller tjänster (t.ex. lotterier, deltagaravgifter eller uthyrning av lokaler)	☐	☐	☐	☐	☐
Avkastning på eget kapital/finansiella intäkter	☐	☐	☐	☐	☐
Överföringar från huvud- eller paraplyorganisation	☐	☐	☐	☐	☐
Bidrag för <u>organisationens ordinarie verksamhet</u> från kommun, stat eller region (t.ex. organisations-, verksamhetsbidrag eller aktivitetsstöd)	☐	☐	☐	☐	☐
Bidrag för att <u>driva särskilda projekt</u> från kommun, stat eller region	☐	☐	☐	☐	☐
Bidrag för lokal eller anläggning	☐	☐	☐	☐	☐
Bidrag från någon av EU:s fonder eller annat EU-organ	☐	☐	☐	☐	☐
Ersättning för utförande av uppdrag som inte upphandlats åt kommun, stat eller region (t.ex. uppdragsersättning)	☐	☐	☐	☐	☐
Bidrag från icke-statliga fonder eller stiftelser	☐	☐	☐	☐	☐
Gåvor från enskilda personer (donationer/insamling)	☐	☐	☐	☐	☐
Inkomst från finansiärer utomlands (enskilda individer eller organisationer)	☐	☐	☐	☐	☐
Sponsring eller gåvor från företag	☐	☐	☐	☐	☐
Annat	☐	☐	☐	☐	☐

9. Hur stor andel av er organisations årliga intäkter kommer från stat, region eller kommun?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Ingen del alls	En mindre andel	Ungefär hälften	En övervägande del	Vår enda inkomstkälla
Staten (t.ex. nationella myndigheter, Länsstyrelsen)	☐	☐	☐	☐	☐
Region (t.ex. regioner, kommunförbund)	☐	☐	☐	☐	☐
Kommun (t.ex. kommunal förvaltning eller nämnd)	☐	☐	☐	☐	☐

10. Hur väl stämmer nedanstående påståenden gällande offentliga aktörers bidragsprocesser?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej	Inte relevant för oss
Bidragsprocessen vid ansökan av statliga bidrag är tydlig och transparent	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bidragsprocessen vid ansökan av regionala bidrag är tydlig och transparent	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bidragsprocessen vid ansökan av kommunala bidrag är tydlig och transparent	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11. Hur stor andel av de ekonomiska medel ni får från stat, region eller kommun kan endast användas till särskilda projekt eller ändamål?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Ingen del alls	En mindre andel	Ungefär hälften	En övervägande del	Allt	Vet ej
Staten (t.ex. nationella myndigheter, Länsstyrelsen)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Region (t.ex. regioner, kommunförbund)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommun (t.ex. kommunal förvaltning eller nämnd)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

12. Organisationer kan arbeta på uppdrag av stat, region eller kommun genom att få ersättning för utförandet av tjänster, mindre eller större. Hur stor del av verksamheten i er organisation bedrivs på uppdrag av stat, region eller kommun?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Ingen del alls	En mindre andel	Ungefär hälften	En övervägande del	All verksamhet	Vet ej
Staten (t.ex. nationella myndigheter, Länsstyrelsen)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Region (t.ex. regioner, kommunförbund)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommun (t.ex. kommunal förvaltning eller nämnd)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

13. Organisationers självständighet och oberoende gentemot offentlig sektor är ett viktigt inslag i demokratin. Hur väl stämmer följande påståenden för er organisation?

Med offentliga företrädare menas t.ex. tjänstepersoner från kommun, region eller stat men även politiker.

Markera med ett kryss för varje rad.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej
De senaste 12 månaderna har vi haft möjlighet att bedriva vår verksamhet självständigt utan <u>obefogad</u> kontroll eller inblandning från kommun, region eller stat	☐	☐	☐	☐	☐
De senaste 12 månaderna har vi på något sätt anpassat vår verksamhet för att inte gå miste om <u>bidrag</u> från kommun, region eller stat	☐	☐	☐	☐	☐
De senaste 12 månaderna har vi på något sätt anpassat vilka åsikter vi uttrycker offentligt för att inte gå miste om <u>bidrag</u> från kommun, region eller stat	☐	☐	☐	☐	☐
De senaste 12 månaderna har vi avstått från att framföra kritik till offentliga företrädare för att inte gå miste om <u>bidrag</u> från kommun, region eller stat	☐	☐	☐	☐	☐
De senaste 12 månaderna har vi upplevt att offentliga företrädare försökt <u>påverka inriktningen på vår verksamhet</u> på ett obefogat sätt	☐	☐	☐	☐	☐
De senaste 12 månaderna har vi upplevt att offentliga företrädare försökt <u>påverka vilka åsikter vi uttrycker offentligt</u> på ett obefogat sätt	☐	☐	☐	☐	☐

14. Hur många aktörer från offentlig sektor har beviljat bidrag till er organisation för verksamhetsåret 2025?

Offentlig sektor omfattar stat, regioner och kommuner.

- 1 aktör
 2-4 aktörer
 5-9 aktörer
 10 aktörer eller mer
 Inte aktuellt då vi inte fått någon finansiering från offentlig sektor → **Gå till fråga 16**

15. Finns det någon enskild aktör från offentlig sektor som finansierar mer än hälften av er organisations verksamhet?

- Ja
 Nej

Dialog

16. Har er organisation under de senaste 12 månaderna haft kontakt med någon offentlig företrädare (t.ex. politiker eller tjänsteperson) från antingen kommun, region eller stat?

Med offentliga företrädare avses t.ex. tjänstepersoner från kommun, region eller stat men även politiker.

- Ja
 Nej → **Gå till fråga 19**
 Vet ej → **Gå till fråga 19**

17. Vilka former av kontakt har er organisation haft med offentliga företrädare under de senaste 12 månaderna?

Flera alternativ får markeras.

	Kommunal nivå	Regional nivå	Statlig nivå	Inte aktuellt
Kontakt med handläggare i samband med bidragsansökan	☐	☐	☐	☐
Uppvakting (möte som vår organisation tagit initiativ till)	☐	☐	☐	☐
Tjänsteperson eller politiker har tagit kontakt med oss för att rådgöra i en särskild fråga	☐	☐	☐	☐
Deltagande i råd, samverkansorgan, referensgrupp eller liknande	☐	☐	☐	☐
Dialog kring gemensamt projekt eller uppdragsverksamhet	☐	☐	☐	☐
Svarat på remiss eller på annat sätt bidragit till statlig utredning			☐	☐
Annan typ av kontakt	☐	☐	☐	☐
Ingen kontakt alls	☐	☐	☐	

18. Hur upplever er organisation kontakten och dialogen med offentliga företrädare?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej
De företrädare vi har kontakt med bidrar till ett bra samarbetsklimat	☐	☐	☐	☐	☐
De företrädare vi har kontakt med lyssnar på oss	☐	☐	☐	☐	☐
Våra synpunkter har betydelse för de beslut som fattas	☐	☐	☐	☐	☐
Det är lätt att komma i kontakt med ansvariga politiker	☐	☐	☐	☐	☐
Det är lätt att komma i kontakt med ansvariga tjänstepersoner	☐	☐	☐	☐	☐
De företrädare vi möter har förståelse för vår organisations villkor och förutsättningar	☐	☐	☐	☐	☐
Vi blir likvärdigt behandlade som andra organisationer i kontakter med offentliga aktörer	☐	☐	☐	☐	☐

Kvalitet och utvärdering

19. Hur ser ni på samverkan med offentlig sektor?

Samverkan kan betyda olika typer av samarbeten där varje deltagare bidrar med olika saker. Formerna för samverkan kan se olika ut beroende på vad det gäller och vilka organisationer det är som deltar. Med offentliga företrädare menas t.ex. tjänstepersoner från kommun, region eller stat men även politiker.

Markera med ett kryss för varje rad.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej	Inte relevant för oss
Offentliga företrädare har en god förståelse för de värden vi skapar för våra medlemmar och för andra	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De tjänster som vi utför, åt våra medlemmar och åt andra, erkänns och värderas på ett rättvist sätt av offentlig sektor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Offentliga företrädare har goda kunskaper om olika metoder för hur de kan samverka med organisationer likt vår	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Inom vår organisation finns det goda kunskaper om olika metoder för samverkan med offentlig sektor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det finns goda möjligheter för vår organisation att konkurrera i upphandling av tjänster	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi skulle gärna samverka mer med offentlig sektor än vad vi gör idag	☐	☐	☐	☐	☐	☐

20. Genomför er organisation någon slags utvärdering (t.ex. enkel statistik över antal möten, klienter, aktiviteter, standardiserad kvalitetskontroll eller effektutvärdering) i hela eller delar av er organisation/verksamhet?

- Ja
 Nej → **Gå till fråga 23**
 Vet ej → **Gå till fråga 23**

21. Vad utgör det främsta skälet till att ni utvärderar i er verksamhet?

Välj ett alternativ.

- Vi måste uppfylla krav från offentlig sektor
 Vi måste uppfylla krav av andra uppdragsgivare/finansiärer
 Det sker på initiativ av organisationen själv

22. I vilken utsträckning stämmer det att utvärderingsarbetet har förbättrat er organisations verksamhet?

- Stämmer mycket dåligt
 Stämmer ganska dåligt
 Stämmer ganska bra
 Stämmer mycket bra
 Vet ej

Långsiktiga förutsättningar

23. Organisationers möjligheter att planera långsiktigt kan påverkas av många olika saker. I vilken grad stämmer följande påståenden in på er organisation?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej
Bidragssystemets nuvarande utformning gör det svårt för oss att ha en långsiktig planering	☐	☐	☐	☐	☐
Lagar och regler gör det svårt för oss att ha en långsiktig planering	☐	☐	☐	☐	☐
Osäkra intäkter gör det svårt för oss att ha en långsiktig planering	☐	☐	☐	☐	☐
Osäkra utgifter gör det svårt för oss att ha en långsiktig planering	☐	☐	☐	☐	☐

24. I vilken utsträckning stämmer följande påståenden in på era förutsättningar?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej
Vår organisation har tillräckliga resurser för att söka offentliga bidrag	☐	☐	☐	☐	☐
Det finns lagar och regler som försvårar för oss att <u>bedriva</u> vår kärnverksamhet	☐	☐	☐	☐	☐
Det finns lagar och regler som försvårar för oss att <u>utveckla</u> vår kärnverksamhet	☐	☐	☐	☐	☐
Vi har under det senaste året haft ekonomiska förutsättningar att <u>bedriva</u> vår kärnverksamhet	☐	☐	☐	☐	☐
Vi tror oss ha goda möjligheter att <u>bedriva</u> vår verksamhet även de närmast kommande åren	☐	☐	☐	☐	☐
Vi tror oss ha goda möjligheter att <u>utveckla</u> vår verksamhet även de närmast kommande åren	☐	☐	☐	☐	☐

25. Har ni som är aktiva i organisationen funderat på att lägga ner eller låta organisationen vila?

- Ja, vi har diskuterat frågan ett flertal gånger under de senaste 12 månaderna
 Ja, frågan har kommit upp någon enstaka gång under de senaste 12 månaderna
 Ja, men inte under de senaste 12 månaderna
 Nej → **Gå till fråga 27**

26. Vad har varit den främsta anledningen till att ni diskuterat att lägga ner eller låta organisationen vila? Välj ett alternativ.

- Bristande ekonomi
 Brist på lokaler
 Bristande intresse eller tid bland medlemmar att engagera sig i organisationen
 Brister i infrastruktur eller liknande service (ex. det är svårt att ta sig till organisationen)
 Brist på erkännande från politiker eller tjänstepersoner i offentlig sektor
 För stor administrativ börda
 Hot eller våld mot organisationen
 Annan anledning

Öppenhet och insyn

27. Hur väl stämmer följande påståenden?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej	Inte relevant för oss
Vi har goda möjligheter till insyn och dialog i politiska beslutsprocesser som rör vår verksamhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi har goda möjligheter till insyn och dialog kring viktiga beslut som rör våra intresseområden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vår relation med offentlig sektor präglas av ömsesidigt förtroende	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det offentligas krav på insyn i vår verksamhet är problematiskt av integritetsskäl	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Mångfald

28. Om du försöker göra en uppskattning, hur har antalet medlemmar förändrats under de senaste 12 månaderna?

- Minskat med mer än 50 procent
- Minskat med 41–50 procent
- Minskat med 31–40 procent
- Minskat med 21–30 procent
- Minskat med 11–20 procent
- Minskat med 1–10 procent
- Oförändrat
- Ökat med 1–10 procent
- Ökat med 11–20 procent
- Ökat med 21–30 procent
- Ökat med 31–40 procent
- Ökat med 41–50 procent
- Ökat med mer än 50 procent
- Vet ej
- Vi har endast andra organisationer som medlemmar

29. I vilken utsträckning stämmer följande påståenden in på era förutsättningar?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej	Inte relevant för oss
Det är tillräckligt många som är intresserade av att engagera sig och delta för att vi ska kunna bedriva verksamhet de kommande åren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är tillräckligt många som är intresserade av att inneha förtroendeuppdrag för att vi ska kunna bedriva verksamhet de kommande åren	☐	☐	☐	☐	☐	☐

30. I vilken utsträckning instämmer ni i följande?*Markera med ett kryss för varje rad.*

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej	Inte relevant för oss
Det är lätt att hitta information om de kommunala bidrag som finns att söka	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är lätt att förstå hur man söker kommunala bidrag och vilka krav som måste uppfyllas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är lätt att hitta information om de regionala bidrag som finns att söka	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är lätt att förstå hur man söker regionala bidrag och vilka krav som måste uppfyllas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är lätt att hitta information om de statliga bidrag som finns att söka	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är lätt att förstå hur man söker statliga bidrag och vilka krav som måste uppfyllas	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Utmaningar i nuläget**31. I vilken grad har det ekonomiska läget i Sverige påverkat er organisation under de senaste 12 månaderna? Markera med ett kryss för varje rad.**

	Inte alls	I mycket liten utsträckning	I ganska liten utsträckning	I ganska stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Vet ej	Inte relevant för oss
Min organisations möjlighet att bedriva verksamhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Min organisations ekonomiska situation	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Min organisations möjligheter att bedriva påverkansarbete	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

32. I vilken grad har följande faktorer varit en utmaning för er organisation under de senaste 12 månaderna? Markera med ett kryss för varje rad.

	Inte alls	I mycket liten utsträckning	I ganska liten utsträckning	I ganska stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Vet ej	Inte relevant för oss
Bristande intresse eller tid bland medlemmar att engagera sig i organisationen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Brist på lokaler	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Coronapandemin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det ekonomiska läget i Sverige	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hot eller våld mot organisationen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Höga elpriser	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Minskade bidrag från offentlig sektor	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Minskade medlemsintäkter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Annan utmaning:

Digitalisering

33. I hur stor utsträckning bedriver ni verksamhet digitalt idag och i hur stor utsträckning skulle ni vilja göra det framöver? Försök att räkna med all verksamhet.

Markera med ett kryss för varje rad.

	Ingen del	Mycket liten del	Ganska liten del	Ungefär hälften	Ganska stor del	Mycket stor del	Alla delar	Vet ej
Hur stor del av er verksamhet bedriver ni digitalt idag?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hur stor del av er verksamhet vill ni bedriva digitalt i framtiden?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

34. Har er organisation börjat använda artificiell intelligens (AI) i någon del av verksamheten?

- Ja
 Nej
 Vet ej

35. Hur ser ni på följande påståenden kopplade till digitalisering?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej
Digitaliseringen har lett till att vi utformat ny verksamhet	☐	☐	☐	☐	☐
Våra medlemmar/brukare har tillgång till nödvändig utrustning (som t.ex. datorer, internetuppkoppling) för att delta i vår digitala verksamhet på ett bra sätt	☐	☐	☐	☐	☐
Våra medlemmar/brukare har tillräckliga kunskaper för att delta i vår digitala verksamhet på ett bra sätt	☐	☐	☐	☐	☐
Vår organisation har tillgång till nödvändig utrustning (som t.ex. datorer, internetuppkoppling) för att bedriva digital verksamhet på ett bra sätt	☐	☐	☐	☐	☐
Vår organisation har tillräckliga kunskaper för att bedriva digital verksamhet på ett bra sätt	☐	☐	☐	☐	☐
Digitaliseringen har förbättrat vår dialog med offentliga aktörer	☐	☐	☐	☐	☐
Digitaliseringen har förbättrat vår interna demokrati	☐	☐	☐	☐	☐
Digitaliseringen har förbättrat våra möjligheter att bedriva påverkansarbete	☐	☐	☐	☐	☐

Hot och hat

36. Ordförande i din organisation är

- Kvinna
- Man
- Icke-Binär
- Annan könsidentitet
- Osäker

37. Har din organisation eller dess medlemmar bedrivit opinionsbildning under de senaste 12 månaderna som handlat om

<i>Markera med ett kryss för varje rad.</i>	Ja	Nej
... flyktingar, asylsökande, immigration, migration eller integration?	☐	☐
... kriminalitet, brott eller straff?	☐	☐
... antirasism eller rasism?	☐	☐
... jämställdhet?	☐	☐
... feminism?	☐	☐
... hbtqi-frågor?	☐	☐
... utbildning eller skola?	☐	☐
... sjukvård?	☐	☐
... miljö och klimat?	☐	☐
... barn och/eller ungas rättigheter?	☐	☐
... religion eller trosuppfattning?	☐	☐
... annat ämne?	☐	☐

38. Har er organisation eller dess medlemmar under de senaste 12 månaderna råkat ut för våld, skadegörelse eller stöld kopplat till organisationens verksamhet?

Exempel på händelser som räknas som våld, skadegörelse eller stöld:

- Slag, spark eller liknande
- Knuff eller liknande
- Våld med vapen
- Anlagd brand/sprängning
- Klotter
- Stöld

- Ja, flera gånger i veckan
- Ja, någon gång i veckan
- Ja, någon gång i månaden
- Ja, men mer sällan
- Nej

39. Har er organisation eller dess medlemmar under de senaste 12 månaderna råkat ut för hot eller trakasserier kopplat till organisationens verksamhet?

Exempel på händelser som räknas som hot eller trakasserier:

- Hotfullt uttalande öga mot öga
- Hotfullt telefonsamtal, sms/mms eller brev
- Hotfull e-post
- Hot/påhopp via sociala medier
- Uthängd på internet
- Obehagligt besök, förföljelse eller kartläggning

- Ja, flera gånger i veckan
- Ja, någon gång i veckan
- Ja, någon gång i månaden
- Ja, men mer sällan
- Nej

40. Har er organisation eller dess medlemmar under de senaste 12 månaderna på grund av utsatthet eller på grund av oron för att utsättas för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier...

	Ja	Nej
... avstått från att engagera eller uttala er i en specifik fråga?	☐	☐
... ändrat sättet att engagera eller uttala er i en specifik fråga?	☐	☐
... avstått från att bedriva verksamhet?	☐	☐
... ändrat sättet på vilket ni bedriver verksamhet?	☐	☐

41. Finns det rutiner (ex. kring säkerhet, hjälp, stöd) på din organisation för att

Markera med ett kryss för varje rad.

	Ja, tillräckliga	Ja, men otillräckliga	Nej	Vet ej
...hantera när organisationen eller dess medlemmar utsatts för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier?	☐	☐	☐	☐
...förebygga att organisationen eller dess medlemmar utsätts för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier?	☐	☐	☐	☐

42. Var det någon särskild fråga/frågor som du tyckte var svåra att svara på eller vill du kommentera något annat i enkäten?

.....

.....

.....

.....

.....

Stort tack för att du svarade på enkäten!

Har du förlorat ditt svarskuvert?
Skicka frågeformuläret portofritt till:
SVARSPOST
Institutet för kvalitetsindikatorer
204 65 081
400 99 GÖTEBORG

Civilsamhället i Sverige står starkt. Resultaten visar samtidigt att flera faktorer påverkar organisationers möjligheter att verka över tid.

Osäkra intäkter påverkar planering. Bidragssystemens utformning påverkar möjligheten att ta del av stöd. Hot och hat påverkar i vissa fall hur verksamhet bedrivs. Sammantaget tyder resultaten på att villkoren inte bara påverkar organisationers verksamhet, utan också deras möjligheter att planera, samverka och delta i samhällsutvecklingen.

Använd Civilsamhällesrapporten som stöd i politiska beslut och i dialogen mellan civilsamhälle och offentlig sektor, men också som ett verktyg för analys, samverkan och utveckling inom civilsamhället.

mucf